

Ustawa o ochronie przyrody przewiduje następujące formy ochrony przyrody [Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880; z późn. zm.)]:

- parki narodowe;
- rezerваты przyrody;
- parki krajobrazowe;
- obszary chronionego krajobrazu;
- obszary Natura 2000;
- pomniki przyrody;
- stanowiska dokumentacyjne;
- użytki ekologiczne;
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

W poniższym rozdziale zawarto skrócony opis rezerwatów przyrody, obszarów chronionego krajobrazu, obszarów Natura 2000, użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo - krajobrazowych znajdujących się na trasach, lub w bezpośrednim sąsiedztwie planowanego przebiegu poszczególnych wariantów drogi S – 6 na odcinku od Lęborka (wraz z obwodnicą Lęborka) do Chwaszczyna od węzła „Leśnice” do planowanego węzła „Chwaszczyno”.

REZERWATY PRZYRODY:

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. (art. 13 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - Dz.U. Nr 92, poz. 880 ze zm.)

„Pużyckie Łęgi”

- Lokalizacja: gm. Choczewo, rezerwat w całości położony jest na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych, Nadleśnictwa Choczewo między miejscowościami Pużyce i Pużycki Młyn, w leśnictwie Dębina.
- Wielkość: 4,93 ha
- Główne walory przyrodnicze: odcinek leśnej doliny Pużyckiej Strugi z charakterystyczną roślinnością obszaru źródłiskowego
- Odległość od projektowanej drogi – ok. 4 km

Leśny rezerwat przyrody „Pużyckie Łęgi”, położony na obszarze Wysoczyzny Żarnowieckiej w kompleksie leśnym Lasów Lęborskich, został uznany na mocy Rozporządzenia Nr 13/2001 Wojewody Pomorskiego z dnia 21 listopada 2001 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 91 poz.1317) .

W skład rezerwatu wchodzi fragment doliny niewielkiego strumienia – Pużyckiej Strugi.

Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie dużego obszaru źródłiskowego z całością występujących tu biocenoz i biotopów. Na terenie rezerwatu znajdują się stanowiska rzadkich i chronionych roślin naczyniowych, np. pełnika europejskiego, stopłamka plamistego, fiołka torfowego, wielosiłu błękitnego czy wawrzynka wilczełyko.

Utrzymanie walorów rezerwatu wymaga podjęcia działań ochrony czynnej. Dotyczą one głównie układów półnaturalnych – kośnych łąk, których zachowanie jest możliwe jedynie przy właściwym użytkowaniu.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 124/2006 Wojewody Pomorskiego z dnia 6 lipca 2006 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Pużyckie Łęgi zadania czynnej ochrony gatunków roślin obejmują coroczne, ekstensywne koszenie łąk, na których występuje pełnik europejski *Trollius europaeus*.

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1.	Zaprzestanie użytkowania fitocenoz łąkowych - ubożenie florystyczne zbiorowisk, ustępowanie gatunków właściwych dla łąki ostrożeńiowo-rdestowej, wkraczanie gatunków ziołoroślowych;	ekstensywne koszenie łąk
2.	Zaśmiecanie terenu, wkraczanie gatunków synantropijnych	usuwanie śmieci

„Długosz Królewski w Łęczynie”

- Lokalizacja: gm. Łęczycze
- Wielkość: 1,41 ha
- Główne walory przyrodnicze:
zatorfione zagłębienia terenu z dość liczną populacją długosza królewskiego
- Odległość od projektowanej drogi - ok. 4 km

Rezerwat został utworzony zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 21 lipca 1977 roku. Jest to rezerwat florystyczny o powierzchni 1, 41 ha. Chroni on jedno z 21 stanowisk długosza królewskiego *Osmunda regalis* na Pomorzu. Z uwagi na dużą rzadkość tego gatunku paproci w północnej Polsce oraz na wysoki stopień zagrożenia w całym kraju, rezerwat ten pełni wybitną rolę dla zachowania całości lokalnej populacji oraz ważną rolę dla utrzymania tego gatunku w północnej Polsce. Rezerwat położony jest w leśnictwie Świetlino.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 138/2006 Wojewody Pomorskiego z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Długosz Królewski w Łęczynie obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną, i obejmują działania zmierzające do przywrócenia i utrzymania optymalnych dla długosza królewskiego *Osmunda regalis* warunków siedliskowych: właściwego uwodnienia i odczynu podłoża.

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1.	zbyt kwaśny odczyn wody i torfu na stanowiskach długosza królewskiego	przywrócenie optymalnego dla długosza królewskiego pH ok. 6 poprzez coroczne wapnowanie kredą jeziorną w miejscach dopływu wody do torfowisk
2.	zbyt wysoki poziom wody w torfowiskach dla optymalnego rozwoju długosza królewskiego	konserwacja zastawek, przepustów i rowów
3.	penetracja turystyczna, zaśmiecanie terenu, hałas, niszczenie tablic informacyjnych i ogrodzenia rezerwatu	usuwanie śmieci, konserwacja ogrodzenia i tablic

„Wielistowskie Źródlika”

- Lokalizacja: Gm. Łęczyce - Nadleśnictwo Strzebielino, Obręb Bożepole, Leśnictwo Godętowo, oddz. 108c, f, g; na południowy zachód od m. Wielistowo
- Wielkość: 11,68 ha
- Główne walory przyrodnicze: biocenozy źródliskowe i leśne, a także elementy środowiska abiotycznego, w tym przede wszystkim zespół źródlisk oraz silnie urozmaicona rzeźba terenu
- Odległość od projektowanej drogi - ok. 250 m

Rezerwat "Wielistowskie Źródlika" o powierzchni 11,68 ha, położony w leśnictwie Godętowo w części oddz. 108. Rezerwat został utworzony w celu ochrony biocenoz źródliskowych i leśnych oraz elementów środowiska abiotycznego, przede wszystkim silnie urozmaiconej rzeźby terenu. Przedmiotem ochrony są też populacje chronionych i rzadkich gatunków zwierząt oraz rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin takich jak gniezdnik leśny *Neottia nidus-avis*. Na terenie rezerwatu występuje ok. 16 gatunków ptaków, w tym: kruk, myszołów, dzięcioł duży.

Wśród walorów środowiska abiotycznego tego terenu na uwagę zasługują w szczególności: zespół 8 nisz źródłowych o interesującym "piętrowym" rozmieszczeniu w centralnej części obiektu, zespół 5 głębokich wąwozów o skomplikowanej strukturze oraz zespół strumieni o charakterze strumieni górskich. Silnie nachylone zbocza (do 30°) i spadki cieków.

„Wielistowskie Łęgi”

- Lokalizacja: Gm. Łęczyce - Nadleśnictwo Strzebielino, Obręb Bożepole, Leśnictwo Wielistowo, oddz. 105b, c, g; na południowy wschód od m. Wielistowo
- Wielkość: 2,89 ha
- Główne walory przyrodnicze: kompleks zbiorowisk źródliskowych i lasów łęgowych oraz licznych nisz źródłowych
- Odległość od projektowanej drogi - ok. 200 m

Rezerwat o powierzchni 2,89 ha, położony w leśnictwie Wielistowo oddz. 105 (część). Cel ochrony rezerwatu to zachowanie w stanie niezmienionym kompleksu zbiorowisk źródliskowych, nisz źródłowych i lasów łęgowych wraz z występującymi w nich populacjami rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt. Spośród ginących i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin na uwagę zasługują: stoplamek *Fuchsia Dactylorhiza fuchsii* i stoplamek plamisty *Dactylorhiza maculata*. Interesujące jest również położone blisko południowej granicy zasięgu stanowisko wiciokrzewu pomorskiego *Lonicera periclymenum*.

„Paraszyńskie Wąwozy”

- Lokalizacja: Gm. Łęczyce - Nadleśnictwo Strzebielino, Obręb Bożepole, Leśnictwo Paraszynek, oddz. 201m; 208d, f; 209b, f, g, h, i; 210b, i; 211h, i, j
- Wielkość: 55,22 ha
- Główne walory przyrodnicze: biocenozy leśne i źródliskowe z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin i zwierząt, a także liczne źródlika i silnie urozmaicona rzeźba terenu
- Odległość od projektowanej drogi - ok. 400 m

Utworzony Rozporządzeniem Wojewody Pomorskiego w 2001 r. leśny rezerwat przyrody o powierzchni 55,22 ha położony na obszarze gminy Łęczyce w leśnictwie Paraszynek w części oddziałów 201, 208, 209, 210, 211. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie biocenoz leśnych i źródliskowych z rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin i zwierząt, a także elementów środowiska abiotycznego głównie licznych źródlisk i silnie

urozmaiconej rzeźby terenu. Północną i wschodnią granicę rezerwatu stanowią połacie leśne opadające w kierunku pradoliny Redy- Łeby, zaś zachodnią i południową zalesione obszary pofałdowania morenowego. Szczególnie cenne są populacje zagrożonych wyginięciem i chronionych gatunków roślin naczyniowych, w tym bogata populacja podrzenia żebrowca (*Blechnum spirant*). Inne cenne gatunki roślin występujące na terenie rezerwatu to: storzan bezlistny (*Epipogium aphyllum*), napastrnica purpurowa (*Digitalis purpurea*), paprotka zwyczajna (*Polypodium vulgare*), widłak wroniec (*Huperzia selago*). Cennymi gatunkami fauny są salamandra plamista i muchołówka mała (*Ficedula parva*).

„Lewice” (nazywany też „Bagno Biała”)

- Lokalizacja: gm. Wejherowo
- Wielkość: 22,90 ha
- Główne walory przyrodnicze: torfowiska przejściowe zarastające sosną, kwaśne buczyny, lasy dębowo-bukowe, bór i brzezina bagienna, stanowiska rzadkich i chronionych gatunków roślin naczyniowych
- Odległość od projektowanej drogi - ok. 6 km

Utworzony w granicach trójmiejskiego Parku Krajobrazowego Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 18 stycznia 1988 r. (MP Nr 5, poz. 48) w 1988 roku na powierzchni 22,90 ha. Chroni położone na wysoczyźnie morenowej dobrze zachowane torfowisko wysokie z roślinnością mszarną (5,33 ha pod ochroną ścisłą) oraz otaczający bór bagienny i brzezina bagienna. Najcenniejszym elementem przyrodniczym rezerwatu są trzy zespoły roślinne w centralnej, bezleśnej części torfowiska - mszar dolinkowy (*Caricetum limosae*), mszar przygoełkowy (*Rhynchosporium albae*), wysokotorfowiskowy mszar kępowy (*Sphagnetum magellanicum*). Na terenie rezerwatu stwierdzono ponad 190 gatunków roślin naczyniowych, 27 gatunków mszaków i 43 porostów. Występuje tu 6 gatunków roślin naczyniowych podlegających ochronie ścisłej: rosiczka długolistna (*Drosera anglica*), rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), widłak jałowcowaty (*Lycopodium annotinum*), widłak goździsty (*Lycopodium clavatum*), wrzosiec bagienny (*Erica tetralix*), bluszcz pospolity (*Hedera helix*) i 6 pod ochroną częściową: bagno zwyczajne (*Ledum palustre*), bobrek trójlistkowy (*Menyanthes trifoliata*), konwalia majowa (*Convallaria majalis*), kruszyna pospolita (*Frangula alnus*), marzanka wonna (*Galium odoratum*), paprotka zwyczajna (*Polypodium vulgare*). Stwierdzono także 19 gatunków mszaków podlegających ochronie częściowej oraz 10 gatunków porostów podlegających ochronie ścisłej. Wartość przyrodniczą rezerwatu podkreśla obecność aż 15 gatunków roślin znajdujących się na liście ginących i zagrożonych roślin naczyniowych Pomorza Zachodniego i Wielkopolski. Są to: bagnica torfowa, bagno zwyczajne, bażyna czarna, dąbrówka piramidalna, kosmatka gajowa, modrzewnica zwyczajna, pływacz drobny, przygielka biała, rosiczka długolistna, rosiczka okrągłolistna, sit sztywny, turzyca bagienna, widłak goździsty, widłak jałowcowaty i wrzosiec bagienny. Ponadto znaleziono tu 5 gatunków bardzo rzadkich mchów i 1 rzadki gatunek wątrobowca.

Rezerwat Lewice jest włączony w planowaną sieć obszarów chronionych NATURA 2000 – Biała (SOOS) PLH 220016.

„Gałęzna Góra”

- Lokalizacja: gm. Wejherowo
- Wielkość: 34,06 ha
- Główne walory przyrodnicze: kwaśna buczyna niżowa z szeregiem rzadkich i chronionych gatunków roślin, fragmenty lasów łęgowych, pozostałości średniowiecznego grodziska
- Odległość od projektowanej drogi - ok. 8 km

Utworzony w 1990 roku w granicach Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 25 czerwca 1990 ogłoszonego w Monitorze Polskim Nr 31, poz. 248. Położony na południe od Wejherowa, zajmuje powierzchnię 34,06 ha. Obejmującej fragment lasu na krawędzi wysoczyzny morenowej Pojezierza Kaszubskiego. Chroni dobrze zachowane zbiorowiska leśne, głównie żyzną buczyną pomorską na zboczach Zamkowej Góry, rzadkie gatunki roślin oraz pozostałości

wczesnośredniowiecznego grodziska i cmentarzyska kurhanowego. Las rosnący w jego obrębie to głównie kwaśna i żyzna buczyna niżowa (*Luzulo pilosae-Fagetum i melico-Fagetum*) oraz lasy łąkowe z przewagą łągu jesionowego. W bogatej florie rezerwatu stwierdzono 250 gatunków roślin naczyniowych, spośród których 10 podlega ochronie ścisłej: centuria pospolita (*Centaurium erythraea* Rafn), gnieźnik leśny (*Neottia nidus-avis*), listera jajowata (*Listera opata*), podkolan zielony (*Platanthera chlorantha*), podrzeń żebrowiec (*Blechnum spirant*), storczyk plamisty (*Dactylorhiza maculata*), wawrzynek wilczelyko (*Daphne mezereum*), widłak jałowcowaty (*Lycopodium annotinum*), widłak wroniec (*Huperzia selago*) i 6 ochronie częściowej (bluszcz pospolity *Hedera helix*, konwalia majowa (*Convallaria majalis*), kruszyna pospolita (*Frangula alnus*), marzanka wonna (*Galium odoratum*), kalina koralowa (*Viburnum opulus* L.). Na uwagę zasługuje występowanie tu wielu roślin rzadkich (w tym bardzo rzadkich mchów, 4 gatunki pod ochroną częściową), reliktowych i górsko-podgórskich. Aż 19 gatunków w rezerwacie znajduje się na liście ginących i zagrożonych roślin naczyniowych Pomorza Zachodniego i Wielkopolski: czerniec gronkowy, gnieźnik leśny, jaskier kaszubski, konietlica łąkowa, kostrzewa leśna, listera jajowata, manna gajowa, podkolan zielonawy, podrzeń żebrowiec, przetacznik górski, rzeżucha leśna, storczyk plamisty, szczaw gajowy, świetlik błękitny, wawrzynek wilczelyko, widłak jałowcowaty, widłak wroniec, wyka leśna i żywiec cebulkowy.

Rezerwat Gałęzna Góra jest włączony w planowaną sieć obszarów chronionych NATURA 2000 – Biała (SOOS) PLH 220016.

„Pelcznica”

- Lokalizacja: gm. Wejherowo i gm. Szemud
- Wielkość: 57,53 ha
- Główne walory przyrodnicze:
śródlądne jeziora lobeliowe: Pałsznik, Wygoda i Krypko z otaczającym je drzewostanem, zbiorowiska roślinności bagiennej i rzadki gatunki roślin naczyniowych
- Odległość od projektowanej drogi - ok. 3 km

Utworzony w 1999 roku Zarządzeniem Wojewody Pomorskiego Nr 118/99 z 13 lipca 1999 r. Celem ochrony rezerwatu są ekosystemy rzadkich jezior lobeliowych Pałsznik i Wygoda oraz jeziora Krypko. Ubogi w wapń i inne składniki odżywcze charakter środowiska wodnego wytworzonych na piaszczystym dnie jezior jest typowy dla pierwotnych powstałych po ustąpieniu lodowca zbiorników wodnych. Te szczególne warunki środowiskowe pozwalają na rozwój specyficznej roślinności wodnej i torfowej. Zajmuje powierzchnię 57,53 ha. Obejmuje położone na wysoczyźnie morenowej Pojezierza Kaszubskiego śródlądne jeziora: Pałsznik, Wygodę i Krypko oraz przylegające szuwały, torfowiska i zbiorowiska leśne. Głównym przedmiotem ochrony są jeziora lobeliowe Pałsznik i Wygoda z bardzo rzadko spotykanymi północnymi gatunkami roślin wodnych. Występuje tu 5 gatunków wymienionych w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin: poryblin jeziorny (*Isoetes lacustris*), poryblin kolczasty (*Isoetes echinospora*), lobelia jeziorna (*Lobelia dortmanna*), jeżogłówka pokrewna (*Sparganium angustifolium*) i wywłócznik skrętoległy (*Myriophyllum alterniflorum*). Poryblin kolczasty, ma tu ostatnią trwałą ostoję w Polsce. Jeziora Pałsznik i Wygoda mają cechy skąpożywnych jezior pierwotnych, powstałych po ustąpieniu zlodowacenia. Wyróżniają się one ubogą w wapń i inne pierwiastki biogenne, przezroczystą i dobrze natlenioną wodą. Należą do grupy 1,7% jezior w Polsce określanych ze względu na charakterystyczną florę jako lobeliowe. Ekosystemy wodne rezerwatu funkcjonują w powiązaniu z otaczającymi szuwarami, torfowiskami i lasami. Szczególnie dużą wartość mają torfowiska, cechujące się znaczną naturalnością, porośnięte roślinnością zawierającą rzadko spotykane ginące elementy flory torfowiskowej. Są to m.in. bagnica torfowa (*Scheuchzeria palustris*), przygielka biała (*Rhynchospora alba*) i turzyca bagienna (*Carex limosa*). Na obszarze rezerwatu stwierdzono 240 gatunków roślin naczyniowych, blisko 50 gatunków mszaków i ponad 40 gatunków porostów. Z roślin naczyniowych 13 gatunków podlega ochronie ścisłej i 4 ochronie częściowej, zaś z mszaków 19 gatunków podlega ochronie częściowej. Ponadto ochronie ścisłej podlega 13 gatunków porostów i 1 gatunek grzyba. Przyrodnicze walory rezerwatu podkreśla obecność 24 gatunków znajdujących się na liście ginących i zagrożonych roślin naczyniowych Pomorza Zachodniego i Wielkopolski.

Rezerwat przyrody „Pelcznica” jest włączony w planowaną sieć ochrony przyrody NATURA 2000 „Pelcznica” (SOOS) PLH 220020.

„Cisowa”

- Lokalizacja: dolina potoku Cisówka gm. Wejherowo i gm. M. Gdynia
- Wielkość: 24,76 ha (w tym w pow. wejherowskim - 2,7 ha)
- Główne walory przyrodnicze:
dolina potoku Cisowa z zachowanymi zbiorowiskami roślinnymi: żyzna buczyna pomorska, łęg jesionowo-olszowy i roślinność źródłiskowa; liczne gatunki roślin chronionych i rośliny górsko-podgórskie
- Odległość od projektowanej drogi - ok. 6 km

Utworzony w 1983 roku Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 24 listopada 1983 roku (Monitor Polski Nr 39 poz. 230), w części doliny Cisowskiego potoku na terenie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Chroni on obszar 24,76 ha o naturalnej rzeźbie terenu i dobrze zachowane formacje żyznej buczyny pomorskiej, oraz przy potokowego łęgu jesionowo-olszowego z roślinnością źródłiskową. Obejmuje część doliny potoku Cisówka wraz z przylegającymi zboczami na lesistej krawędzi wysoczyzny morenowej Pojezierza Kaszubskiego. Chroni naturalną rzeźbę terenu oraz dobrze zachowane zbiorowiska roślinne: żyzną buczynę pomorską, przystromykowy łęg jesionowo-olszowy i roślinność źródłiskową. Na terenie rezerwatu stwierdzono 217 gatunków roślin naczyniowych. Z nich 5 podlega ochronie ścisłej (paprotka zwyczajna, przylaszczka pospolita, gnieźnik leśny, wawrzynek wilczelyko, widłak wroniec) i 5 ochronie częściowej (bluszcz pospolity, konwalia majowa, kruszyna pospolita, marzanka wonna, kopytnik pospolity). Na uwagę zasługuje spora ilość roślin górsko-podgórskich. Rosną tu m.in. przetacznik górski, tojeść gajowa, manna gajowa, bniec czerwony i na kamieniach w potoku rzadki krasnorost *Hildenbrandia rivularis*. Wartość przyrodniczą rezerwatu podkreśla obecność aż 11 gatunków roślin znajdujących się na liście ginących i zagrożonych roślin naczyniowych Pomorza Zachodniego i Wielkopolski. Są to: czerniec gronkowy, gnieźnik leśny, kopytnik pospolity, kostrzewa leśna, kozłek dwupienny, manna gajowa, przetacznik górski, rzeżucha leśna, wawrzynek wilczelyko, widłak wroniec, wyka leśna i żywiec cebulkowy.

„Kępa Redłowska”

- Lokalizacja: w granicach administracyjnych M. Gdynia i w Redłowie
- Wielkość: 120,08 ha
- Główne walory przyrodnicze: cofający się Klif „Orłowski”, na przykładzie, którego doskonale można obserwować procesy geomorfologiczne zachodzące na styku lądu i morza
- Odległość od projektowanej drogi - ok. 9 km

Rezerwat utworzony został Zarządzeniem Wojewody Pomorskiego z dnia 29 lipca 1938 roku w pasie nadmorskim południowo-wschodniej części Kępy Redłowskiej, między Orłowem a Polanką Redłowską w Gdyni. Obejmuje on kompleks lasu bukowo-dębowego o powierzchni 120,08 ha. Rezerwat jest częścią nadmorskiej klifowej wysoczyzny morenowej zwanej Kępą Redłowską. Celem ochrony jest zachowanie naturalnych buczyn oraz stanowisk jarząba szwedzkiego. W rezerwacie występują charakterystyczne rośliny m.in. rokitnik zwyczajny i specyficzne procesy geologiczne abrazyj morskiej. Charakterystyczną cechą rezerwatu jest wciąż cofający się Klif „Orłowski”.

Osobliwością Rezerwatu jest przybrzeżna część Zatoki Gdańskiej bezpośrednio przylegająca do niego. Dno w tym miejscu tworzą wymyte z klifu większe głazy i kamienie, które porośnięte są organizmami roślinnymi, wśród których występuje bardzo rzadki gatunek widłaka (*Furcellaria fastigiata*). Piaszczysta część dna pokryta jest lokalnie równie rzadką trawą morską (*Zostera marina*), która w przeszłości była głównym składnikiem flory Zatoki Gdańskiej. Dla ochrony trawy morskiej (*Zostera marina*) planowane jest powiększenie rezerwatu w głąb akwenu zatoki do około 6 km.

Zagrożeniem dla rezerwatu jest bliskie położenie centrum miasta i związane z tym oddziaływanie człowieka. Zagrożone są stanowiska roślin wodnych, dla których największe niebezpieczeństwo stanowi zanieczyszczenie wód zatoki. Prócz tego niekorzystne dla zwierząt zamieszkujących rezerwat jest ich izolacja od innych większych kompleksów leśnych.

„Kacze Łęgi”

- Lokalizacja: dolina rzeki Kaczej, Gdynia
- Wielkość: 8,97 ha
- Główne walory przyrodnicze:

Obejmuje odcinek potoku z niewielkim dopływem oraz dobrze zachowany fragment lasu łęgowego z okazałym drzewostanem w tym wieloma drzewami pomnikowymi oraz bogatym runem. Rezerwat chroni pozostałości dawnej szaty roślinnej dolin rzecznych (łęg wiązowy w formie typowej dla roślinności dna dolin niewielkich rzek). Oprócz występujących tutaj wielu gatunków roślin górsko-podgórskich wartość rezerwatu podkreśla obecność czterech gatunków roślin znajdujących się na liście ginących i zagrożonych roślin Pomorza Zachodniego. Są to: kozłek bzowy, przetacznik górski, szczaw gajowy i wiechlina odległokłosa. Kacza w granicach rezerwatu jest ciekim mocno meandrującym i stanowi urokliwy akcent w krajobrazie doliny. Walory rezerwatu, które można podziwiać z położonych wyżej dróg leśnych, najpiękniej prezentują się wiosną.

- Odległość od projektowanej drogi - ok. 5 km

Rezerwat leśno-florystyczny utworzony w 1983 roku Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego (z 22 kwietnia 1983) (Monitor Polski nr 16, poz.91) w celu ochrony łągi wiązowej *Ficario-Ulmetum* na powierzchni 8,97 ha. Obejmuje część lesistej doliny Kaczego Potoku, zwanego też rzeką Kaczą, rozcinającej krawędź wysoczyzny morenowej w sąsiedztwie Gdyni między Witominem a Karwinami. Chroni dobrze zachowany łąg wiązowy z okazałym drzewostanem i bogatym runem. Wśród drzew wiodącą rolę pełnią tu olsza czarna i jesion wyniosły. Na obszarze rezerwatu stwierdzono 210 gatunków roślin naczyniowych, spośród których 1 podlega ochronie ścisłej (przylaszczka pospolita *Hepatica nobilis* Mill) i 6 ochronie częściowej kalina karłowata, konwalia majowa (*Convallaria majalis*), kruszyna pospolita (*Frangula alnus*), marzanka wonna (*Galium odoratum*), porzeczka czarna, przylaszczka pospolita (*Hepatica nobilis*). Wartość rezerwatu podkreślają liczne gatunki roślin podgórsko-górskie m.in. bniec czerwony (*Silene dioica*), kozłek bzowy (*Valeriana sambucifolia*), przetacznik górski (*Veronica montana*) czy tojeść gajowa (*Lisimachia nemorum*), bluszcz pospolity (*Hedera helix*). Na uwagę zasługuje stosunkowo duża ilość roślin górsko-podgórskich. Rosną tu między innymi bniec czerwony, kozłek bzowy, przetacznik górski i tojeść gajowa. Wartość przyrodniczą rezerwatu podkreśla obecność 6 gatunków znajdujących się na liście ginących i zagrożonych roślin naczyniowych Pomorza Zachodniego i Wielkopolski. Są to: kozłek bzowy, przetacznik górski, szczaw gajowy, wiechlina odległokłosa, wyka leśna i żywiec cebulkowy. Przy omawianiu tego rezerwatu trudno nie wspomnieć o zagrożeniu dla jego walorów ze strony rzeki Kaczej i potoku Źródło Marii, które stały się odbiornikiem wód opadowych z szybko powiększających się terenów zabudowanych.

Teren rezerwatu tworzy specyficzny mikroklimat odpowiedni dla płazów, które wiosną masowo migrują z wyższych partii lasu do wilgotnych łągów. Spotkać tu można wówczas różne gatunki żab oraz ropuchy z najliczniejszą ropuchą szarą (*Bufo bufo*).

„Łęg nad Sweliną”

- Lokalizacja: w granicach administracyjnych M. Gdynia na obszarze Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego w kompleksie leśnym Lasów Oliwskich przy granicy miasta z Sopotem
- Wielkość: 13,40 ha
- Główne walory przyrodnicze: lasy łągowe i grądowe w górnym, źródłiskowym odcinku doliny Sweliny
- Odległość od projektowanej drogi - ok. 7 km

Utworzony w 2005 r. na powierzchni 13,40 ha. Obejmuje lesiste dno źródłiskowego odcinka doliny Sweliny, położone w strefie krawędziowej wysoczyzny Pojezierza Kaszubskiego. Chroni dobrze zachowane lasy łągowe i grądowe oraz półnaturalne śródleśne łąki. Drzewostan dominującego powierzchniowo łągu jesionowo-olszowego (*Circaeo-Alnetum*) buduje prawie wyłącznie olcha czarna. Mniejszą część powierzchni zajmuje grąd (*Stellario-Carpinetum*) pomorski, o drzewostanie złożonym głównie z grabu pospolitego, dębu szypułkowego i olchy czarnej. Łąki zajmują kilkanaście procent powierzchni rezerwatu.

Stwierdzono tu ponad 205 gatunków roślin naczyniowych. Siedem z nich podlega ochronie ścisłej (kruszynek szerokolistny, kukułka krwista, kukułka plamista, kukułka szerokolistna, listera jajowata, przylaszczka pospolita,

wawrzynek wilczelyko) a sześć ochronie częściowej (bluszcz pospolity, kalina koralowa, konwalia majowa, kruszyna pospolita, marzanka wonna, pierwiosnek lekarski). Niektóre obecne tu gatunki wymienione są na liście ginących i zagrożonych roślin naczyniowych Pomorza Zachodniego, m.in. czerniec gronkowy, fiołek przedziwny, manna gajowa, olsza szara, szczaw gajowy i kukulka plamista. Szczególnie cenne pod względem przyrodniczym jest występowanie tam czterech gatunków storczyków (*Dactylorhiza incarnata*, *D. maculata*, *D. majalis*, *Epipactis helleborine*) i bogata populacja bluszczu *Hedera helix*.

Z rzadkich ptaków często widuje się tu dzięcioła czarnego i pliszkę górską. W Swelini zaobserwowano rzadkiego płazińca, wypławka alpejskiego, którego obecność dobrze świadczy o czystości wód.

„Zajęcze Wzgórze”

- Lokalizacja: na terenie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, w lasach w zachodniej części Sopotu.
- Wielkość: 11,75 ha
- Główne walory przyrodnicze: kwaśna buczyna niżowa (*Luzulo Pilosae Fagetum*)
- Odległość od projektowanej drogi - ok. 7 km

Rezerwat przyrody Zajęcze Wzgórze położony na terenie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, w lasach w zachodniej części Sopotu. Utworzony został w 1983 zgodnie z Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego (MP Nr 16, poz. 91), a jego powierzchnia wynosi 11,75 ha. Jest to jedyny rezerwat przyrody w Sopocie.

Rezerwat położony jest na krawędzi wysoczyzny morenowej, tworzącej tu strome zbocza. Wznosi się nad Doliną Owczą, (przez którą biegnie ulicą Wybickiego, zakończona stadionem lekkoatletycznym), a na wzgórzu znajduje się (oznaczany na mapach, ale w rzeczywistości nieogrodzony i nieoznaczony) punkt widokowy, z którego rozpościera się widok na Sopot i Zatokę Gdańską.

Utworzony został w celu ochrony kwaśnej buczyny niżowej (*Luzulo Pilosae Fagetum*), która rośnie tu na glebach ubogich, wypierając stopniowo sadzoną sztucznie przez człowieka sosnę. Drzewostan dębowo-sosnowo-bukowy liczy przeważnie około 150-200 lat. Znaleźć tu można pomnikowe okazy sosny, dębu szypułkowego i buka zwyczajnego. Runo leśne jest ubogie, co jest rzeczą typową dla lasów bukowych. Przeważają w nim: konwalijka dwulistna, kosmatka owłosiona, borówka czernica, siódmaczek leśny, śmiałek pogięty, szczawik zajęczy.

Ochronie ścisłej podlegają: bluszcz, cis i jarzab szwedzki (*Sorbus intermedia*). W rezerwacie występują też rośliny podlegające ochronie częściowej: konwalia majowa, marzanka wonna oraz kruszyna pospolita. Rezerwat jest unikalnym, wśród otaczających drzewostanów gospodarczych, skupiskiem martwego drewna w postaci stojących i leżących pni, często porośniętych mchem i saproksylicznymi grzybami. Nadaje to krajobrazowi rezerwatu prawdziwie puszczański wygląd, ale też dostarcza miejsca do życia unikalnym gatunkom owadów. Należy do nich w szczególności żądłówka *Crossocerus heydeni* - owad z rodziny grzebaczowatych, mający tu swoje jedyne stanowisko w Polsce, a także rzadki w kraju, pokrewny gatunek *Crossocerus cetratus*. Wśród drzew gnieźdzą się takie ptaki jak: zięby, sikory bogatki, sikory modre, kowaliki, kosy, rudziki, dzięcioł duży, dzięcioł czarny, sójki, grzywacze i mysikróliki.

„Źródlika w dolinie Ewy”

- Lokalizacja: fragment kompleksu leśnego Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego (na wysokości Oliwy)
- Wielkość: 12,04 ha
- Główne walory przyrodnicze:
Jest to rezerwat leśny. Celem jego utworzenia jest ochrona naturalnych zbiorowisk łęgowych i ziołoroślowo - szuwarowych.
- Odległość od projektowanej drogi: ok. 8 km

Utworzony w 1983 roku na powierzchni 12,04 ha. Obejmuje fragmenty doliny erozyjnej rozcinającej krawędź Wysoczyzny Pojezierza Kaszubskiego zwanej lokalnie wysoczyzna Gdańska. Chroni naturalne źródłiskowe zbiorowiska roślinne, zwłaszcza łęgowe, ziołoroślowe i szuwarowe, w tym rzadko spotykany na niżu szuwar mанны gajowej. W rezerwacie stwierdzono występowanie 194 gatunków roślin naczyniowych, spośród których 3 podlegają ochronie ścisłej (bluszcz pospolity, listera jajowata, wawrzynek wilczelyko) i 4 ochronie częściowej (kalina koralowa, konwalia majowa, kruszyna pospolita, marzanka wonna). Na uwagę zasługuje duża liczba gatunków górsko – podgórskich. Są to m.in. przetacznik górski, tojeść gajowa, manna gajowa, dziki bez

koralewy, olsza szara, kozłek bzowy, niezapominajka leśna. Wartość przyrodnicza rezerwatu podkreśla aż 10 gatunków roślin znajdujących się na liście ginących i zagrożonych roślin Pomorza Zachodniego i Wielkopolski. Są to: czerniec gronowy, fiołek przedziwny, kostrzewka leśna, kozłek bzowy, listera jajowata, manna gajowa, przetacznik górski, szczaw gajowy, wawrzynek wilczelyko i wyka leśna.

„Wąwóz Huzarów”

- Lokalizacja: na obszarze Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego
- Wielkość: 2,80 ha
- Główne walory przyrodnicze: kwaśna i żyzna buczyna
- Odległość od projektowanej drogi - ok. 10 km

Utworzony w 2005 roku na powierzchni 2,80 ha jako rezerwat florystyczny, mający na celu zachowanie stanowisk roślin rzadkich i chronionych. Obejmuje położone w strefie krawędziowej wysoczyzny Pojezierza Kaszubskiego wąskie rozcięcie erozyjne o stromych zboczach oraz część przylegającej wierzchowiny. Dnem rozcięcia płynie okresowo wysychający ciek, zasilany przez źródlika przy południowym krańcu rezerwatu. Wierzchowinę i zbocza opanowała tu kwaśna buczyna niżowa, w dolnych partiach zboczy przeważa żyzna buczyna, zaś na dnie jaru znajduje się wąski pas roślinności siedlisk wilgotnych oraz źródlisk.

W rezerwacie stwierdzono 117 gatunków roślin naczyniowych. Trzy z nich podlegają ochronie ścisłej (podrzeń żebrowiec, przylaszczka pospolita i widłak jałowcowaty) i cztery ochronie częściowej (bluszcz pospolity, konwalia majowa, kruszyna pospolita i marzanka wonna). Interesująca jest obecność kilku gatunków o podgórsko-górskim typie rozmieszczenia geograficznego, np. bzu koralowego, manny gajowej, olszy szarej, przetacznika górskiego, tojeści gajowej. O dużej wartości rezerwatu świadczy stwierdzenie tu aż 9 gatunków roślin znajdujących się na liście ginących i zagrożonych roślin naczyniowych Pomorza Zachodniego. Są to: czerniec gronkowy, dąbrówka piramidalna, gruszczyk jednokwiatowy, gwiazdnica bagienna, manna gajowa, podrzeń żebrowiec, przetacznik górski, stokłosa Benekena i wyka leśna.

„Czarne Bagno”

- Lokalizacja: Gm. Nowa Wieś Lęborska
- Wielkość: 102,86 ha
- Główne walory przyrodnicze: torfowisko
- Odległość od projektowanej drogi - ok. 7,4 km

Rezerwat utworzony w 2006 r. Rozporządzeniem Wojewody Pomorskiego z dnia 3 kwietnia 2006 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Czarne Bagno” (Dz. Urzędowy Województwa Pomorskiego. 2006 r. Nr 44, poz.876). W skład rezerwatu wchodzi oddziały i pododdziały lasu oznaczone na mapach planu urządzania lasu Nadleśnictwa Lębork, Obrębu Lębork, Leśnictwa Janowice, wg stanu na dzień 1.01.2003, jako: 389b, 390a, b, 391a, b, c, d, f, g, h, 393a - w części na zachód od rowu i drogi, które przecinają to wydzielenie, b, c, 394a, 395a, b - w części położonej na północ od rowu przecinającego to wydzielenie, c.

Rezerwat „Czarne Bagno” jest rezerwatem torfowiskowym, torfowisk wysokich, ze względu na główny typ ekosystemu, natomiast ze względu na dominujący przedmiot ochrony uznany został za rezerwat w typie biocenoz naturalnych i półnaturalnych.

Ochroną czynną objęty jest fragment torfowiska wysokiego typu bałtyckiego z występującymi na nim ekosystemami mszarnymi, wrzosowiskowymi, bagiennymi, wodnymi i leśnymi.

Występuje tu wiele gatunków roślin naczyniowych objętych ochroną, w tym 8 objętych ochroną ścisłą, m.in.: *Rosiczka okrągłolistna*, *Wrzosiec bagienny*, *Woskownica europejska*, *Grzązel drobny*, *Malina moroszka*.

Chronionych jest 14 gatunków mchów i 1 gatunek porostów z V Załącznika Dyrektywy Siedliskowej, 11 gatunków mchów torfowców objętych w Polsce ochroną ścisłą, 11 gatunków mchów właściwych i torfowców podlegających ochronie częściowej, 2 gatunki porostów chronione częściowo, 3 gatunki torfowców zamieszczone na krajowej Czerwonej Liście.

W rezerwacie Czarne Bagno objęto ochroną następujące zespoły roślinne: fitocenozy mszarne oraz wilgotnych wrzosowisk na torfie wysokim, bór bagienny *Vaccinio uliginosi-Pinetum* oraz brzezinę bagienną *Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*.

Na skutek zachodzących tu od ponad 100 lat zmian warunków wodnych w obrębie samego torfowiska i bezpośrednim jego otoczeniu, a także eksploatacji torfu w części złoża oraz zalesień, ma ono zaburzone warunki hydrologiczne i właściwości fitocenotyczne. W celu przywrócenia korzystnych warunków hydrologicznych w 2006 r. powstała sieć mikropiętrzeń na rowach odprowadzających wodę z torfowiska. Przedsięwzięcie zostało sfinansowane przez UE w ramach projektu „Ochrona torfowisk bałtyckich na Pomorzu” programu Life, realizowanego przez Klub Przyrodników.

W miarę poznawania walorów rezerwatu zrodził się pomysł eksperymentu. Stanowi on element projektu „Ochrona torfowisk bałtyckich na Pomorzu” finansowanego przez UE. Eksperyment, rozpoczęty w październiku 2006 r., stanowi również część zadań ochronnych ustanowionych dla rezerwatu.

Celem tego eksperymentu jest przywrócenie gatunków torfotwórczych na torfowiska wysokie, zdegradowane wskutek przemysłowej eksploatacji torfu, na których wydobywano torf metodą frezerowi [<http://www.gdansk.lasy.gov.pl/rdlpgdansk/jednostki/lebork/ochrona-przyrody/rezerwat>].

„Łebskie Bagno”

- Lokalizacja: Gm. Nowa Wieś Lęborska
- Wielkość: 111,54 ha
- Główne walory przyrodnicze: torfowisko
- Odległość od projektowanej drogi - ok. 8,2 km

Rezerwat utworzony w 2006 r. Rozporządzeniem Wojewody Pomorskiego z dnia 3 kwietnia 2006 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Łebskie Bagno” Nr 51/06 (Dz. Urzędowy Województwa Pomorskiego. 2006 r. Nr 44, poz.875).

W skład rezerwatu wchodzi oddziały i pododdziały lasu oznaczone w planie urządzania lasu Nadleśnictwa Lębork, Obrębu Lębork, Leśnictwa Janowice, wg stanu na dzień 1.01.2003, jako: 358a, b, c, d, f, g, h, 364 a, b, c, d, g, 367a, b, r - część północna.

Ochroną czynną fragment torfowiska wysokiego typu bałtyckiego z występującymi na nim ekosystemami mszarnymi, wrzosowiskowymi i leśnymi. Rezerwat „Łebskie Bagno” ze względu na główny typ ekosystemu jest rezerwatem torfowiskowym, torfowisk wysokich, natomiast ze względu na dominujący przedmiot uznany został za rezerwat ochrony biocenoz naturalnych i półnaturalnych

Zgodnie z ww. rozporządzeniem, w celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka, wyznaczono otulinę rezerwatu, o powierzchni 119,83 ha, w skład której wchodzi wydzienienia oznaczone w planie urządzania lasu Nadleśnictwa Lębork, Obrębu Lębork, Leśnictwa Janowice, jako oddziały i pododdziały: 357, 359, 363, 364f, 366a - w części na zachód od drogi przecinającej to wydzielenie, b - w części na zachód od drogi przecinającej to wydzielenie, c, d, f, g, 367c-p, 370a-c.

„Dolina Strzyży”

- Lokalizacja: Gm. Gdańsk na południowym skraju Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego w kompleksie leśnym Lasów Oliwskich
- Wielkość: 38,52 ha
- Główne walory przyrodnicze: ekosystem leśny lasów łęgowych – w dolinie potoku Strzyża
- Odległość od projektowanej drogi - ok. 1,7 km

Rezerwat utworzony w 2006 r. Rozporządzeniem Wojewody Pomorskiego z dnia 29 maja 2007 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Doliny Strzyży” Nr 19/07 (Dz. Urzędowy Województwa Pomorskiego. 2007 r. Nr 108, poz.1761).

W skład rezerwatu wchodzi obszar oznaczony na mapach planu urządzania lasu Nadleśnictwa Gdańsk, Obręb Oliwa, Leśnictwa Matemblewo, wg stanu na dzień 1.01.2005, jako oddziały i pododdziały: 155 h, 156 h, i, 157 b, c, g, j, k, 158 a, 159 a, b, c, d oraz potok Strzyża przecinający te oddziały. Teren ten obejmuje działki geodezyjne obrębu 27 (0027): 155 (część południowa), 156 (część południowa), 158/1 (część północna), obrębu Firoga (0025): 157/10 (część południowo-wschodnia), obrębu Kiełpino Górne (0036): 159 (część zachodnia).

Ochroną czynną fragment lasu będący własnością Skarbu Państwa, w zarządzie Lasów Państwowych - Nadleśnictwa Gdańsk, położony w granicach administracyjnych miasta Gdańska, w powiecie grodzkim Gdańsk, w województwie pomorskim.

Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie lasów łągowych i łągowych w dolinie potoku Strzyża oraz stanowisk roślin gatunków chronionych i rzadkich. Rezerwat „Dolina Strzyży” określa się jako rezerwat leśny, ze względu na dominujący przedmiot ochrony typ fitocenotyczny podtyp zbiorowisk leśnych, natomiast ze względu na główny typ ekosystemu typ leśny i borowy, podtyp lasów nizinnych.

PROJEKTOWANE REZERWATY:

„Śmieszka w Bojanie” Proponowane powiększenie istniejącego użytku ekologicznego i zmiana prawnej formy ochrony na rezerwat przyrody. Zlokalizowany w obr. Bojano: 155 cz., 156, 157, 160 cz., 161 cz. - działki będące własnością prywatną. Przedmiotem ochrony rezerwatu o powierzchni ok. 7,31 ha jest kolonia łągowa mewy śmieszki.

„Orle” - Ochrona kompleksu torfowisk i wilgotnych łąk na podłożu wapiennym (DH I), z cennymi zbiorowiskami i rzadkimi gatunkami roślin.

„Paraszyńskie Buczyny” - Północne zbocza Paraszyńskiej Góry z licznymi źródłiskami, pokryte przez płaty buczyn, łągu i łągów.

„Pióropusznik nad Bolszewką” - rezerwat florystyczny o powierzchni ok. 6 ha, położony 1,5 km na wschód od Barłomina. Obejmuje dno i zbocza doliny strumienia o znacznym spadku i kamienistym korycie. Fitocenozy łągu suboceanicznego i fragmenty łągu olszowego; drugie współcześnie odnalezione w województwie, bogate stanowisko pióropusznika strusiego, liczne rzadkie i chronione gatunki roślin.

„Źródlika nad Gościciną” - rezerwat leśny o powierzchni ok. 10 ha, położony na południowy-zachód od Wejherowa w pobliżu miejscowości Gowino, na terenie otuliny TPK. Celem utworzenia rezerwatu jest ochrona zbiorowisk łągowych ze skrzypem olbrzymim oraz zbiorowisk roślinności źródłiskowej i ziołoroślowej. Występuje tu 277 gatunków roślin naczyniowych, 14 gatunków porostów i 13 mszaków. Zanotowano 8 gatunków objętych całkowitą i częściową ochroną.

„Jezioro Czarne koło Gładzicy”

Jezioro otoczone lasem i torfowiskiem (Załącznik I Dyrektywy Siedliskowej), z wieloma cennymi gatunkami, jak m.in. pływacz *Utricularia* spp., roślinka okrągłolistna. Teren ten stanowi również cenne łągowisko ptaków wodno-błotnych.

„Dolina Radości” - proponowany do objęcia ochroną jako rezerwat lub użytek ekologiczny, o powierzchni od 2,7 ha do ok. 26 ha. Jest to fragment doliny Dziczego Potoku w zachodniej części Doliny Radości, obejmujący wilgotną łąkę z porośniętymi łągami obrzeżami w terenie źródłiskowym i zboczami. Głównym przedmiotem ochrony jest flora zawierająca gatunki chronione (13) i rzadkie. Szczególnie cenne są populacje pełnika europejskiego (jedyna w TPK), wielosiłu błękitnego (jedna z dwóch w TPK) i nasięźrzała pospolitego. Występują tu też różne storczyki oraz ściśle chroniony grzyb, purchawica olbrzymia. Potencjalnym zagrożeniem dla planowanego rezerwatu może być obniżenie poziomu wody gruntowej i ekspansja lasu na łąkę.

„Lasy w Dolinie Strzyży” - postulowany do powołania na powierzchni około 27 ha, obejmujący porośnięte lasem dno i strome zbocza doliny potoku Strzyża. Przeważają tu zbiorowiska dobrze zaopatrzone w wodę żyznych lasów liściastych: łąg gwiazdnicowy, przystrumykowy łąg jesionowo-olszowy i łąg wiązowy. Flora naczyniowa tego terenu liczy, co najmniej 185 gatunków roślin, w tym 14 chronionych i szereg rzadkich. Dość dużą grupę stanowią gatunki o podgórsko-górskim typie rozmieszczenia. Na szczególną uwagę zasługuje jedyne

znane dotąd w parku stanowisko tojadą dzióbatego. Z ciekawszych roślin występują tu m.in. widłak wroniec, naparstnica zwyczajna, fiołek przedziwny, kopytnik pospolity, manna gajowa, wiechlina odległokłosa.

„Dolina Zagórskiej Strugi” - planowany na powierzchni 288 ha rezerwat florystyczny, obejmujący w większości porośnięty lasem obszar głęboko wciętej w krawędź wysoczyzny doliny Zagórskiej Strugi oraz przylegające fragmenty wysoczyzny, z różnie zachowanymi zbiorowiskami roślinnymi i stanowiskami rzadkich gatunków flory i fauny. Las ten to głównie kwaśna i żyzna buczyna niżowa, acydofilny las bukowo-dębowy, a w dolinie łąg jesionowo-olszowy. Ochronie rezerwatu miałyby podlegać otoczone kwaśną buczyną niżową stanowiska występujących tam grzybów, porostów i mszaków. Oprócz tego występują fitocenozy łąkowe, bagienne i źródliskowe. Florę łącznie reprezentuje około 430 gatunków roślin naczyniowych i 70 mszaków. Pod ścisłą ochroną na terenie planowanego rezerwatu są: 1 gatunek grzyba (*Phallus impudicus*), 3 gatunki porostów (*Usnea comosa*, *U. dasycarpa*, *U. hirta*), 13 gatunków mszaków, dodatkowo 19 gatunków roślin kwiatowych regionalnie rzadkich. Na uwagę zasługuje również fakt, że na terenie planowanego rezerwatu znalazłoby się około 10 cennych pomników przyrody.

„Dolina Pieleszewska” - położony w granicach Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, objąć ma ochroną 261 ha terenu położonego w strefie krawędziowej wysoczyzny pomiędzy Wejherowem i Redą. Projektowany rezerwat ma mieć charakter krajobrazowy – geomorfologiczny. Celem ochrony jest zachowanie charakterystycznej rzeźby terenu obszaru leżącego pomiędzy rozcięciami krawędziowymi wysoczyzny Pojezierza Kaszubskiego. Obejmować ma on całą nieprzekształconą przez człowieka średniej wielkości Dolinę Pieleszewską, zawierającą w swym biegu wszystkie rodzaje profili poprzecznych typowych dla strefy krawędziowej. Pomimo dość jednorodnego charakteru występujących tu zbiorowisk roślinnych, głównie buczyn, zanotowano występowanie bogatych stanowisk roślin chronionych i rzadkich reprezentujących element podgórsko – górski. Obiekt posiada dokumentację w stadium uzgadniania.

„Nadrzeczne” – planowany na obszarze Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, na powierzchni 44 ha rezerwat florystyczny, obejmująca dno i zbocza doliny Cedronu, z otoczonymi przez różne zbiorowiska leśne bardzo cennymi mokrymi łąkami, ziołoroślami i turzycowiskami, z bogatą i ciekawą florą (m.in. wielosił błękitny) oraz interesującą entomofauną.

Ochronie rezerwatu miałyby podlegać mokre łąki, turzycowiska i ziołorośla ze stanowiskami występującego na tym obszarze wielosiła błękitnego. Rezerwatu przylega bezpośrednio do obszaru rezerwatu "Gałęźna Góra" przy drodze wojewódzkiej nr 224.

„Bieszkowickie Moczary” - planowany rezerwat torfowiskowy, mający chronić położone na wysoczyźnie w krajobrazie leśnym niewielkie jeziorka oraz torfowiska, z dobrze wykształconymi zbiorowiskami roślinnymi i stanowiskami rzadkich roślin (m.in. maliny moroszki).

PARKI KRAJOBRAZOWE:

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych walorów w warunkach zrównoważonego rozwoju. (art. 16 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - Dz.U. Nr 92, poz. 880 ze zm.)

„Trójmiejski Park Krajobrazowy”

- Lokalizacja: w powiecie wejherowskim na terenie gmin: Wejherowo, Szemud, Miasto Wejherowo, Miasto Reda, Miasto Rumia
- Wielkość: 19 930 ha (w tym w pow. wejherowskim - 12 576 ha)
- Główne walory przyrodnicze:
Park obejmuje strefę krawędziową Pojezierza Kaszubskiego z urozmaiconą rzeźbą terenu i licznymi ciekami wodnymi. Lasy stanowią ponad 90% powierzchni parku. Dominującym zbiorowiskiem leśnym są buczyny (kwaśna i żyzna buczyna pomorska), lasy bukowo-dębowe, i lasy grądowe. W dnach dolin występują także lasy łąkowe olszowo-jesionowe. Spotykane są również liczne gatunki roślin i zwierząt rzadkich i chronionych. Do najcenniejszych obiektów florystycznych zalicza się jeziora lobeliowe Pałsznik i Wygoda, położone na terenie rezerwatu "Pełcznica".

Trójmiejski Park Krajobrazowy został utworzony Uchwałą Nr XVI/89/79 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Gdańsku z dnia 03.05.1979 roku na powierzchni 20104 ha. Rozporządzenie Nr 5/94 Wojewody Gdańskiego z dnia 08.11.1994 roku zwiększyło powierzchnię TPK do 20312 ha i wyznaczyło jego otulinę. Kolejne Rozporządzenie Nr 11/98 Wojewody Gdańskiego z dnia 03.09.1998 roku, wyłączyło z obszaru parku śródleśną enklawę wsi Łężyce, co zmniejszyło powierzchnię parku do 19930 ha.

Park obejmuje tereny leśne ze śródleśnymi enklawami rolniczymi wsi Gniewowo, Zbychowo, Nowy Dwór Wejherowski, Reszki i Bieszkowice na obszarze północno-wschodniej części wysoczyzny morenowej Pojezierza Kaszubskiego i jej strefy krawędziowej. Na całość parku składają się dwa rozległe kompleksy leśne, rozdzielone przez zurbanizowane i urbanizujące się tereny Wielkiego Kacka, Małego Kacka i Gdyni-Dąbrowy. Kompleks północny obejmuje część terenów Gdyni, Rumi, Szemudu i Wejherowa, zaś dwukrotnie mniejszy kompleks południowy - fragmenty terenów Gdyni, Sopotu i Gdańska.

W zachodniej, wysoczyznowej części TPK przeważają połączone fałistej moreny dennej, z lokalnymi wzniesieniami czołowomorenowymi i innymi polodowcowymi formami rzeźby terenu o różnej genezie, np. równinami sandrowymi, rynnami jeziornymi i nieckami, wytopiskowymi. W licznych zagłębieniach terenu znajdują się torfowiska oraz kilkanaście małych jezior, np. Wyspowo, Borowo, Pałsznik, Wygoda, Bieszkowickie, Zawiat, Okuniewko, Długie - niektóre o cechach skąpożywnych jezior pierwotnych powstałych tuż po ustąpieniu zlodowacenia. Cechy polodowcowe krajobrazu podkreśla też obecność licznych głązów narzutowych.

W części wschodniej i północno-wschodniej parku przeważa krajobraz strefy rozcięć erozyjnych krawędzi wysoczyzny, którego cechą charakterystyczną jest gęsta sieć różnej wielkości dolin, często wielokrotnie rozgałęzionych. Większe doliny mają wyraźnie płaskie dno, deniwelacje terenu sięgają miejscami ponad 80 m, a nachylenie zboczy przekracza często 40 stopni. Ten typ rzeźby terenu, wytworzony w warunkach istnienia wiecznej zmarzliny przez wody spływające z ustępującego lądolodu oraz pochodzące z wytapiania brył martwego lodu, a także przez wody opadowe, należy do wyjątkowych w skali Nizy Europejskiego. Dnem wielu dolin płyną potoki, których większość ma swoje źródła na terenie parku, np. Cedron, Cisówka, Marszewska Struga, Swelinia, Świemirowski Potok, Rynarzewski Potok, Prochowy Potok, Zajączkowski Potok. Tylko największe ciek rozpoczynają swój bieg na wysoczyźnie poza granicami TPK: Gościcina, Zagórska Struga, Kaczy Potok, Potok Oliwski i Strzyża.

Rezerwaty przyrody:

Źródlika w Dolinie Ewy – leśny
Zajęcze Wzgórze - leśny
Kacze Łęgi - leśny
Cisowa – leśny
Lewice - torfowiskowy
Gałęźna Góra - leśny
Pełcznica – wodny

Ponad 90% powierzchni parku zajmują lasy. Przeważającym zbiorowiskiem leśnym są buczyny (uboga i żyzna buczyna pomorska), lasy bukowo - dębowe, a także lasy mieszane. Z drzew rodzimych największe znaczenie mają: buk pospolity, dąb bezszypułkowy i szypułkowy, sosna zwyczajna, brzoza brodawkowata i omszona, olcha czarna, topola osika, wierzba iwa, jarzębina, grab zwyczajny i jesion wyniosły.

W runie leśnym występują liczne gatunki roślin chronionych, m.in.: wawrzynek wilczełyko, lilia złotogłów, pełnik europejski, rosiczka, widłaki i storczyki.

Największą osobliwością florystyczną parku jest stanowisko poryblinu kolczastego w jeziorach lobeliowych rezerwatu "Pełcznica", będące ostatnią realną ostoją tego gatunku na południe od Bałtyku.

W parku występuje też około 200 gatunków grzybów wielkoowocnikowych, z czego blisko 45 figuruje na czerwonej liście grzybów wielkoowocnikowych zagrożonych w Polsce, zaś 10 jest objętych ochroną ścisłą, m.in.: mądziak psi, podgrzybek pasożytniczy, smardz jadalny, soplówka jeżowata i żagwica okółkowa, oraz co najmniej 35 gatunków porostów objętych ochroną ścisłą i 42 umieszczone na czerwonej liście porostów zagrożonych w Polsce.

W parku występuje wiele gatunków ptaków, m.in.: bielik, jastrząb, myszołów, trzmiełojad, bocian czarny, brodziec samotny, żuraw, sowy: włochatka, uszatka i puszczyk, dzięcioły, m.in.: czarny i zielony, gołąb siniak, kruk, orzechówka, pluszcz, zimorodek, pliszka górską, świstunka zielonawa, wójcik i zniczek. Szczególnie godna uwagi jest kolonia lęgowa mew w otulinie parku koło Bojana, gdzie obok masowych lęgów śmieszki zaobserwowano również pojedyncze lęgi mewy czarnogłowej, perkoza zausznika i błotniaka stawowego.

Z ssaków występują tu, m.in.: dzik, sarna, jelen szlachetny. Ponadto można spotkać: zając szaraka, królika dzika, wiewiórkę, lisa, borsuka, wydrę. Z małych ssaków zasługują na wymienienie rzęsorek rzeczek oraz nietoperze: borowiec wielki i nocek duży.

Na terenie parku zaobserwowano 11 gatunków płazów i 5 gatunków gadów. Do rzadszych i bardziej zagrożonych należą: kumak nizinny, ropucha paskówka, rzekotka drzewna, grzebiuszka ziemna, zaskroniec zwyczajny i żmija zygzakowata.

Wśród owadów stwierdzono kilka gatunków bardzo rzadkich muchówek i błonkówek, w tym jednego gatunku całkowicie nowego w Polsce. Z bardziej popularnych, efektywnych i interesujących owadów na uwagę w parku zasługują m.in.: motyle - paź królowej, kraśnik zmienny, mieniak tęczowiec i rusalka żałobnik, a także trzmiele: około 12 gatunków oraz chrząszcze: około 11 gatunków biegaczy, pachnica dębowa i pętłak pstrokaty.

Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 57/06 Wojewody Pomorskiego z dnia 15 maja 2006 roku w sprawie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego Nr 58, poz. 1194, z 2006 roku,) Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z 2005 r. Nr 113, poz. 954 i Nr 130, poz. 1087) zarządza się, co następuje:

1. W Parku wprowadza się następujące zakazy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;

- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 12) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 13) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

2. Zakazy wymienione w ust. 1 pkt. 7 - jeżeli w trakcie postępowania strona wykaże brak niekorzystnego wpływu planowanej inwestycji na chronione: krajobrazy, siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin, grzybów i zwierząt - nie dotyczą:

- 1) określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obszarów zwartej zabudowy wsi - gdzie dopuszcza się uzupełnianie istniejącej zabudowy mieszkaniowej i usługowej, pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów wód zgodnie z linią występującą na przylegających działkach,
- 2) istniejących siedlisk rolniczych – gdzie dopuszcza się uzupełnianie zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegów wód,
- 3) istniejących ośrodków wypoczynkowych, dla których miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego utraciły moc z dniem 1 stycznia 2004 r. - gdzie dopuszcza się przebudowę i modernizację istniejącego zainwestowania w celu poprawy standardów ochrony środowiska oraz walorów estetyczno-krajobrazowych, pod warunkiem nie zwiększania powierzchni zabudowy, ilości miejsc pobytowych a także nie przybliżania zabudowy do brzegów wód.

3. Niniejsze rozporządzenie nie narusza uprawnień nabytych na podstawie prawomocnych orzeczeń administracyjnych oraz ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

„Kaszubski Park Krajobrazowy”

- Lokalizacja: gm.: Chmielno, Kartuzy, Kościerzyna, Linia, Nowa Karczma, Sierakowice, Somonino i Stężycy; w pow.: kartuskim, kościerskim i wejherowskim
- Wielkość: 33,202 ha
- Główne walory przyrodnicze: Centralna część Pojezierza Kaszubskiego o bardzo urozmaiconej rzeźbie terenu z obecnością wysokich wzgórz morenowych (Wieżyca 328,6 m npm), rynien jeziornych, dolin rzecznych, fragmentów pól sandrowych. Silnie rozbudowana sieć hydrograficzna ze źródłiskowymi odcinkami wielu rzek, np. Łeba, Radunia i szeregiem jezior o skomplikowanej linii brzegowej i znacznej głębokości, w tym także jezior lobeliowych. Fragmenty bardzo wartościowej roślinności leśnej i nieleśnej.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Pomorskiego z dnia 15 maja 2006 r. w sprawie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego w celu zabezpieczenia Parku przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczona jest otulina o powierzchni 32.494 ha (w gm.: Chmielno, Linia, Kartuzy, Kościerzyna, Nowa Karczma, Przodkowo, Sierakowice, Somonino, Stężycy, Sulęczyno, Szemud oraz w m. Kartuzy; w pow. kartuskim, kościerskim oraz wejherowskim).

Szczególne cele ochrony Parku to:

- 1) zachowanie specyfiki rzeźby terenu - wzniesień morenowych, dolin rzecznych i rynien jeziornych oraz wytopisk polodowcowych,
- 2) poprawa stanu czystości wód powierzchniowych,
- 3) utrzymanie i przywracanie mozaiki zbiorowisk roślinnych, właściwej dla różnych typów środowiska przyrodniczego Parku, w szczególności ochrona źródeł, torfowisk oraz fitocenoz z udziałem gatunków borealnych i podgórsko-górskich,

- 4) utrzymanie spójności przestrzennej ekosystemów leśnych i ich renaturalizacja,
- 5) ochrona naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk wzdłuż cieków i brzegów jezior w celu uzyskania biologicznej zabudowy ich obrzeży,
- 6) utrzymanie naturalnej różnorodności fauny oraz tworzenie warunków umożliwiających restytucję gatunków, które wyginęły, w szczególności głuszca i raka szlachetnego,
- 7) zachowanie i eksponowanie zasobów dziedzictwa kulturowego, a zwłaszcza struktury i wartości krajobrazu kulturowego, wartościowych układów przestrzennych osadnictwa, tradycyjnych i historycznych form zabudowy, obiektów kultury materialnej i wartości kultury niematerialnej,
- 8) ochrona unikatowych wartości krajobrazu, a zwłaszcza rynien jeziornych i dolin rzecznych oraz eksponowanych wzniesień i zboczy o znacznych spadkach terenu,
- 9) oszczędne użytkowanie i planowe kształtowanie przestrzeni ze szczególnym uwzględnieniem ochrony walorów krajobrazowych.

PROJEKTOWANE PARKI KRAJOBRAZOWE:

Lęborski Park Krajobrazowy

- Lokalizacja: m. Lębork
- Wielkość: 263,76 ha
- Główne walory przyrodnicze:

Największy powierzchniowo obiekt, który powinien zostać objęty ochroną. W jego skład wchodzi wzgórze morenowe w krawędziowej strefie Pojezierza Kaszubskiego, w południowej części miasta, a także stożki napływowe u podnóża wzgórz.

Projektowany Lęborski Park Krajobrazowy obejmuje obszar strefy krawędziowej wysoczyzny morenowej północnej części Pojezierza Kaszubskiego, w rejonie od Doliny Łeby na wschodzie po doliny Unieszynki i Pogorzeliczanki na zachodzie. Obecnie chroniony w postaci OChK: Pradolina Redy Łeby i Dolina Łeby. Teren o unikalnej strukturze środowiska przyrodniczego – silnie rozcięta erozyjnie strefa krawędziowa z buczyną pomorską. Park stanowiłby połączenie z Kaszubskim Parkiem Krajobrazowym w rejonie doliny Łeby, której końcowy odcinek – Dolina Parazyńska – stanowi unikat przyrodniczo-kulturowy i krajobrazowy.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU (OCHK):

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełniącą funkcję korytarzy ekologicznych. (art. 23 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - Dz.U. Nr 92, poz. 880 ze zm.)

Tabela 1. Zestawienie obszarów chronionego krajobrazu w rejonie projektowanej drogi ekspresowej S-6 [Rozporządzenie Nr 5/05 Wojewody Pomorskiego z dnia 24 marca 2005 roku w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim Dz. U. Woj. Pomor. z 2005 r. Nr 29, poz.585 zmienione rozporządzeniem nr 23/07 Wojewody Pomorskiego z dnia 6 lipca 2007 r. (Dz. U. Woj. Pomor. z 2007 Nr 117, poz. 2036)].

Lp.	Nazwa obszaru chronionego krajobrazu	Powiat	Gmina	Powierzchnia [ha]	Podstawa prawna wyznaczenia obszaru i określenia jego granic	Ustalenia dot. czynnej ochrony ekosystemów	Sprawujący nadzór
1	OChK Fragment Pradoliny Leby i wzgórza morenowe na południe od Lęborka	łęborski; słupski	Cewice, Lębork, Nowa Wieś Lęb.; Potęgowo	16 731,00	Dz. Urz. Woj. Słupskiego z 1981 Nr 9, poz. 23, z 1994 Nr 31, poz. 184, z 1998 Nr 19, poz. 82	L, NL, W	W imieniu Wojewody Pomorskiego -Regionalny Konserwator Przyrody
2	OChK Doliny Leby	wejherowski	Linia, Luzino, Łęczyce	5 525,00	Dz. Urz. Woj. Gdańskiego z 1994 Nr 27 poz. 139 i z 1998 r. Nr 59, poz.294	L, NL, W	
3	OChK Pradoliny Redy - Leby	wejherowski	Gniewino, Luzino, Łęczyce, Wejherowo	19 516,00	Dz. Urz. Woj. Gdańskiego z 1994 Nr 27 poz. 139 i z 1998 r. Nr 59, poz.294	L, NL, W	
4	OChK Puszczy Darżlubskiej	pucki, wejherowski	Krokowa, Puck; Reda. Wejherowo	15 908,00	Dz. Urz. Woj. Gdańskiego z 1994 Nr 27 poz. 139 i z 1998 r. Nr 59, poz.294	L, NL, W	
5	Choczewsko – Saliński OChK	wejherowski	Choczewo, Gniewino, Łęczyce	8 684,00	Dz. Urz. Woj. Gdańskiego z 1994 Nr 27 poz. 139 i z 1998 r. Nr 59, poz.294	L, NL, W	
6	Otomiński OChK	Gdańsk M., gdański, kartuski	Gdańsk (M.); Kolbudy Górne Żukowo	2 072,00	Dz. Urz. Woj. Gdańskiego z 1994 Nr 27 poz. 139 i z 1998 r. Nr 59, poz.294	L, NL, W	
7	OChK Doliny Raduni	kartuski, gdański	Kartuzy, Somonino, Żukowo, Kolbudy Górne, Pruszcz Gdański,	3 340,00	Dz. Urz. Woj. Gdańskiego z 1994r. Nr 27 poz. 139 i z 1998 r. Nr 59, poz. 294	L, NL, W	
8	Kartuski OChK	kartuski	Kartuzy, Somonino, Żukowo, Przodkowo	6 661,00	Dz. Urz. Woj. Gdańskiego z 1994r. Nr 27 poz. 139 i z 1998 r. Nr 59, poz. 294	L, NL, W	

OBJAŚNIENIA:

L – Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych:

- a) utrzymanie spójności przestrzennej i trwałości ekosystemów leśnych poprzez ograniczanie ich fragmentacji oraz przeznaczania na cele nieleśne, oraz niedopuszczanie do przeeksplotowania ich zasobów,
- b) zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej, wprowadzanie zalesień w szczególności na takich terenach, gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe;
- c) **tworzenie i utrzymywanie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków,**
- d) wspieranie procesów naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku; tam gdzie nie jest to możliwe - używanie do odnowień gatunków właściwych siedliskowo z materiału miejscowego pochodzenia,
- e) zwiększanie udziału gatunków domieszkowych i biocenotycznych; tworzenie stref ekotonowych z tych gatunków,
- f) pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych, części obumarłych aż do całkowitego ich rozkładu,
- g) utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych, (tj. w borach i brzezinach bagiennych, olsach i łęgach); budowa obiektów małej retencji jako elementów podwyższających leśną różnorodność biologiczną,
- h) zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych; niedopuszczanie do ich uproduktywnienia i sukcesji,
- i) zwalczanie szkodników owadzych i patogenów grzybowych, a także ograniczanie szkód łowieckich poprzez zastosowanie metod mechanicznych lub biologicznych; stosowanie środków chemicznych dopuszczalne tylko przy braku alternatywnych metod,
- j) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; w przypadkach stwierdzenia obiektów i powierzchni cennych przyrodniczo (stanowiska roślin, zwierząt, grzybów rzadkich, chronionych itp. oraz pozostałości naturalnych ekosystemów) wnioskowanie do właściwego organu o ich ochronę,
- k) opracowanie i wdrażanie programów czynnej ochrony oraz restytucji gatunków rzadkich, zagrożonych,
- l) wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno-krajoznawczych i edukacyjnych winno odbywać się w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno-przyrodnicze wyposażone w elementy infrastruktury turystycznej i edukacyjnej zharmonizowanej z otoczeniem,
- m) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, m.in. poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami leśnymi do warunków środowiskowych,
- n) zwiększanie przez służby leśne i inne straże nadzoru nad lasami stanowiącymi i nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa, w szczególności w zakresie prowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych i hodowlanych, legalności pozyskania surowca drzewnego, kłusownictwa, a także przestrzegania przepisów dotyczących zachowania się w lesie.

NL - Ustalenia dotyczące czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów łądowych:

- a) przeciwdziałanie sukcesji zarastających łąk i pastwisk oraz torfowisk itd. poprzez koszenie lub wypas, a także mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów na terenach otwartych, z możliwością pozostawiania kęp drzew i krzewów jako elementów zwiększania różnorodności biologicznej,
- b) zachowanie śródpolnych torfowisk, bagien i innych podmokłości oraz oczek wodnych,
- c) zachowanie zbiorowisk wydmych, śródpolnych muraw napiaskowych, wrzosowisk i psiar,
- d) propagowanie wśród rolników działań zmierzających do utrzymania trwałych użytków zielonych w ramach zwykłej, dobrej praktyki rolniczej a także Krajowego Programu Rolnośrodowiskowego; wspieranie gospodarstw prowadzących produkcję mieszaną, w tym preferowanie hodowli bydła opartej o naturalny wypas metodą pastwiskową; zaleca się ochronę i hodowlę lokalnych starych odmian drzew i krzewów owocowych oraz ras zwierząt; promowanie agroturystyki i rolnictwa ekologicznego,
- e) maksymalne ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne; niedopuszczenie do przeorywania użytków zielonych,
- f) prowadzenie zabiegów agrotechnicznych zgodnie z wymogami zbiorowisk i zasiedlających je gatunków fauny, zwłaszcza ptaków (odpowiednie terminy, częstotliwość i techniki koszenia), w tym powrót do tradycyjnego użytkowania (koszenie ręczne) oraz opóźnienie pierwszego pokosu po 15 lipca,

- a w przypadku łąk wilgotnych koszenie we wrześniu z pozostawieniem pojedynczych kop siana na obrzeżach do końca lata,
- g) preferowanie biologicznych metod ochrony roślin,
 - h) ochrona zieleni wiejskiej oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego przez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych,
 - i) kształtowanie stosunków wodnych na użytkach rolnych dopuszczalne tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, z bezwzględnym zachowaniem w stanie nienaruszonym terenów podmokłych, w tym torfowisk i obszarów wodno-błotnych oraz obszarów źródliskowych cieków,
 - j) eliminowanie nielegalnego eksploataowania surowców mineralnych oraz rekultywacja terenów powyrobiskowych; w szczególnych przypadkach, gdy w wyrobisku ukształtowały się interesujące biocenozy wzbogacające lokalną różnorodność biologiczną, przeprowadzenie rekultywacji nie jest wskazane, zaleca się natomiast podjęcie działań ochronnych w celu ich zachowania,
 - k) wnioskowanie do właściwego organu ochrony przyrody o objęcie ochroną prawną ważnych stanowisk gatunków chronionych i rzadkich roślin, zwierząt i grzybów, także ekosystemów i krajobrazów; opracowanie i wdrażanie programów reintrodukcji, introdukcji oraz czynnej ochrony gatunków rzadkich i zagrożonych związanych z nieleśnym ekosystemami lądowymi,
 - l) utrzymywanie i w razie konieczności odtwarzanie lokalnych i regionalnych, nieleśnych korytarzy ekologicznych,
 - m) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, m.in. poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami otwartymi do warunków środowiskowych.

W - Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów wodnych:

- a) zachowanie i ochrona ekosystemów wód powierzchniowych (naturalnych i sztucznych, płynących i stojących, w tym starorzeczy) wraz w pasem roślinności okalającej – z wyjątkiem rowów melioracyjnych,
- b) utrzymanie i odtwarzanie drożności biologicznej rzek poprzez zaniechanie budowy nowych piętrzeń dla celów energetycznych oraz budowę urządzeń umożliwiających wędrówkę organizmów wodnych w miejscach istniejących przegród,
- c) tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień oraz trwałych użytków zielonych, celem ograniczenia spływu substancji biogenych i zwiększenia bioróżnorodności biologicznej,
- d) prowadzenie prac regulacyjnych rzek tylko w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej, zaleca się utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków,
- e) zachowanie i wspomaganie naturalnego przepływu wód na obszarach międzywala; zaleca się stopniowe przywracanie naturalnych procesów kształtowania i sukcesji starorzeczy poprzez naturalne wylewy,
- f) zwiększanie małej retencji wodnej, przy czym zbiorniki takie winny równocześnie wzbogacać różnorodność biologiczną terenu, uwzględniając starorzecza i lokalne obniżenia terenu; w miarę możliwości technicznych i finansowych zaleca się odtwarzanie funkcji obszarów źródliskowych i innych siedlisk hydrogenicznych o dużych zdolnościach retencyjnych,
- g) ograniczanie zabudowy na skarpach rzecznych i jeziornych, w celu zachowania ciągów krajobrazowych oraz ochrony samych skarp przed ruchami masowymi ziemi,
- h) ochrona zlewni bezpośredniej jezior – w szczególności jezior lobeliowych – przed zainwestowaniem i użytkowaniem powodującym nasilenie procesów eutrofizacji,
- i) rozpoznanie okresowych dróg migracji zwierząt, których rozwój związany jest bezpośrednio ze środowiskiem wodnym (w szczególności płazów) oraz podejmowanie działań w celu ich ochrony,
- j) zapobieganie obniżaniu zwierciadła wód podziemnych, w szczególności poprzez ograniczanie budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach jeziornych i rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych,
- k) gospodarka rybacka na wodach powierzchniowych powinna wspomagać ochronę gatunków zagrożonych oraz promować gatunki o pochodzeniu lokalnym, prowadząc do uzyskania struktury gatunkowej i wiekowej ryb właściwej dla danego typu wód,
- l) wnioskowanie do właściwego organu ochrony przyrody celem obejmowania ochroną prawną zachowanych w stanie zbliżonym do naturalnego fragmentów ekosystemów wodnych oraz stanowisk gatunków chronionych i rzadkich reprezentatywnych dla ekosystemów hydrogenicznych,
- m) opracowanie i wdrożenie programów restytucji oraz czynnej ochrony rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, roślin i grzybów bezpośrednio związanych z ekosystemami wodnymi,
- n) zachowanie i ewentualnie odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą.

1. OChK "Fragment Pradoliny Łeby i wzgórze morenowe na południe od Lęborka"

- Lokalizacja: gmina Cewice, Lębork, Nowa Wieś Lęborska, Potęgowo (powiat Lęborki i słupski)
- Wielkość: powierzchnia 16 731 ha, w tym 16 131 pow. lęborski, 600 ha - pow. słupski.
 - lasy – 9 850 00 ha;
 - użytki rolne – 6 500 00 ha
 - wody – 260 00 ha
 - inne – 121 00 ha
- Główne walory przyrodnicze:
Przeważa krajobraz strefy krawędziowej Pradoliny Łeby - Redy. Zbocza i krawędzie pradoliny oraz na południe od nich położone wzgórza morenowe porastają lasy o bogatym składzie gatunkowym i zróżnicowanej strukturze wiekowej. Urok tego obszaru podkreśla szeroka pradolina, przełomy rzek Unieszynki, Sitnicy i Okalicy oraz tereny położone po wschodniej stronie Jeziora Lubowidzkiego. Jest to miejsce rekreacji dla mieszkańców Lęborka.

Pow. 16 731 ha (pow. lęborski 16 131 ha, pow. słupski 600 ha). Obejmuje zbocza i krawędzie Pradoliny Łeby-Redy oraz na południe od nich położone wzgórza morenowe porośnięte lasami o bogatym składzie gatunkowym i zróżnicowanej strukturze wiekowej. Jego urok podkreśla szeroka pradolina, przełomy rzek Unieszynki, Sitnicy i Okalicy oraz tereny położone po wsch. stronie Jeziora Lubowidzkiego. Jest to miejsce rekreacji dla mieszkańców Lęborka.

2. OChK „Dolina Łeby”

- Lokalizacja: gm. Linia, gm. Łęczyce i gm. Luzino (powiat wejherowski)
- Wielkość: powierzchnia 5 525 00 ha
 - lasy – 3 987 00 ha;
 - użytki rolne – 1 252 00 ha
 - wody – 118 00 ha
 - inne – 168 00 ha
- Główne walory przyrodnicze:
dolina Łeby z licznymi meandrami, przełomami i bystrzami, kwaśne buczyny niżowe

Pow. 5 456 ha (pow. wejherowski). Głęboko wcięta dolina Łeby z licznymi przełomami, meandrami i bystrzami. Przeważają kwaśne buczyny niżowe. Północna część obszaru ma walory parku krajobrazowego.

3. OChK „Pradolina Redy-Łeby”

- Lokalizacja: gm. Łęczyce, gm. Gniewino, gm. Luzino, gm. Wejherowo
- Wielkość: powierzchnia 19 516 00 ha
 - lasy – 9 842 00 ha;
 - użytki rolne – 7 254 00 ha
 - wody – 91 00 ha
 - inne – 2 329 00 ha
- Główne walory przyrodnicze:
rzeki Łeba i Reda, roślinność łąkowa, zespoły leśne (buczyny i bory mieszane), zróżnicowana rzeźba terenu

Obszar Chronionego Krajobrazu Pradoliny Redy-Łeby został utworzony Rozporządzeniem Wojewody Gdańskiego Nr 27, z dnia 8 listopada 1994. Zajmuje on powierzchnię 19 516 ha. W obrębie jego granic znajduje się zachodnia część Pradoliny Łeby-Redy od miejscowości Orle do jeziora Lubowidzkiego w okolicach

Lęborka. W dnie pradoliny przeważają użytki zielone, w strefach krawędziowych buczyny, a na stożkach napływowych bory mieszane. Oprócz pradoliny obszar ten obejmuje strefy krawędziowe Pojezierza Kaszubskiego i Wysoczyzny Żarnowieckiej. Środowisko przyrodnicze na dnie doliny tworzą głównie użytki zielone (łąki i pastwiska). Na leśnych zboczach Pradoliny dominują siedliska buczyn (DH I) i lasu dębowo-bukowego, przeważnie zniekształconymi przez nasadzenia sosny i świerka. Na ich tle wyróżnia się fragment strefy krawędziowej wysoczyzny Pojezierza Kaszubskiego koło Paraszyna, z bogatym systemem dolin i rozcięć erozyjnych. Pokrywają go zwarte, dobrze zachowane płaty rozległych buczyn – żyznej i kwaśnej, fitocenozy grądu gwiazdnicowego i łągu jesionowo-olszowego (wszystkie – Załącznik nr I Dyrektywy Siedliskowej).

[**Studia Przyrodniczo-Krajobrazowe Województwa Pomorskiego** pod redakcją Jarosława Czochańskiego Mariusza Kistowskiego; Pomorskie Studia Regionalne Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego; Gdańsk, 2006]

Obszar Pradoliny Redy – Łeby jest korytarzem ekologicznym łączącym się bezpośrednio z Puszcą Darżlubską, a przez lokalne korytarze ekologiczne, z terenem Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Na południu i zachodzie obszar graniczy z innymi regionami chronionego krajobrazu (OChK Dolina Łeby, OChK fragmentu Pradoliny Łeby i wzgórze morenowe na południe od Lęborka). Dzięki temu położeniu zachowane jest połączenie kompleksów leśnych Oliwsko-Darżlubskich z zachodnią i południową częścią województwa pomorskiego. Znajdują się tu obszary źródliskowe rzeki Redy (w okolicach Strzebielina), która płynie wzdłuż Pradoliny Redy. Drugą rzeką odwadniającą ten obszar jest Łeba wypływająca z terenu Kaszubskiego Parku Krajobrazowego. Łeba jest także jednym z najdłuższych szlaków kajakowych w województwie pomorskim.

4. OChK „Puszcza Darżlubska”

- Lokalizacja: gmina Krokowa, Puck, Reda, Wejherowo (powiat pucki i wejherowski)
- Wielkość: powierzchnia 15 908 ha (w tym w pow. wejherowskim - 6 777 ha)
 - lasy – 14 013 00 ha;
 - użytki rolne – 1 649 00 ha
 - wody – 20 00 ha
 - inne – 226 00 ha
- Główne walory przyrodnicze: lasy o wysokiej wartości biocenotycznej (bory, buczyny i grądy), źródła rzek: Piaśnicy, Gizdepki, Czarnej Wdy

Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza Darżlubska” został utworzony zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Gdańskiego nr 5, z dnia 8 listopada 1994 r. Łącznie z Trójmiejskim Parkiem Krajobrazowym tworzy ona Leśny Kompleks Promocyjny Lasów Oliwsko-Darżlubskich. Od zachodu puszcza graniczy z OChK Pradoliny Łeby-Redy, a od północy w niewielkim fragmencie styka się z granicami Nadmorskiego OChK. Taki układ obszarów chronionego krajobrazu tworzy korytarz ekologiczny umożliwiający migrację zwierząt.

Lasy zajmują ok. 90% jego powierzchni i charakteryzują się wysoką wartością biocenotyczną. Na równinie sandrowej występują bory, na pozostałym terenie – buczyny i grądy. Znajdują się tu źródła Piaśnicy, Gizdepki i Czarnej Wdy. Wszystkie uchodzą bezpośrednio do Bałtyku.

Na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Darżlubskiej znajdują się dwa rezerwaty przyrody: „Darżlubskie Buki” chroniący fragment buczyny pomorskiej z okazałym starodrzewem oraz „Źródła Czarnej Wody”, obejmujący ochroną zachowany w stanie niezmiennym, zespół źródlisk i rzadkich gleb o właściwościach rędzin wapiennych wraz z porastającą go unikatową roślinnością.

5. „Choczewsko - Saliński” OChK

- Lokalizacja: gm. Choczewo, gm. Gniewino i gm. Łęczyce
- Wielkość: 8 684 ha
 - lasy – 6 397 ha;
 - użytki rolne – 1 400 ha
 - wody – 358 ha
 - inne – 529 ha
- Główne walory przyrodnicze:
zróżnicowana rzeźba terenu (wysoczyzna morenowa w postaci kęp, morena dennej płaska i falista, obniżenia pradolinne i rynnowe), lasy o wysokiej wartości biocenotycznej (lasy mieszane, wilgotne z przewagą buka), jeziora: Choczewskie, Salińskie i Czarne

Położony jest w centralnej części Pobrzeża Kaszubskiego, o typowym charakterze pojeziernym, młodoglacjalnym. Obejmuje swym zasięgiem część Rynny Choczewskiej i Kępy Salińskiej. Podstawowe walory przyrodnicze tego obszaru, to zróżnicowanie południowej rzeźby terenu, duży powierzchniowy udział lasów (z przewagą buka i sosny w drzewostanach) oraz występowanie zespołu czterech jezior:

- Choczewskiego,
- Czarnego,
- Dąbrze
- Salino (w zlewni Bychowskiej Strugi uchodzącej do Jez. Żarnowieckiego).

Choczewsko-Saliński Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje środkową część nadleśnictwa Choczewo. Rzeźba terenu charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem genetycznym i morfometrycznym. Na terenie Obszaru znajduje się zgrupowanie największych na terenie województwa jezior lobeliowych.

Jeziora Choczewskie, Dąbrze, Czarne oraz mniejsze jezioro bez nazwy są w stanie posiadania Nadleśnictwa, jezioro Salino nie jest w stanie posiadania.

Największe jest jezioro Choczewskie – 186,88ha, najgłębsze jezioro Czarne – 23,1m.

6. „Otomiński” OChK

- Lokalizacja: M. Gdańsk, Kolbudy, Żukowo
- Wielkość: 2 072 ha
 - lasy – 2 030 ha;
- Główne walory przyrodnicze:
malowniczo położone wśród wzgórz morenowych Jezioro Otomińskie. Na północnym brzegu jeziora kilka pomnikowych dębów

Otomiński Obszar Chronionego Krajobrazu został objęty ochroną ze względu na zwarty dość silnie przekształcony kompleks leśny z dominacją buczyn i lasów dębowo-bukowych, który wraz z Jeziorem Otomińskim jest miejscem intensywnej turystyki i rekreacji. Jego północno – wschodnia część administracyjnie należy do Gdańska i obejmuje kompleks tzw. lasów smęgorzyńskich położonych pomiędzy terenami rolniczymi i zabudową osad (osiedli) Kiełpino Górne i Smęgorzyno (na północy) oraz Sulmin i Niestępowo (na południu). Najcenniejszym fragment Otomińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu znajdującym się w gminie Kolbudy (1 762ha) jest jednak wytopiskowe jezioro Otomińskie, o bogatej linii brzegowej obfitującej w liczne zatoczki, wraz z otaczającymi je interesującymi zbiorowiskami buczyn i torfowiskami.

7. OChK „Dolina Raduni”

- Lokalizacja: Dno i zbocza doliny rzeki Raduni i sąsiadujące z osią doliny tereny leśne i rolne na terenie gm. Żukowo i Somonino
- Wielkość: 3 340,00 ha
- Walory przyrodnicze: dolina rzeki z licznymi basenami i przełomami, z dobrze zachowanym strefowym układem zbiorowisk roślinnych

Obszar ten obejmuje dno i zbocza doliny rzeki Raduni oraz bezpośrednio sąsiadujące tereny leśne i rolne. Tereny chronione rozciągają się od wsi Goręczyno na zachodzie do Straszyna i Juszkowa na wschodzie.

Celem utworzenia tego obszaru jest ochrona przed erozją stromych brzegów rzeki oraz utrzymanie i poprawa czystości jej wód. Część doliny rzeki ma charakter cieków wodnych o cechach podgórskich z licznymi basenami i przełomami z dobrze zachowanym strefowym układem zbiorowisk leśnych.

8. „Kartuski” OChK

- Lokalizacja: Gminy: Kartuzy, Somonino, Kolbudy i Żukowo, na terenie Nadleśnictwa Kartuzy
- Wielkość: 6 661,00 ha
- Walory przyrodnicze: obszar w centralnej części Pojezierza Kaszubskiego o młodogłacjalnej rzeźbie z licznymi jeziorami, w tym jeziora lobeliowe

Celem utworzenia tego obszaru jest ochrona bardzo malowniczych terenów morenowych pokrytych mieszanymi lasami zarówno państwowymi, jak i prywatnymi, z licznymi jeziorami i zabagnieniami. Tereny ochronne rozciągają się od miejscowości Grzybno na północy, przez Smołdino do Borkowa na wschodzie, a następnie wzdłuż torów PKP do Goreczyna, skąd po granicy Kaszubskiego Parku Krajobrazowego do południowo-wschodnich obrzeży miasta Kartuzy.

OBSZARY NATURA 2000

Obszary Natura 2000 stanowią polską część składową europejskiego systemu ochrony przyrody (nazywanego Europejską Siecią Ekologiczną). Zadaniem Systemu NATURA 2000 jest zabezpieczenie siedlisk przyrodniczych reprezentatywnych dla regionów biogeograficznych Europy oraz zagrożonych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Jego utworzenie jest jednym z największych przedsięwzięć w dziedzinie ochrony przyrody, jakie realizuje Unia Europejska. Obowiązek ten wynika z zapisów Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. – tzw. Dyrektywy Siedliskowej oraz Dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. – tzw. Dyrektywy Ptasiej. Polska zgodnie z kryteriami unijnymi wyznaczyła na swoim terytorium propozycje obszarów do Sieci NATURA 2000. Pierwsza grupa obiektów – tzw. Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków, została już objęta ochroną na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska w 2004 r., zaś udokumentowaną listę propozycji Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk Polska przedłożyła Komisji Europejskiej. Docelowo, zgodnie z art. 25 Ustawy o ochronie przyrody, sieć obszarów Natura 2000 obejmować będzie dwa niezależne podsystemy obszarów nazywanych ostojami:

- obszary specjalnej ochrony ptaków – OSO;
- specjalne obszary ochrony siedlisk – SOO.

Obszary *Natura 2000*, zgodnie z przywołaną ustawą mogą obejmować część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody. Zgodnie z art. 33 ustawy zabrania się podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar *Natura 2000*. Zakaz ten wprowadza się także dla obszarów projektowanych do włączenia do sieci.

Przyjęta przez BirdLife International metodyka wyznaczania ostoi ptaków i kryteria waloryzacji są również podstawą typowania - na mocy Dyrektywy Ptasiej i Siedliskowej UE - Obszarów Specjalnej Ochrony (OSO; ang. *Special Protection Areas - SPAs*) w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej *Natura 2000*. Po raz pierwszy ostoje ptaków w Polsce pojawiły się w ogólnoeuropejskim rejestrze ostoi ptaków, opracowanym w 1989 roku przez Międzynarodową Radę Ochrony Ptaków (ang. *International Council for Bird Protection - ICBP*; obecnie BirdLife International) oraz Międzynarodowe Biuro Badania Ptaków Wodno-Błotnych (ang. *International Waterfowl and Wetlands Research Bureau - IWRB*; obecnie Wetlands International). Wyznaczono wówczas 126 ostoi na terenie Polski (zarówno obszary o randze międzynarodowej, jak i krajowej bądź tylko regionalnej) Komisja Europejska przyjęła, że w sieci Natura 2000 powinny się znaleźć ostoje ptaków, które międzynarodowa organizacja pozarządowa BirdLife International wytypowała i nadała rangę ostoi ptasich o znaczeniu europejskim (Important Bird Areas in Europe - IBA). W 2004 roku przeprowadzona została przez Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków waloryzacja IBA w Polsce i zgłoszone do BirdLife International zostały nowe obszary, co ustanowiło 140 obszarów IBA w Polsce.

Jako propozycję OSO do sieci Natura 2000 Polska zgłosiła oficjalnie jedynie część systemu IBA, co spowodowało, że pozostałe IBA zostały zgłoszone przez koalicję organizacji pozarządowych w grudniu 2004 r. do Komisji Europejskiej jako oficjalna skarga na Rząd Polski i znalazły się na tzw. „Shadow List”. Komisja Europejska w dniu 4 kwietnia 2006r. (pismo znak: SG-Greffe (2006)D/2011897) zaprosiła Rzeczpospolitą Polską do przedstawienia uwag w związku z naruszeniem zobowiązań wynikających z art. 4 ust. 1 i art. 4 ust 2 dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków, zwanej dalej dyrektywą ptasią (naruszenie nr 2005/4119). W odpowiedzi Rząd Polski zobowiązał się do dalszych prac nad propozycją obszarów do sieci Natura 2000, przedstawiając stosowny harmonogram planowanych działań. Do czasu zatwierdzenia obszarów Natura 2000 przez Komisję Europejską, Polska musiała traktować wszystkie obszary niezgłoszone przez Rząd RP do Komisji Europejskiej, a znajdujące się na „Shadow List”, jako potencjalne obszary Natura 2000. To oznacza, że należało stosować w stosunku do nich taką samą procedurę oceny oddziaływania na środowisko jak dla obszarów ptasich (wyznaczonych w drodze Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków) oraz obszarów siedliskowych znajdujących się na liście krajowej.

Do czasu zatwierdzenia obszarów IBA jako OSO, na tych obszarach stosowało się przepisy Dyrektywy Ptasiej, która nie zezwalała na realizację przedsięwzięć mogących mieć negatywny wpływ na gatunki ptaków, chronione na jej podstawie. Dopiero po zatwierdzeniu ostoi ptasich o znaczeniu europejskim (IBA) jako Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków, można stosować zapisy Dyrektywy Siedliskowej, które dają możliwość zastosowania procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i zastosowania, w razie konieczności, działań minimalizujących lub kompensujących.

W otoczeniu projektowanego odcinka drogi ekspresowej nr S6 (do około 10 km od drogi) znajdują się następujące obszary, zaliczone do europejskiej sieci Natura 2000:

Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków (OSOP):

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSOP) „Lasy Lęborskie” nr PLB 220006, położony w obrębie Lasów Lęborskich na północ od Chmieleńca i Bożegopola (znajdujący się w odległości minimalnej 230 m od drogi o przebiegu wg wariantu III albo 1,2 km od drogi w wariantcie II);
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSOP) „Zatoka Pucka” nr PLB 220005 (5,65 km od projektowanej drogi);
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSOP) „Lasy Mirachowskie” nr PLB 220008 (10,20 km od drogi w wariantcie B i C);
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSOP) „Puszcza Darżłubska” nr PLB 220007, położony na północ od Wejherowa (11,40 km od projektowanej drogi).

Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk (SOOS):

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Dolina Górnej Łeby” nr PLH 220006, obejmujący odcinek doliny górnej Łeby od Mirachowa do Paraszyna (2,3 km od drogi),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Biała” nr PLH 220016, znajdujący się w „Lesie Wejherowskim” koło Sopieszyna (6 km od drogi),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Pełcznica” nr PLH 220020, znajdujący się w „Lesie Wejherowskim” koło Przetoczyna (3,2 km od drogi),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Zatoka Pucka i Półwysep Helski” nr PLH 220032 (13 km od projektowanej drogi),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Jar rzeki Raduni” nr PLH 220011 (10 km od projektowanej drogi),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Twierdza Wisłoujście” PLH 220030 (10 km od projektowanej drogi),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Białe Błoto” PLH 220002 (9 km od projektowanej drogi),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Bunkier w Oliwie” PLH 220055 (4,3 km od projektowanej drogi),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Łebskie Bagna” PLH 220040 (7 km od projektowanej drogi),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Kurze Grzędy” PLH 220014 (12 km od projektowanej drogi),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Staniszewskie Błoto” PLH 220027 (12 km od projektowanej drogi),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Orle” PLH 220019 (10 km od projektowanej drogi)
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Żęblewskie Mechowiska”, znajdujący się w rejonie Łebna (położony w odległości minimalnej 4 km od drogi),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Wejherowo” PLH 220084 (6 km od projektowanej drogi)

LASY LĘBORSKIE – PLB 220006 (dane z SDF- aktualizacja: 09.2008 r.)

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków

Powierzchnia obszaru – 8 565, 3 ha. Obszar leży w zlewni Bałtyku pomiędzy rzeką Piaśnicą, a Lebą. Teren jest łagodnie falisty, sporadycznie poprzecinany zagłębieniami terenu i wzniesieniami o stromych zboczach. Występuje kilka jezior od 70-170 ha powierzchni. Nieliczne cieką mają charakter strumieni, z których największym jest Kanał Chelst. Występują obficie bagna oraz leśne siedliska wilgotne. W lasach ponad 60% powierzchni leśnej stanowią nasadzenia sosnowe, a na drugim miejscu jest świerk.

Klasy siedlisk	% pokrycia
siedliska rolnicze	7,00 %
las iglaste	28,00 %
las liściaste	27,00 %
las mieszane	37,00 %
wody śródlądowe (stojące i płynące)	1,00 %
Suma pokrycia siedlisk	100,00 %

Na obszarze Natura 2000 „Lasy Lęborskie” występują następujące formy ochrony:

Rezerwy Przyrody:

Długosz Królewski w Łęczynie (2,0 ha)

Obszary Chronionego Krajobrazu:

Choczewsko-Saliński (8684,0 ha)

Pradoliny Redy-Łeby (19156,0 ha)

Gatunki ptaków wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG:

- bielik (*Haliaeetus albicilla*) - 0-1 par
- żuraw (*Grus grus*) – 5 – 10 par
- włochatka (*Aegolius funereus*) – 10 – 20 par
- lelek (*Capringulus europaeus*),
- dzięcioł czarny (*Drycopus Martius*),
- lerka (*Lullua arborea*),
- muchołówka mała (*Ficedula parva*),
- gąsiorek (*Lanius collurio*).

Kompleksy leśne, z obecnością fragmentów dobrze zachowanych płatów buczyn (DH I), takich jak np. dolina Chelstu. Szczególnie wartościowa jest obecność źródeł oraz licznych torfowisk mszarnych (DH I), borów bagiennych (DH I), brzezin bagiennych, a także łąk i ziołorośli. Cenną florę reprezentują m.in. tak rzadkie gatunki, jak: malina moroszka (**, PG EN, PL V), długosz królewski (**, PL V, PG VU), pełnik europejski (**, PG VU), stoplamek plamisty (**, PL V, PG VU), przygielka brunatna *Rynchospora fusca* (**, PL V, PG EN) i rosiczka okrągłolistna (**, PL R), pływacz drobny *Utricularia minor* (**, PG VU), bagnica torfowa (**, PG VU) oraz reprezentujące element podgórski: wroniec widlasty (**, PG NT), tojeść gajowa, przetacznik górski (PG NT) i manna gajowa (PG NT). Występują tu również interesujące jeziora lobeliowe (DH I) i dystroficzne (DH I), jak Salińskie i pobliskie Czarne, ze stanowiskami wybitnie rzadkiego gatunku – poryblinu kolczastego (**, PL E, PG EN) oraz najbogatsza w województwie populacja cisa (**, PG VU).

Teren ten posiada cenną awifaunę; gnieźdzą się tu m.in. włochatka (**, DP I, PK LC, jedna z najważniejszych ostoi w Polsce), bielik (**, DP I, PK LC), żuraw (**, DP I), lelek (**, DP I), dzięcioł czarny (**, DP I), zimorodek (**, DP I), gołąb siniak (**, #), lerka (**, DP I), dzierlatka *Galerida cristata* (**, PL DD, #), muchołówka mała (**, DP I) i gąsiorek (**, DP I) (Mieńko i in. 1995c, Sidło i in. 2004).

Objaśnienie:

DH I: siedlisko przyrodnicze umieszczone w Zał. I Dyrektywy Siedliskowej UE.

DH II: umieszczony w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej Unii Europejskiej

DP I: umieszczony w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej UE

** objęty ochroną ścisłą;

* objęty ochroną częściową

PL: umieszczony na polskiej czerwonej liście

PK: umieszczony w Polskiej czerwonej księdze;
PG: umieszczony na regionalnej czerwonej liście (Pomorza Gdańskiego)
IUCN: umieszczony na światowej czerwonej liście;
EX, RE: uważany za wymarły w kraju lub regionie;
CR: skrajnie zagrożony;
EN, E: zagrożony;
VU, V: narażony;
R: rzadki;
NT, LR: bliski zagrożenia;
LC: najmniejszej troski;
DD, I: nierozpoznane zagrożenie (brak danych)
– gatunek rzadki w kraju lub regionie; osobliwość florystyczna, mykologiczna, faunistyczna;

[Studia Przyrodniczo-Krajobrazowe Województwa Pomorskiego pod redakcją Jarosława Czochońskiego Mariusza Kistowskiego; Pomorskie Studia Regionalne Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego; Gdańsk, 2006]

Nieznana liczba gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 1 gatunek z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Bielik (*Haliaeetus albicilla*), Żuraw (*Grus grus*), włośchatka (*Aegolius funereus*), Lelek (*Caprimuglus europaeus*), Dzieciół czarny (*Dryocopus martius*), Skowronek borowy (*Lullua arborea*), Mucholówka mała (*Ficedula parva*), dzierzba gąsiorek (*Lanius collurio*)

Kompleks Lasów Lęborskich stanowi **bardzo ważną ostoję włośchatki (PCK)**. Na tym obszarze gniazduje powyżej 1% populacji krajowej włośchatki (C6).

- Ochrona gatunkowa w Polsce: gatunek objęty ochroną ścisłą, wymagający ochrony czynnej (Dz U z 2004 r. Nr 220, poz. 2237)
- Polska czerwona księga zwierząt (2001): LC gatunek mniejszego ryzyka, ale wymagający szczególnej uwagi
- Status zagrożenia w Europie: (S) gatunek niezagrożony, którego status ochronny prawdopodobnie jest odpowiedni
- BirdLife International: SPEC
- Dyrektywa Ptasia: Art. 4.1, załącznik I
- Konwencja Berneńska: załącznik II

[zdjęcie pochodzi ze strony <http://pl.wikipedia.org/>]

Opierając się na dotychczas zebranych danych, liczebno włośchatki w Polsce można ocenić na 600–800 p. Jednak wyraźny wzrost liczby stwierdzeń włośchatki wraz z postępem ukierunkowanych badań oraz istnienie rozległych obszarów odpowiednich siedliskowo, dotąd niekontrolowanych, skłaniają do przypuszczenia, że rzeczywista wielkość populacji dochodzi do 1000–2000 p. Znaczne fluktuacje liczebności gatunku w cyklu wieloletnim sprawiają, że stan populacji może być w niektórych latach niższy.

Na Pomorzu Gdańskim w ostatnich latach odnotowano jedną z większych populacji krajowych z ok. 60–110 p., w tym najliczniej w Puszczy Darżlubskiej 15–30 p., w Lasach Lęborskich 10–20 p. i w Lasach Mirachowskich 10–15 p. Biorąc pod uwagę liczebność włośchatki w skali regionalnej, wydaje się, że jeszcze liczniej występuje ona na Pomorzu, ale dotąd tylko część wschodnia regionu jest w miarę dobrze poznana, a w pozostałej części, pomimo występowania odpowiednich siedlisk, stwierdzana była na nielicznych stanowiskach, co wynika z braku odpowiednich eksploracji tego terenu.

Gatunkowi zagraża w Polsce:

- utrata siedlisk w wyniku nadmiernej eksploatacji starszych drzewostanów i ograniczania powierzchni starodrzewu;
- utrata siedlisk wynikająca z eliminacji z lasu martwego drewna i obumierających drzew; Wyrąb starodrzewu i drzew dziuplastych, usuwanie martwego drewna z lasu, stosowanie zrębów zupełnych
- utrata siedlisk w wyniku upraszczania struktury drzewostanów – struktury gatunkowej (szczególnie usuwanie świerka), piętrowej (szczególnie usuwanie przestojów bukowych w litych świerczynach lub w otoczeniu podrostu bukowego) i wiekowej (odmładzanie drzewostanów);
- zagęszczanie sieci szlaków zrywkowych i dróg leśnych jak również lokalizowanie napowietrznych linii energetycznych i urządzeń towarzyszących oraz zanieczyszczenie wód, w wyniku zaprzestania Użytkowania rolniczego siedliska otwarte są zagrożone naturalną sukcesją roślinności oraz zalesieniem.

ZATOKA PUCKA (OSOP) PLB 220005 (dane z SDF- aktualizacja: 09.2008 r.)

Obszar zajmuje powierzchnię 62 430,43 ha obejmując wody zachodniej części Zatoki Gdańskiej a także łąki nadmorskie koło Osłonina i Rewy. Na terenie ostoi znajdują się następujące prawne formy ochrony przyrody:

Typ formy ochrony przyrody:	Typ relacji	% pokrycia	Pow. (ha)
Rezerwat przyrody Beka		0,3	193,0
Rezerwat przyrody Słone Łąki		0,0	27,3
Nadmorski Park Krajobrazowy	=	17,8	18804,0
Użytek ekologiczny: Torfowe Kłyle			

Zatoka Pucka jest ostoją o randze europejskiej E 12. Na jej terenie występują co najmniej 23 gatunki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, z czego 7 znajduje się w Polskiej Czerwonej Księdze (PCK) m.in. biegus zmienny (*Calidris alpina*) i sieweczka obrożna (*Charadrius hiaticula*). Biegus zmienny (*Calidris alpina*) gniazduje na obszarze Zatoki Puckiej powyżej 1% populacji krajowej a sieweczka obrożna (*Charadrius hiaticula*) osiąga liczebność do 1 % krajowej populacji.

Duże koncentracje osiągają na tym obszarze m.in.: łabędź krzykliwy (*Cygnus cygnus*), kulik wielki i mniejszy (*Numenius arquata*) i (*Numenius phaeopus*) a także ostrygojad (*Haematopus ostralegus*).

Gatunki ptaków wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG:

Nazwa	Populacja			
	osiadła	migrująca		
		rozrodcza	zimująca	przelotna
nur rdzawoszyi (<i>Gavia stellata</i>);				P
nur czarnoszyi (<i>Gavia arctica</i>);				P
perkoz rogaty (<i>Podiceps auritus</i>);				10-80i
Bąk (<i>Botaurus stellaris</i>)		1-2m		
bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>);				P
łabędź czarnodzioby (<i>Cygnus bewickii</i>);				10-140i
łabędź krzykliwy (<i>Cygnus cygnus</i>);				50-550i
Bernikla białolica (<i>Branta leucopsis</i>)				0-145i
bielaczek (<i>Mergus albellus</i>);			10-800i	
Błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>)		4-5p		
Błotniak zbożowy (<i>Circus cyaneus</i>)		0-1p		
Błotniak łąkowy, błotniak popielaty (<i>Circus pygargus</i>)		1-2p		
kropiatka (<i>Porzana porzana</i>);		3-5p		
zielonka (<i>Porzana parva</i>);		3-5p		
batalion (<i>Philomachus pugnax</i>);				P
szlamnik (<i>Limosa lapponica</i>);				65p
łęczak (<i>Tringa glareola</i>);				565i
Terekia (<i>Xenus cinereus</i>)				P
płatkonóg szydłodzioby (<i>Phalaropus lobatus</i>);				P
mewa czarnogłowa (<i>Larus melanocephalus</i>);				P
mewa mała (<i>Larus minutus</i>);				P
rybitwa wielkodzioba (<i>Sterna caspia</i> . <i>Hydroprogne caspia</i>);				P
Rybitwa czubata (<i>Sterna sandvicensis</i>)		140p		
rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>);		68p		
rybitwa popielata (<i>Sterna paradisaea</i>);				P
rybitwa białoczelna (<i>Sterna albifrons</i>);		0-7p		

sowa błotna, błotnica (<i>Asio flammeus</i>)		0-1p		
Zimorodek zwyczajny (<i>Alcedo atthis</i>)		1		
biegus zmienny (<i>Calidris alpina schinzii</i>).		5-10p		

Oprócz wymienionych powyżej gatunków, na terenie ostoi regularnie występują ptaki migrujące, nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, m.in.: perkoz dwuczuby (*Podiceps cristatus*), czajka (*Vanellus vanellus*) czy ptaki wodno – błotne waterfowl.

Rozwój turystyki i rekreacji na terenie wybrzeża, w szczególności intensywne uprawianie sportów wodnych stanowi poważne zagrożenie dla obszaru Zatoki Puckiej. Oczyszczalnie Dębogórza i Swarzewo bezpośrednio do wód Zatoki wpuszczają oczyszczone ścieki komunalne, zawierające duże ładunki biogennów. Zagrożeniem jest także gospodarka człowieka na tym obszarze – prace czerpalne, takie jak przerzut piasku z Zatoki na podmorski stok Półwyspu Helskiego, niszczące florę i faunę dna oraz sieci stawne, zarzucone na wodach Zatoki.

Klasy siedlisk	% pokrycia
Torfowiska, bagna, roślinność na brzegach wód, młaki	1 %
Wody morskie	99 %
Suma pokrycia siedlisk	100,00 %

Typy siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej		% pokrycia
3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	0,40
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	5,80
7120	Torfowiska wysokie, zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	6,20
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	0,00
91D0	Bory i lasy bagienne	66,30

LASY MIRACHOWSKIE (OSOP) PLB 220008 (dane z SDF - aktualizacja: 09.2008 r.)

Obszar o powierzchni 8 232,38 ha. Teren ostoi obejmuje kompleks lasów leżących w centralnej części Pojezierza Kaszubskiego na Wysoczyźnie Mirachowskiej, stanowiący największy zwarty kompleks leśny na Pojezierzu.

Ostoja obejmuje fragment centralnej, najwyższej części pojezierza morenowego. Krajobraz ostoi charakteryzuje niezwykle urozmaicona rzeźba terenu, z charakterystycznymi głęboko wciętymi rynnami jezior, dolinami małych strumieni oraz stromymi stokami opadającymi ku dolinom rzeczonym. Jest to obszar wododziałowy pomiędzy dwoma dużymi rzekami przymorskimi, biorą tu początek Łupawa z Bukowiną. W północnej części przebiega równoleżnikowo głęboka rynna, w której układają się jeziora Lubygość i zespół jezior Potęgowskich. Jest tu też wiele małych jezierek i oczek dystroficznych, otoczonych torfowiskami, z borami sosnowymi i brzezinami bagiennymi. Przeważają siedliska lasu mieszanego świeżego, boru mieszanego świeżego, boru mieszanego bagiennego i lasu świeżego. W drzewostanie dominuje sosna (58% udziału), mniejszy udział świerka (17%), buka (18%) i brzozy (3%). Drzewostan jest stosunkowo młody, najstarsze płaty obejmują rezerwaty przyrody. Osadnictwo jest mocno rozwinięte na terenach nieleśnych.

Klasy siedlisk	% pokrycia
Lasy iglaste	25 %
Lasy liściaste	10 %
Lasy mieszane	39 %
Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	3 %
Siedliska rolnicze	20 %
Wody śródlądowe (stojące i płynące)	3 %
Suma pokrycia siedlisk	100,00 %

Celem utworzenia ostoi Lasy Mirachowskie jest ochrona co najmniej 19 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej (w tym 14 lęgowych) m.in. bociana czarnego (*Ciconia nigra*), bociana białego (*Ciconia ciconia*) i derkacza (*Crex crex*). Liczebności jednego z gatunków – włośchatki - mieści się w kryteriach wyznaczania ostoi ptaków wprowadzonych przez BirdLife International. Ponadto 4 gatunki zamieszczone zostały na liście ptaków zagrożonych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt.

PUSZCZA DARŻLUBSKA (SOOS) PLB 220007 (dane z SDF - aktualizacja: 09.2008 r.)

Ostoja ta została wyznaczona zgodnie z kryteriami organizacji BirdLife International na podstawie kryterium C6¹

Ostoja Puszcza Darżłubska o powierzchni 6 377 ha obejmuje południową część zwartego kompleksu leśnego graniczącego od południa i wschodu z bezleśnymi pradolinami Redy-Łeby i Płutnicy, a od północy i zachodu z pozostałymi częściami kompleksu Puszczy.

Obszar Puszczy Darżłubskiej jest źródłem kilku rzek uchodzących bezpośrednio do Bałtyku, a także Piaśnicy, Gizdeпки i Bładzkiego Potoku. Licznie występują na tym obszarze zagłębienia terenowe, lokalnie zabagnione i zajęte przez torfowiska różnych typów. Siedliska wilgotne i bagienne zajmują niewielką powierzchnię.

Klasy siedlisk	% pokrycia
Lasy iglaste	40 %
Lasy liściaste	20 %
Lasy mieszane	37 %
Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	1 %
Siedliska rolnicze	2 %
Suma pokrycia siedlisk	100,00 %

Na terenach morenowych o żyznym podłożu przeważają siedliska lasu bukowego i lasu mieszanego z bukiem, zróżnicowane w zależności od zasobności podłoża. Najistotniejszymi zbiorowiskami są: zachodniopomorski acydofilny las bukowo-dębowy, kwaśna buczyna niżowa, żyzna buczyna niżowa oraz bór mieszany sosnowo-dębowy. Łęgi jesionowo-wiązowy i łęg jesionowy zajmują niewielkie rozproszone powierzchnie. Nieduże płyty boru mieszanego występują na terenach o glebach piaszczystych. Gatunkami dominującymi w drzewostanie Ostoi Darżłubskiej są sosna, buk i świerk.

¹ C6 - gatunki zagrożone w UE. „Gatunki zagrożone” w tym ujęciu, to gatunki, podgatunki i populacje wymienione w załączniku 1 do Dyrektywy Ptasiej. Stosując kryterium C6 bierze się pod uwagę ptaki lęgowe, lecz można tu ująć także gatunki nie lęgowe, które nie są wystarczająco objęte innymi kryteriami, bowiem sieć OSO powinna okryć ostojami cały zasięg występowania gatunku w UE. Ostoje desygnowane na podstawie kryterium C6 powinny stanowić miejsce występowania znacznej (znaczącej w skali UE) liczby gatunków obejmowanych tym kryterium. Ten dodatkowy warunek jest konieczny dla wykluczenia występowania nieregularnego i obszarów utrzymujących niewielką liczbę ptaków (jako poziom minimum należy przyjąć 1% regionalnej lęgowej populacji gatunku lub 0,1% populacji biogeograficznej). Należy tu jednak zauważyć, że w dotychczasowej praktyce wyznaczania OSO w państwach UE, różne państwa odmiennie interpretowały termin „znaczący”.

W ostoi stwierdzono występowanie, co najmniej 13 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku Dyrektywy Ptasiej. Zgodnie z kryteriami wyznaczania ostoi ptaków przyjętymi przez BirdLife International liczebność włośchatki (*Aegolius funereus*) 10 – 15 par, kwalifikuje obszar do włączenia do sieci IBA.

Inne gatunki ptaków wymienione w Załączniku 1 Dyrektywy Ptasiej, stwierdzone w ostoi Puszcza Darżłubska w latach 1996 – 2003:

- Bocian czarny (*Ciconia nigra*)
- Bielik (*Haliaeetus albicilla*)
- Jarząbek (*Bonasa bonasia*)
- Derkacz (*Crex crex*)
- Żuraw (*Grus grus*)
- Sóweczka (*Glaucidium passerium*)
- Lelek (*Caprimulgus europaeus*)
- Zimorodek (*Alcedo atthis*)
- Dzieciół czarny (*Drycopus martius*)
- Lerka (*Lullula arborea*)
- Mucholówka mała (*Ficedula parva*)
- Gąsiorek (*Lanius collurio*)

„DOLINA GÓRNEJ ŁEBY” (SOOS) PLH 220006 (dane z SDF – aktualizacja: 02.2008 r.)

Obszar o powierzchni 2 550 ha obejmuje dolinę rzeki Łeby, rozcinającą silnie sfałdowaną morenę denną, sandry i moreny czołowe. Rzeka płynie tu na dnie rynien subglacialnych w różnym stopniu przekształconych przez rzekę, a w górnym odcinku przecina przepływowo Jezioro Sianowskie. W rozcięciach rygli tworzy przełomy, w których przybiera charakter rzeki podgórskiej. Jej spadek na odcinku ok. 50 km wynosi 96 m. Dno doliny tworzą piaski i gliny akumulacji lodowcowej oraz torfy niskie. Łeba zasilana jest wodą z licznych źródeł i wysięków występujących na zboczach doliny i rynien, m.in. z obfitych źródeł rezerwatu „Staniszewskie Zdroje” oraz z Mirachowskiej Strugi. W rezerwacie „Staniszewskie Zdroje”, na stromym stoku cyrku źródłiskowego, podcinanego przez erozję wsteczną, występuje płat buczyny storczykowej (DH I) (Herbich 1998). W dolinie zlokalizowane są liczne ostoje ptaków wodno-błotnych, w tym półnaturalne zbiorowiska wilgotnych łąk i pastwisk, zbiorowiska szuwarowe, jeziora (Sianowskie, Osuszyno), torfowiska niskie dna doliny oraz przejściowe na terasach zboczowych, gdzie spotkać także można płaty młak, źródeł i wysięków, nierzadko w fizjocenotycznych kompozycjach z płatami zbiorowisk leśnych. Płatom tym, będącym pozostałościami dominujących tu w przeszłości zbiorowisk leśnych, przypisywana jest rola refugium (Herbich 1982), także w kontekście roli ostojowej dla leśnej fauny (Zieliński 2004.).

Zbocza o wysokości nierzadko przekraczającej 100 m, mają nachylenie od ok. 15 stopni w odcinkach rynnowych do około 40 stopni w przełomach. Są one porozcinane przez liczne doliny erozyjne, przeważnie suche; u ich podstawy występują liczne wysięki i źródła. Rzeka zaliczana jest do pstrągowo-lipieniowych. Na dnie doliny panują wielogatunkowe wilgotne łąki; zachowały się też lasy łęgowe o cechach podgórskich oraz śródleśne i nieleśne wysięki i źródła. W dolnych częściach stoków doliny między Stryszą Budą a Strzeczem licznie występują wiszące torfowiska źródłowe. Na zboczach doliny (od Jez. Reskowskiego do Stryszej Budy i od Osieka do Paraszyna) dominują lasy. W górnym odcinku są to buczyny, a na dnie doliny grądy i łęgi, a w dolnym – mieszane lasy z dużym udziałem sosny i świerka. Na mniej stromych zboczach w odcinkach rynnowych są pola uprawne.

Klasy siedlisk	% pokrycia
Inne tereny (miasta, wsie, drogi, śmietniska, kopalnie, tereny przemysłowe)	1%
Lasy iglaste	4%
Lasy liściaste	18%
Lasy mieszane	23%
Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	25%
Siedliska rolnicze (ogólnie)	25%
Wody śródlądowe (stojące i płynące)	4%
Suma pokrycia siedlisk	100,00 %

W granicach obszaru wyróżniono 8 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących ponad 90% powierzchni. Są wśród nich bardzo rzadkie na niżu zespoły źródłiskowe, dobrze zachowane kompleksy łąk trzęślicowych i torfowisk oraz rozległe kompleksy typowo wykształconych buczyn i grądów. Znajdują się tu stanowiska rzadkich gatunków roślin źródłiskowych, łąkowych i leśnych, w tym reliktyw borealnych i górskich. Obszar posiada wybitne walory krajobrazowe. Gatunki wymienione w p. 3.3. z motywacją D to gatunki prawnie chronione w Polsce.

Dno doliny w znacznej części odwadniane jest przez system rowów melioracyjnych. Część łąk jest nieużytkowana i zarasta szuwarami.

Obszar w większości położony jest na terenie Kaszubskiego Parku Krajobrazowego (34 544 ha; 1983) - jego południowa część, natomiast część północna leży na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Łeby (5 456 ha; 1994). Na terenie obszaru znajduje się także rezerwat przyrody Staniszewskie Zdroje (37,52 ha, 1972), Projektuje się utworzenie rezerwatu Dolina Mirachowskiej Strugi oraz Lęborskiego Parku Krajobrazowego.

„PEŁCZNICA” (SOOS) PLH 220020 (dane z SDF – aktualizacja: 02.2008 r.)

Obszar o powierzchni 253,06 ha znajduje się na wysoczyźnie Pojezierza Kaszubskiego, na południe od Wejherowa. Obejmuje grupę jezior oligotroficznych i lobeliowych, otoczonych lasami, głównie bukowymi. Wśród nich znajdują się zagłębienia bezodpływowe zajęte przez śródlądne jeziora lobeliowe Pałsznik i Wygoda oraz jezioro Krypko. Jeziora charakteryzują się oligotroficznym środowiskiem wodnym o specyficznych właściwościach fizykochemicznych i rzadkimi zbiorowiskami roślinnymi z poryblinem jeziornym (*Isoetes lacustris*) i kolczastym (*I. setacea*) oraz lobelią jeziorną (*Lobelia dortmanna*). W bezpośrednim otoczeniu jezior występują torfowiska wysokie i przejściowe, w części porośnięte borami i brzezunami bagiennymi. Roślinność obszaru składa się ponadto ze zbiorowisk szuwarowych, lasów liściastych i mieszanych oraz borów sosnowych. Licznie występują tu też gatunki roślinności łąkowej

Klasy siedlisk	% pokrycia
Lasy iglaste	25 %
Lasy liściaste	74 %
Lasy mieszane	1 %
Suma pokrycia siedlisk	100,00 %

„Pełcznica” należy do europejskiej sieci **Ostoi Roślinnych (Important Plant Areas – IPA)** będących obszarami o szczególnym znaczeniu dla zachowania różnorodności gatunkowej wszystkich grup flory i fitocenoz Europy. Sieć IPA obejmuje obiekty o znaczeniu europejskim i chroni najważniejsze elementy tożsamości szaty roślinnej poszczególnych regionów. IPA jest siecią analogiczną do Ostoi Ptasich (Important Bird Areas - IBA) – wyznaczanie tworzących ją obszarów ostojowych odbywa się etapowo w odniesieniu zarówno do Europy jako całości jak i w odniesieniu do poszczególnych krajów. W tym sensie sieć ma charakter otwarty – lista tworzących ją ostoi jest stale uzupełniana i aktualizowana.

„Pełcznica” o numerze kodowym **IPA: PL019** charakteryzuje się dobrze zachowanymi jeziorami lobeliowymi z charakterystyczną roślinnością i torfowiskami z wieloma cennymi gatunkami roślin, w tym zagrożonymi, reliktowymi i objętymi w Polsce ochroną prawną. Populacja elismy wodnej *Luronium natans* - jedyne gatunku z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, jest bardzo bogata. Wyróżnionych na tym obszarze 6 typów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmuje ponad 60 % powierzchni. Obszar ma duże znaczenie przyrodnicze również ze względu na występujące tu torfowiska wysokie i przejściowe, częściowo zajęte przez bory i brzeziny bagienne. Dominują głównie stanowiska roślinności szuwarowej, lasy liściaste i mieszane.

Zagrożone siedliska (kryteria C) wg załącznika I Dyrektywy Siedliskowej (FFH) (kod i nazwa):

Kod siedliska	Nazwa	% pokrycia
3110	Jeziora lobeliowe	9,00 %
7110	(*) Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	2,30 %
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	0,10 %
7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>	0,10 %
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	50,00 %
91D0(*)	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , Pino mugo- <i>Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	1,00 %

Ostoja w całości leży na obszarze Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego (19 930 ha), obejmuje też rezerwat przyrody Pełcznica (57,53 ha). Obszar znajduje się na terenie Leśnego Kompleksu Promocyjnego Lasy Oliwsko-Darżlubskie (43 172 ha).

Na terenie ostoi znajduje się jedno z nielicznych w Polsce stanowisk elismy wodnej. Jest to unikatowy gatunek objęty ochroną od 2001 roku zagrożony wyginięciem. Rozwija się tylko w jeziorach oligotroficznych o piaszczystym dnie i nieco zasadowym odczynie. Roślina jest byliną należącą do rodziny żabieńcowatych, ma białe kwiaty, które pojawiają się od maja do września. Na obszarze Pełcznicy występuje również wiele innych

unikatowych gatunków roślin, do najciekawszych okazów należą: turzyca bagienna, konwalia majowa, stoplamek szerokolistny, rosziczka długolistna i okrągłolistna, kruszyna pospolita, przytulia wonna, kocanki piaskowe, wroniec widlasty, grąźel żółty i drobny, grzybień białe, jeżogłówka pokrewna i wiele innych.

Ważnym elementem ekosystemu ostoi są oligotroficzne jeziora lobeliowe. Jeziora oligotroficzne są typowymi jeziorami słodkowodnymi, cechują się niską zawartością substancji mineralnych i znacznym natlenieniem. Odnaczają się znaczną bioróżnorodnością fauny i flory, przy zachowaniu niewielkiej liczebności osobników z danego gatunku. Jeziora lobeliowe cechują się obecnością unikatowych gatunków roślin takich jak lobelia jeziorna, poryblin jeziorny i kolczysty. Są to bardzo cenne okazy uważane za relikty z okresu borealnego i atlantyckiego. Typowymi jeziorami lobeliowymi na terenie ostoi są Jeziora Pałasznik i Wygoda.

Zagrożenia ostoi: Gospodarka leśna niezgodna z jej ekologicznym modelem; silna presja rekreacyjna.

Lobelia jeziorna *Lobelia dortmanna* (fot. MR)
<http://www.ib-pan.krakow.pl/ipa/>

BUNKIER W OLIWIE (SOOS) PLH 220055 (dane z SDF – aktualizacja: 02.2008 r.)

Obszar zajmuje powierzchnię zaledwie 0,13 ha obejmując bunkier betonowy z II poł. XX w. stanowiący zimowię kryjówkę nietoperzy.

Zimowe schronienia nietoperzy są celem ochrony całego obszaru, gdyż stanowią jedno z trzech największych zimowisk nietoperzy (Chiroptera) w województwie pomorskim – 4 gatunki, 81 osobników. W bunkrze zimuje połowa wszystkich stwierdzonych w aglomeracji trójmiejskiej (Gdańsk, Sopot, Gdynia) osobników nocka dużego (*Myotis myotis*) z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Jego populacja tworzy wokół Gdańska izolowaną wyspę, zlokalizowaną na północ od granicy zwartego zasięgu.

Obszar SOOS Bunkier w Oliwie w 53,7 % stanowi także użytek ekologiczny PL 05 Oliwskie Nocki.

Największe zagrożenie dla obszaru Bunkier w Oliwie stanowią włamania do zamkniętego obiektu. Niepokojenie hibernujących nietoperzy, szczególnie podczas okresu zimowego, może doprowadzić do ich natychmiastowej śmierci.

Gatunki nietoperzy występujące na terenie Obszaru Specjalnej Ochrony Siedlisk Bunkier w Oliwie:

- nocek rudy (*Myotis daubentonii*);
- nocek Netterera (*Myotis nattereri*);
- gacek brunatny (*Plecotus auritus*).

Klasy siedlisk	% pokrycia
Lasy mieszane	1 %
Tereny luźno zabudowane	99 %
Suma pokrycia siedlisk	100,00 %

„ BIAŁA” (SOOS) PLH 220016 (dane z SDF - aktualizacja: 04.2009r.)

Obszar o powierzchni 418,8 ha położony jest w strefie krawędziowej Pojezierza Kaszubskiego. Rzeźba terenu została ukształtowana przez lodowiec: falista, z lokalnymi kulminacjami moreny czołowej, miejscami urozmaicona rozcięciami erozyjnymi krawędzi wysoczyzny. Jest tu bogata sieć strumieni o charakterze górskich potoków. Teren ostoi stanowią głównie lasy. Są to lasy bukowe i mieszane z domieszką buka. W najwyższej położonych fragmentach strefy krawędziowej wysoczyzny dominują buczyny kwaśne. Są także płaty żyznej buczyny pomorskiej i zbiorowiska grądowe, oraz łęgowe, nawiązujące do łęgu podgórskiego. Ostoja obejmuje także niewielkie powierzchniowo torfowisko wysokie i przejściowe z fitocenozy boru bagiennego i brzeziny bagiennej.

Klasy siedlisk	% pokrycia
Lasy liściaste	82,00%
Lasy mieszane	17,00%
Siedliska rolnicze (ogólnie)	1 %
Suma pokrycia siedlisk	100,00 %

Na obszarze występują cenne starodrzewia bukowe. Dobrze zachowały się torfowiska wysokie i przejściowe z charakterystyczną florą, w tym z wieloma gatunkami zagrożonymi i chronionymi prawnie. Powierzchniowo dominują tu rodzaje siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, których zidentyfikowano tu 8 rodzajów. W małej dolinie erozyjnej, schodzącej od strony szosy z Sopieszyna do Wejherowa, występuje bogata populacja mchu - bezlistu okrywowego *Buxbaumia viridis*, rosnącego tu głównie na murszejącym drewnie. Zbocza doliny zajmują płaty kwaśnej buczyny niżowej, zaś pas na jej dnie - fitocenozy subatlantyckiego grądu.

Na obszarze stwierdzono cenne obiekty archeologiczne - pozostałości wczesnośredniowiecznego grodziska i cmentarzyska kurhanowego.

Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I

Kod siedliska	Nazwa	% pokrycia
7110	torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	1,50
7140	torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea)	2,00
7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion	0,50
9110	Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagenion)	60,00
9130	Żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion)	30,00
9160	Grąd subatlantycki (Stellario-Carpinetum)	2,00
91D0	Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo- Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	2,00
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródłiskowe)	2,00

Gatunki roślin wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG:

1386, *Buxbaumia viridis*, bezlist okrywowy

Główne zagrożenie dla ostoi stwarza eutrofizacja torfowiska.

Pozostałe to niszczenie obszaru związane z taką działalnością człowieka, jak: wycinka lasu oraz gospodarka leśna prowadząca do zniszczenia podłoża, polowanie, tworzenie ścieżek, szlaków pieszych, szlaków rowerowych, uciążliwy hałas, spływy związków ropopochodnych lub do zwalczania gołodzi.

Powiązanie z innymi terenami desygnowanymi na poziomie krajowym lub regionalnym:

Typ formy ochrony przyrody:	Typ relacji	% pokrycia

Trójmiejski Park Krajobrazowy	-	100

LEBSKIE BAGNA (SOOS) PLH 220040 (dane z SDF - aktualizacja: 02.2008 r.)

Obszar ten zajmuje powierzchnię 211,47 ha. Obejmuje dwa torfowiska bałtyckie: - Czarne Bagno i Łebskie Bagno, położone w dolinie Łeby, w kompleksie zmeliorowanych torfowisk niskich.

Obszar został utworzony w celu ochrony łącznie 5 siedlisk zawartych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Występują tu torfowiska wysokie – siedliska 7110 i 7120 a także bory i lasy bagienne (91D0).

Na obszarze Łebskich Bagien dotychczas nie występowały prawne formy ochrony. Na terenie obydwu torfowisk – Czarne Bagno i Łebskiego Bagna zostaną wkrótce ustanowione rezerваты przyrody. W 2006r. na tym obszarze były prowadzone działania ochrony czynnej w ramach projektu LIFE – Nature „Ochrona wysokich torfowisk bałtyckich na Pomorzu”.

Łebskie Bagna nie są powiązane z innymi obszarami prawnie chronionymi.

Dla obydwu torfowisk wchodzących w skład obszaru Łebskie Bagna największe zagrożenie stanowi kontynuacja rozpoczętych prac odwodnieniowych i osuszanie terenu. Gospodarka leśna; prowadzenie nasadzeń i wtórna sukcesja drzew tworzą dodatkowe zagrożenie.

Klasy siedlisk	% pokrycia
Lasy iglaste	58,00 %
Lasy mieszane	41,00 %
Łąki i pastwiska	1,00 %
Suma pokrycia siedlisk	100,00 %

Typy siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej		% pokrycia
3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	0,40
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	5,80
7120	Torfowiska wysokie, zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	6,20
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	0,00
91D0	Bory i lasy bagienne	66,30

BIAŁE BŁOTO (SOOS) PLH 220002 (dane z SDF - aktualizacja: 02.2008 r.)

Obszar ten zajmuje powierzchnię 43,42 ha. Obejmuje torfowisko kotłowe, otoczone lasem, położone w krajobrazie sandrowym. Roślinność wysokotorfowiskowa dominuje w centralnej, wypiętrzającej części torfowiska. Zbiorowiska dolinkowe zajmują stosunkowo dość dużą powierzchnię.

Obszar powstał by objąć ochroną 3 rodzaje siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Na tym obszarze znajduje się doskonale zachowane typowo wykształcone torfowisko kotłowe z cennymi zbiorowiskami roślinnymi i bardzo dużymi populacjami rzadkich i ginących gatunków torfowiskowych, na którym wciąż można obserwować czynny proces torfotwórczy.

Dotychczas teren ten nie był objęty formami ochrony. Projektuje się w najbliższym czasie utworzyć rezerwat przyrody.

Zagrożenie dla obszaru Białego Błota stanowią wszystkie prace związane z osuszeniem terenu.

Klasy siedlisk	% pokrycia
Grunty orne	6,00 %
Lasy iglaste	16,00 %

Lasy mieszane	78,00 %	
Suma pokrycia siedlisk	100,00 %	
Typy siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej		% pokrycia
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	25,00

JAR RZEKI RADUNII (SOOS) PLH 220011 (dane z SDF - aktualizacja: 02.2008 r.)

Teren ostoi zajmuje powierzchnię 87,71 ha i obejmuje przełomowy odcinek rzeki Raduni z licznymi meandrami. W kompleksie leśnym, przecinanym przez rzekę dominującym typem siedlisk są siedliska łąkowe, dno wąwozu porastają podmokłe łąki a dolinę i zbocza pokrywają łąki i łąki.

Kod	Nazwa siedliska	% pokrycia	Stopień reprezent.	Względna pow.	Stan zachowania	Ocena ogólna
3150	Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nymphaeion, Potamion	0,1	D			
6430	Ziołorośla górskie (Adenostylin alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium)	1	A	C	A	C
6510	Niśowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	0,2	D			
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	0,2	D			
9160	Łąka subatlantycki (Stellario-Carpinetum)	51,5	C	C	C	C
9,10E0	Łąki wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnion)	1,7	B	C	B	B
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum)	1,1	B	C	B	B

Obszar wyróżniono celem ochrony 7 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, stanowiących na ogół lasy o naturalnym charakterze, porastające zbocza wąwozu. Stwierdzono na tym obszarze występowanie 3 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG a także 537 gatunków roślin naczyniowych, w tym chronione prawnie na terenie Polski.

TWIERDZA WISŁOUJŚCIE (SOOS) PLB 220030 (dane z SDF - aktualizacja: 01.2007r.)

Ostoja liczy powierzchnię 16,17 ha i obejmuje ceglane i ziemne fortyfikacje z XVII XVIII wieku wraz z otaczającymi je starymi zadrzewieniami i fosą.

Obszar utworzono by objąć ochroną podziemia twierdzy będące kryjówką zimową 3 – 6 gatunków nietoperzy Chiroptera (według zliczenia w 2003r. 176 osobników). Wśród zaobserwowanych gatunków występują m.in.: nocek Natterera (*Myotis nattereri*), nocek duży (*Myotis myotis*) – stwierdzono podczas migracji jesiennej i zimą oraz nocek łydkowłosowy (*Myotis dasycneme*), dla którego twierdza jest z jednym z czterech największych zimowisk w Polsce.

ORLE (SOOS) PLH 220019 (dane z SDF - aktualizacja: 02.2008 r.)

Obszar Orle zajmuje powierzchnię 269,92 ha. Teren ten obejmuje fragment kompleksu łąkowo-torfowiskowego wykształconego na największym w Polsce złożu postglacjalnym, jeziornych osadów wapiennych. Dominującym typem roślinności porastającej ten obszar są zbiorowiska nieleśne, w przeważającej części łąkowe.

Obszar utworzono dla ochrony 3 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, zajmujących w sumie 15 % powierzchni obszaru. Torfowisko, znajdujące się na tym obszarze jest przykładem najlepiej zachowanego torfowiska nawapiennego w Pradolinie Redy, wykształconego na pokładach gytii i kredy jeziornej. Występują tu zbiorowiska szuwarów turzycowych, zbiorowiska łąkowych i żyznych torfowisk przejściowych a także bogate populacje roślin naczyniowych i zarodnikowych, z gatunkami reliktowymi, rzadkimi i zagrożonymi w skali kraju i regionu.

Główne zagrożenia to odwadnianie, potencjalna eksploatacja kredy jeziornej i torfu oraz nadmierny wypas.

Obszar położony na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradoliny Redy - Łeby (18 933,5 ha; 1994); obszar obejmuje użytek ekologiczny Pryżniewska Łąka (3,6 ha). Projektuje się utworzenie rezerwatu przyrody Orle.

Część obszaru znajduje się na terenie Leśnego Kompleksu Promocyjnego Lasy Oliwsko-Darżlubskie (43 171,97 ha).

KURZE GRZĘDY (SOOS) PLH 220014 (dane z SDF - aktualizacja: 01.2007r.)

Obszar o powierzchni 1 586,59 ha. Teren ten obejmuje duży, zwarty kompleks leśny usadowiony w krajobrazie postglacjalnym; buczyny zajmują wzniesienia morenowe, torfowiska wysokie i przejściowe oraz zespół Jezior Potęgowskich obniżenia.

Obszar utworzono w celu ochrony wyróżnionych 10 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, będące w przeważającej części nieleśnymi i leśnymi zbiorowiskami torfowiskowymi. Oprócz tego na tym terenie stwierdzono występowanie bogatej populacji małża (Unio Krassus) z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz roślin naczyniowych z licznymi gatunkami rzadkimi, zagrożonymi, reliktowymi i prawnie chronionymi w Polsce.

STANISZEWSKIE BŁOTO (SOOS) PLH 220027 (dane z SDF - aktualizacja: 01.2007r.)

Obszar o powierzchni 917,17 ha obejmujący fragment kompleksu Lasów Mirachowskich, otaczających torfowisko Staniszewskie Błota i jezioro Leśne Oczko.

Celem utworzenia była ochrona prawie 90% obszaru, pokrytego 6 rodzajami siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Staniszewskie Błota zabezpieczają jedną z największych w województwie pomorskim powierzchnię borów i brzeziny bagiennych z bardzo bogatą populacją widłaka jałowcowatego a dystroficzne jezioro Leśne Oczko otoczone jest roślinnością torfowiskową o specyficznym, klasycznym układzie zonacyjnym.

ZATOKA PUCKA I PÓŁWYSEP HELSKI (SOOS) PLH 220032 (dane z SDF - aktualizacja: 01.2007r.)

Obszar o powierzchni 26 750,53 ha. Teren ostoi obejmuje Półwysep Helski wraz z Zatoką Pucką Wewnętrzną oraz fragmentami wybrzeża od Władysławowa do Mechelinek. Na półwyspie Helskim dominują bory sosnowe i acydofilne dąbrowy, fragmentarycznie zachowały się murawy napiaskowe. W Zatoce Puckiej występują łąki podwodne a dominującą w ujściach pradolin jest roślinność nieleśna z przewagą łąk słonoroślowych.

Obszar utworzono dla ochrony i zachowania jednego z trzech w Polsce miejsc występowania dużej i płytkiej zatoki morskiej wraz z związanymi z nią biotopami morskimi.

Zidentyfikowano na tym obszarze: 12 rodzajów siedlisk, 7 gatunków zwierząt i 2 gatunki roślin z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Rejon ten jest miejscem najliczniejszych obserwacji i złowień migrujących ssaków morskich: fok szarej i morświna.

Podczas oceny przez Komisję Europejską, zaproponowanych przez stronę polską sieci obszarów Natura 2000 stwierdzono, że zarówno w skali całego kraju jak i w województwie pomorskim sieć obszarów siedliskowych jest niewystarczająca.

W związku z tym w celu uzupełnienia sieci ostoi siedliskowych w województwie pomorskim został w 2008r powołany Wojewódzki Zespół Specjalistyczny, tworzony przez specjalistów m.in. z Uniwersytetu Gdańskiego. W oparciu o specjalistyczne badania terenowe Wojewódzki Zespół Specjalistyczny wyznacza dla uzupełnienia reprezentacji siedlisk lub gatunków nowe ostoje siedliskowe.

Wojewódzko pomorskie charakteryzuje się obecnością dobrze wykształconych i zachowanych niektórych typów siedlisk i gatunków, których ochrona w ramach Natury 2000 w skali całego kraju opiera się o zasoby wojewódzkie. Jedne z najbogatszych skupień jezior lobeliowych występują na terenie Pomorza. W związku z tym konieczne było wyznaczenie dodatkowych ostoi dla ochrony jezior lobeliowych, np. „Szemudzkie Jeziora Lobeliowe” lub powiększenie wcześniej wyznaczonych, np. „Sandr Brdy”.

Dopiero objęcie siecią ostoi 80% zbiorników lobeliowych zapewni im prawidłową i wystarczającą ochronę. Obok Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego wciąż swoje propozycje nowych obszarów zgłaszają organizacje rządowe (tzw. Shadow List).

W otoczeniu projektowanego odcinka drogi ekspresowej nr S6 (do około 10 km od drogi) znajdują się następujące obszary, proponowane do zaliczenia do europejskiej sieci Natura 2000:

- projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Lasy koło Wejherowa”, obejmujący prawie w całości kompleks leśny „Lasu Wejherowskiego” (położony w odległości minimalnej 60 m od drogi w wariantach A, 40 m – w wariantach A1 albo 2 km – w wariantach B i C);
- projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Szemudzkie Jeziora Lobeliowe”, obejmujący między innymi jeziora Otałzyno, Wycztok i Kamień (kolidujący z drogą o przebiegu wg wariantów B i C, a w wariantach A i A1 położony w odległości minimalnej odpowiednio 140 m lub 160 m od drogi);
- projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Paraszyńskie Buczyny” nr pltmp244, obejmujący obszar „Lasu Paraszyńskiego” (położony w odległości minimalnej 290 m od drogi w wariantach II albo 1,5 km w wariantach III);
- projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Lasy Oliwsko-Sopockie” nr pltmp432, obejmujący prawie w całości kompleks leśny „Lasu Oliwskiego” (położony w odległości minimalnej 180 m od drogi w wariantach B, 360 m – w wariantach C albo 1,5 km – w wariantach A i A1);
- projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Zęblewskie Mechowiska”, znajdujący się w rejonie Łębna (położony w odległości minimalnej 4 km od drogi);
- projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Cisowa - Zagórska Struga”, znajdujący się w „Lesie Wejherowskim” koło Białej (położony w odległości minimalnej 5 km od drogi);
- projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Wejherowo”, stanowiący ostoję nietoperzy w mieście Wejherowo (położony w odległości minimalnej 9,5 km od drogi);
- projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Biała”, znajdujący się w „Lesie Wejherowskim” koło Białej (położony w odległości minimalnej 9,5 km od drogi);
- projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOOS) „Bezlist koło Gniewowa”, znajdujący się w „Lesie Wejherowskim” koło Gniewowa (położony w odległości minimalnej 10 km od drogi).

MECHOWISKA ZĘBLEWSKIE (SOOS) PLH22_26 (dane z SDF- aktualizacja: 04.2009 r.)

Obszar Mechowiska Zęblewskie to Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk – zaproponowany przez WZS województwa pomorskiego w 2008r.

Obszar o powierzchni 112,5 ha został wskazany jako projektowany obszar siedliskowy, według „Wykazu projektowanych, nowych obszarów siedliskowych i obszarów powiększających, opracowanych przez Wojewódzki Zespół Specjalistyczny (WZS) województwa pomorskiego oraz Zespół Dokumentacji Przyrodniczej PUW w roku 2008”. Znajduje się w rejonie miejscowości Łębna, w gminie Szemud, w nadleśnictwie Strzebielino. Obszar ten nie figuruje jeszcze w oficjalnych wykazach Ministerstwa Środowiska.

Mechowiska Zęblewskie są w przeważającej części układem wtórnym, powstałym wskutek antropogenicznego zaniku jeziora i gospodarki łąkarskiej na jego mniej uwodnionych fragmentach dna i brzegach. Pomimo silnej dawniejszej antropopresji, w dalszym ciągu odznaczają się dużymi walorami przyrodniczymi.

Typy siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej	
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
9160	Grąd subatlantycki

Obszar Mechowiska Zęblewskie został zaprojektowany w celu ochrony torfowisk zasadowych znajdujących się na tym terenie.

Klasy siedlisk	% pokrycia
Lasy iglaste	26,00 %
Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	2,00 %
Siedliska rolnicze (ogólnie)	72,00 %
Suma pokrycia siedlisk	100,00 %

WEJHEROWO (SOOS) PLH 22_36 (dane z SDF- aktualizacja: 02.2009 r.)

Obszar Wejherowo to Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk – znajdujący się na Shadow List 2008.

Obszar o powierzchni 1,2 ha. Obszar utworzono dla ochrony i zachowania kolonii rozrodczej noca dużego (*Myotis myotis*), znajdującej się na strychu kościoła rzymskokatolickiego pw. Świętej Trójcy w Wejherowie. Kolonia liczy 130 osobników. Stanowiska to jest oderwane od zwartego zasięgu gatunku i wyznacza tym samym jego granicę zasięgu.

Obszar Wejherowo, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16.05.2005r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt wymagających ochrony w formie wyznaczania obszarów Natura 2000 (Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 795), osiąga 7 punktów. Zgodnie z ww. rozporządzeniem punkty przyznaje się następująco: w przypadku schronień letnich 1 punkt przyznaje się za każde 20 osobników i w przypadku schronień zimowych 1 punkt za każde 15 osobników. Liczbę punktów dla danego obiektu oblicza się, sumując punkty uzyskane dla poszczególnych osobników, a w przypadku schronień całorocznych - także dla sezonów.

BEZLIST KOŁO GNIEWOWA (SOOS) PLH 22_09 (dane z SDF-aktualizacja: 04.2009 r.)

Obszar Bezlist koło Gniewowa to Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk – zaproponowany przez WZS województwa pomorskiego w 2008r.

Obszar Bezlist koło Gniewowa został wskazany jako projektowany obszar siedliskowy, według „Wykazu projektowanych, nowych obszarów siedliskowych i obszarów powiększających, opracowanych przez Wojewódzki Zespół Specjalistyczny (WZS) województwa pomorskiego oraz Zespół Dokumentacji Przyrodniczej PUW w roku 2008”. Obszar ten nie figuruje jeszcze w oficjalnych wykazach Ministerstwa Środowiska. Znajduje się w gminie Wejherowo, w nadleśnictwie Gdańsk.

Został zaprojektowany w celu ochrony bezlistu (*Buxbaumia*) – gatunku mchu, należącego do rodziny bezlistowatych.

POMNIKI PRZYRODY

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. (art. 40 ustawy z dnia

16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - Dz.U. Nr 92, poz. 880 ze zm.) Na terenie województwa pomorskiego znajduje się aktualnie 1937 pomników przyrody.

Tabela 2 Zestawienie pomników przyrody znajdujących się w pobliżu projektowanej drogi i w rejonie objętym opracowaniem

Lp.	Pomnik przyrody	Pierśnica [m]	Nr rejestru/Uchwała	Adres pomnika/ bliższa lokalizacja	Odległość od proj. drogi [km]
1	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	4,19	Nr rej. 227(G) Wydz. RiL Prez. WRN w Gdańsku, Orzeczenie nr 277	Dąbrówka Wielka – obok zabudowań Gm. Łęczyca	2,91 od II
2	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	4,50	Nr rej. 12 Rada Gminy Łęczyce, Uchwała XXXVII/60/2005	Nadl. Strzebielino Leśnictwo Godętowo, 115i, Obr. Godętowo, dz. 212 Gm. Łęczyce	0,96 od II
3	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	4,26	Nr rej. 13 Rada Gminy Łęczyce, Uchwała XXXVII/60/2005	Nadl. Strzebielino Leśnictwo Godętowo, 115i, Obr. Godętowo, dz. 212 Gm. Łęczyce	0,96 od II
4	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	4,16	Nr rej. 14 Rada Gminy Łęczyce, Uchwała XXXVII/60/2005	Nadl. Strzebielino Leśnictwo Godętowo, 115i, Obr. Godętowo, dz. 212 Gm. Łęczyce	1,00 od II
5	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	3,45	Nr rej. 15 Rada Gminy Łęczyce, Uchwała XXXVII/60/2005	Nadl. Strzebielino Leśnictwo Godętowo, 113d, Obr. Godętowo, dz. 113/11 Gm. Łęczyce	1,40 od II
6	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	3,16	Nr rej. 16 Rada Gminy Łęczyce, Uchwała XXXVII/60/2005	Nadl. Strzebielino Leśnictwo Godętowo, 113d, Obr. Godętowo, dz. 113/11 Gm. Łęczyce	1,40 od II
7	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	3,32	Nr rej. 17 Rada Gminy Łęczyce, Uchwała XXXVII/60/2005	Nadl. Strzebielino Leśnictwo Godętowo, 113d, Obr. Godętowo, dz. 113/11 Gm. Łęczyce	1,40 od II
8	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	2,67	Nr rej. 18 Rada Gminy Łęczyce, Uchwała XXXVII/60/2005	Nadl. Strzebielino Leśnictwo Godętowo, 113d, Obr. Godętowo, dz. 113/11 Gm. Łęczyce	1,40 od II
9	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	3,36	Nr rej. 19 Rada Gminy Łęczyce, Uchwała XXXVII/60/2005	Nadl. Strzebielino Leśnictwo Godętowo, 113d, Obr. Godętowo, dz. 113/11 Gm. Łęczyce	1,40 od II
10	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	3,20	Nr rej. 20 Rada Gminy Łęczyce, Uchwała XXXVII/60/2005	Nadl. Strzebielino Leśnictwo Godętowo, 113d, Obr. Godętowo, dz. 113/11 Gm. Łęczyce	1,40 od II
11	Grupa drzew (4szt.): Daglezja zielona (<i>Pseudotsuga menziesii</i>) Daglezja zielona (<i>Pseudotsuga menziesii</i>) Daglezja zielona (<i>Pseudotsuga menziesii</i>) Daglezja zielona (<i>Pseudotsuga menziesii</i>)	2,70 2,62 2,90 2,70	Nr rej. 21 Rada Gminy Łęczyce XXXVII/60/2005	Nadl. Strzebielino Leśnictwo Godętowo, 110h, Obr. Godętowo, dz. 206 Gm. Łęczyce	0,99 od II

Lp.	Pomnik przyrody	Pierśnica [m]	Nr rejestru/Uchwała	Adres pomnika/ bliższa lokalizacja	Odległość od proj. drogi [km]
12	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	4,65	Nr rej. 224(G) Wydział RiL Prez. WRN w Gdańsku, Orzeczenie nr 224	dawny Godętowski Kombinat Roln.-Przem. Godętowo, park 100 m od budynku Gm. Łęczyce	0,81 od II
13	Grab zwyczajny (<i>Carpinus betulus</i>)	3,00	Nr rej. 223(G) Wydział RiL Prez. WRN w Gdańsku, Orzeczenie nr 223	dawny Godętowski Kombinat Roln.-Przem. Godętowo, park 200 m od budynku Gm. Łęczyce	0,52 od II
14	Olsza szara (<i>Alnus incana</i>)	3,90	Nr rej. 225(G) Wydział RiL Prez. WRN w Gdańsku, Orzeczenie nr 225	dawny Godętowski Kombinat Roln.-Przem. Godętowo, park 150 m od budynku Gm. Łęczyce	0,52 od II
15	głaz	16,25	Nr rej. 111 (S) Prez. WRN w Gdańsku, Orzeczenie nr 276	Nadl. Lębork, Leśnictwo Nowa Wieś o. 79d (pomiędzy Nową Wsią, a Kęstowem)	2,41 od II
16	głaz	17,00	Nr rej. 275(G) Wydział RiL Prez. WRN w Gdańsku, Orzeczenie nr 275	Nadl. Lębork, Leśnictwo Nowa Wieś o. 58d (k. Kisewa)	1,17 od III
17	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	4,0	Nr rej. 244(G) Wydział RiL Prez. WRN w Gdańsku, Orzeczenie nr 244	Teren Parafii Rzymsko- Kataolickiej w Brzeźnie Lęborskim – własność parafii Gm. Łęczyca	2,44 od III
18	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	3,59	Nr rej.675(G) Wojewoda Gdański, Zarządzenie 11/89	Nadl. Strzebielino, Leśnictwo Świetlino, Obr. Boże Pole, o.7 Gm. Łęczyce	3,82 od III
19	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	4,87	Nr rej. 781(G) Woj. Gdański Rozp. 3/91	Zakład Rolny Godętowo, Wielistowo płn. część wsi Gm. Łęczyca	0,53 od II
20	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	5,10	Nr rej. 8	Nadleśnictwo Strzebielino, Leśnictwo Wielistowo, 99h, Obr. Boże Pole Wielkie, dz. 607	0,23 od II
21	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	4,20	Nr rej. 9		
22	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	4,50	Nr rej. 10		
23	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	3,10	Nr rej. 11		
24	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	7,0	Nr rej. 165(G) Wydz. TiL Prez. WRN w Gdańsku, Orzeczenie nr 165	Boże Pole Wielkie, park podworski Gm. Łęczyca	0,26 od II
25	Grupa drzew (2 szt.): Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	4,3	Nr rej. 320(G) Dyr. Wydz. R, LiŚ Urzędu Woj. W Gdańsku, Orzeczenie nr 320	Boże Pole Wielkie, przy rzece Gm. Łęczyca	0,77 od II
		2,9			
26	Grupa drzew (2 szt.): Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) Klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i>)	3,65	Nr rej. 568(G) Woj. Gdański, Zarządzenie 23/87	Chmieleniec, park w alejce Zarządca M. Królikowski (?) Gm. Łęczyca	0,37 od III
		2,80			
27	Brzoza brodawkowata (<i>Betula pendula</i>)	2,80	Nr rej. 673(G) Woj. Gdański, Zarządzenie 11/89	Chmieleniec, 1 km na wsch. od wsi Własność prywatna L. Meyer Gm. Łęczyca	0,49 od III

Lp.	Pomnik przyrody	Pierśnica [m]	Nr rejestru/Uchwała	Adres pomnika/ bliższa lokalizacja	Odległość od proj. drogi [km]
28	Klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i>)	3,28	Nr rej.674(G) Woj. Gdański, Zarządzenie 11/89	Nadl. Strzebielino, L. Chmieleniec, Obr. Boże Pole o. 62d Gm. Łęczycza	0,55 od III
29	Klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i>)	3,60	Nr rej. 226(G) Wydz. RiL Prez. WRN w Gdańsku, orzeczenie nr 226	Własność prywatna: L. Midk; Strzebielino, obok zabudowań właściciela Gm. Łęczycza	0,51 od III
30	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	2,70	Nr rej. 1 Rada Gminy Łęczycze XXXVIII/60/2005	Strzebielino Morskie Nadl. Strzebielino, L. Strzebielino, 71i, Obr. Strzebielino, dz. 650 Gm. Łęczycza	0,31 od III i 0,41 od II
31	Daglezcja zielona (<i>Pseudotsuga menziesii</i>)	3,05	Nr rej. 2 Rada Gminy Łęczycze XXXVIII/60/2005	Strzebielino Nadl. Strzebielino, L. Strzebielino, 71i, Obr. Strzebielino, dz. 658 Gm. Łęczycza	0,07 od II i 0,10 od III
32	Grupa drzew (2 szt.): Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	4,59 4,00	Nr rej. 367(G) WKP w Gdańsku, Orzeczenie nr 367	Paraszyno, przy stawach rybnych Gm. Łęczycza	2,28 od II
33	Grupa drzew (2 szt.): Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	3,25 3,25	Nr rej. 322(G) Dyrektor wydziału R,LiŚ Urzędu Woj. Gdańsk, Orzeczenie nr 322	Paraszyno, obok dworu Gm. Łęczycza	2,32 od II
34	głaz	7,10	Nr rej. 8 Rada Gminy Luzino Uchwała XXII/149/2000	Nadl. Strzebielino, L. Barłomino, Obr. Luzino, o. 166b	2,51 od II
35	Grupa drzew (2szt.) Daglezcja zielona (<i>Pseudotsuga menziesii</i>) Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	3,22 3,52	Nr rej. 6 Rada Gminy Luzino Uchwała XXII/149/2000	Nadl. Strzebielino, L. Smażyno, Obr. Luzino, o. 146g	2,56 od II
36	Modrzew europejski (<i>Larix decidua</i>)	2,8	Nr rej. 7 Rada Gminy Luzino Uchwała XXII/149/2000	Nadl. Strzebielino, Obr. Luzino, o.131b	1,33 od II
37	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	3,5	Nr rej. 2 Rada Gminy Luzino Uchwała XXII/149/2000	Nadl. Strzebielino, Obr. Luzino, o.117g	0,75 od II
38	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	3,5	Nr rej. 9 Rada Gminy Luzino Uchwała XXII/201/2001	Nadl. Strzebielino, Obr. Luzino, o.117a, dz. Nr 52LP	0,34 od II
39	Aleja (35szt) Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)		Nr rej. 8	Nadl. Strzebielino, L. Luzino, o.55B, Luzino (dz.nr 55LP), przy drodze do leśniczówki	3,58 od II i III
40	Grupa drzew (2szt.) Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	5,5 4,7	Nr rej. 299(G) Wydział RiL Prez. WRN w Gdańsku, Orzecz. Nr 299	Barłomino na wschód od przystanku PKS Gm. Luzino	1,69 od A,B,C
41	Grupa drzew (2szt.) Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>) Świerk pospolity (<i>Picea bies</i>)	3,80 3,75	Nr rej. 297(G) Wydział RiL Prez. WRN w Gdańsku, Orzecz. Nr 297	Barłomino, przy szkole Gm. Luzino	2,10 od A,B,C

Lp.	Pomnik przyrody	Pierśnica [m]	Nr rejestru/Uchwała	Adres pomnika/ bliższa lokalizacja	Odległość od proj. drogi [km]
42	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	3,80	Nr rej. 10 Rada Gminy Luzino Uchwała XXVIII/201/20	Nadl. Strzebielino, L. Smażyno, o.156a, Barłomino (dz. Nr 156 LP) LOKALIZACJA NIEPEWNA	2,15 od A,B,C
43	Grupa drzew (3szt.)				
	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	3,00	Nr rej. 730(G) Woj. Gdański	Szemud naprzeciwko cmentarza katolickiego	0,69 od A,B,C
	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	2,60	Zarządzenie 11/89		
Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	2,50				
44	głaz	10,1	Nr rej. 95(G) Prezydium WRN w Gdańsku, Orzeczenie nr 95	Nadl. Gdańsk, L. Kamień, Obr. Gniewowo, o. 256h	0,93 od A,B,C
45	głaz	11,7	Nr rej. 814(G) Wojewoda Gdański Rozporządzenie 3/91	Nadl. Gdańsk, L. Kamień, Obr. Gniewowo, o. 255i	1,18 od A,B,C
46	głaz	11,0	Nr rej. 812(G) Wojewoda Gdański Rozporządzenie 3/91	Nadl. Gdańsk, L. Kamień, Obr. Gniewowo, o. 303 c	1,1 od A,B,C
47	głaz	11,3	Nr rej. 94(G) Prezydium WRN w Gdańsku, Orzeczenie nr 94	Nadl. Gdańsk, L. Kamień, Obr. Gniewowo, o. 292 a	0,87 od A,B,C
48	głaz	8,19	Nr rej. 93(G) Prezydium WRN w Gdańsku, Orzeczenie nr 93	Nadl. Gdańsk, L. Kamień, Obr. Gniewowo, o. 245 f	1,69 od A,B,C
49	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	3,00	Nr rej. 729(G) Wojewoda Gdański, Zarządzenie 11/89	Karczemki, b. cmentarz ewangelicki	1,81 od A,B,C
50	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	3,4	Nr rej. 1036(G) Wojewoda Gdański, Rozporządzenie 6/96	Tuchom Nadl. Kolbudy, L. Borowiec, Obr. Skrzyszewo, o.245 c	2,19 od B,C
51	Daglezja zielona (<i>Pseudotsuga menziesii</i>)	3,0	Nr rej. 1068(G) Wojewoda Gdański, Rozporządzenie 14/98	Gdynia, Nadl. Kolbudy, L. Gołębiewo, Obr. Oliwa, o. 2 f	0,39 od B
52	Daglezja zielona (<i>Pseudotsuga menziesii</i>)	3,10	Nr rej. 933(G) Woj. Gdański Rozporządzenie 5/95	Gdynia, Nadl. Kolbudy, L. Gołębiewo, Obr. Oliwa, o. 42 a	3,22 od A
53	Daglezja zielona (<i>Pseudotsuga menziesii</i>)	3,25	Nr rej. 932(G) Woj. Gdański Rozporządzenie 5/95	Gdynia, Nadl. Kolbudy, L. Gołębiewo, Obr. Oliwa, o. 42 b	3,22 od A
54	Klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i>)	2,47	Nr rej. 580(G) Woj. Gdański Zarządzenie 8/88	Gdańsk., ul. Galaktyczna, obok domku jednorodzinnego	4,05 od A
55	Klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	2,22	Nr rej. 579(G) Woj. Gdański Zarządzenie 8/88	Gdańsk., ul. Galaktyczna 29	4,21 od A
56	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	2,85	Nr rej. 1982 Woj. Pomorski Rozp.13/07	Powiat Kartuski, Gm. Przodkowo, przy drodze gminnej w m. Warzenko w sąsiedztwie ogródków działkowych	1,05 od B, C
57	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	3,6	Nr rej. 883(G) Woj. Gdański Rozp. 3/93	Powiat Kartuski, Gm. Przodkowo, m. Warzenko w sąsiedztwie ogródków działkowych	1,04 od B, C
58	Grupa drzew (4szt.)		Nr rej. 1967	m. Gdańsk, przy ul.	0,20 od C

Lp.	Pomnik przyrody	Pierśnica [m]	Nr rejestru/Uchwała	Adres pomnika/ bliższa lokalizacja	Odległość od proj. drogi [km]
	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	3,85	Woj. Pomorski Rozp. 13/07	Astronautów w Klukowie	
	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	2,92			
	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	3,45			
	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	3,15			

Dla pomników przyrody obowiązują następujące zakazy:

dla pomników – drzew:

- 1) wycinania, niszczenia, pozyskiwania, uszkodzenia i podkopywania drzew,
- 2) zrywania kory, pączków, kwiatów, owoców i liści z drzew,
- 3) rycia napisów lub znaków na drzewach,
- 4) umieszczania tablic, ogłoszeń, napisów albo innych znaków na drzewach niezwiązanych z ich ochroną,
- 5) wchodzenia na drzewa,
- 6) **wznoszenia jakichkolwiek budynków, budowli, urządzeń lub instalacji w odległości (promieniu) do 15 m włącznie od drzew,**
- 7) usuwania i niszczenia pokrywy glebowej, palenia ognisk oraz zanieczyszczania terenu wszelkiego rodzaju odpadami i innymi nieczystościami w pobliżu drzew w promieniu 15 m włącznie),
- 8) oddziaływania na drzewa w jakikolwiek inny sposób niezwiązany z ich ochroną.

dla pomników – głazów:

- 1) rozbijania, rozsadzania, niszczenia i uszkodzenia tych głazów jakimkolwiek sposobem,
- 2) przemieszczania (przesuwania), podkopywania i zakopywania głazów,
- 3) usuwania z nich mchu, porostów lub innych roślin, rycia na tych głazach napisów lub znaków; umieszczania tablic, napisów lub innych znaków niezwiązanych z ochroną głazu uznanego za pomnik przyrody,
- 4) wchodzenia na głazy
- 5) **wznoszenia jakichkolwiek budynków, budowli, urządzeń lub instalacji w odległości (promieniu) 15 m włącznie od tych głazów;**
- 6) na głazach i w ich pobliżu rozniecania ognia, usuwania i niszczenia pokrywy glebowej oraz zanieczyszczenia i zaśmiecania terenu,
- 7) oddziaływania na głazy w jakikolwiek inny sposób niż związany z ich ochroną.

STANOWISKA DOKUMENTACYJNE

Stanowiskami dokumentacyjnymi są nie wyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych. Stanowiskami dokumentacyjnymi mogą być także miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt. (art. 41 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - Dz.U. Nr 92, poz. 880 ze zm.)

W rejonie projektowanych wariantów drogi ekspresowej S6 nie znajdują się żadne stanowiska dokumentacyjne.

UŻYTKI EKOLOGICZNE

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. (art. 42 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - Dz.U. Nr 92, poz. 880 ze zm.)

Tabela 3 Zestawienie użytków ekologicznych znajdujących się w pobliżu projektowanej drogi i w rejonie objętym opracowaniem

Lp.	Użytek	Nr rejestru/ Zarządzenie	Lokalizacja	Odległość od proj. drogi [km]
1	Torfowisko Zbiorowisko torfowiskowe i mszarne pow. 6,65 ha	Nr rej. 232 Woj. Pomorski Zarządzenie nr 163/99	Nadl. Strzebielino, Obr. Boże Pole, L. Wysokie, o. 83g gm. Łęczyce	0,32
2	Torfowisko Zbiorowisko torfowiskowe i bagienne pow. 14,47 ha	Nr rej. 231 Woj. Pomorski Zarządzenie nr 163/99	Nadl. Strzebielino, Obr. Boże Pole, L. Świetlino, o. 14b,i,k,o gm. Łęczyce	2,28
3	Torfowisko Torfowisko przejściowe pow. 1,14 ha	Nr rej. 229 Woj. Pomorski Zarządzenie nr 163/99	Nadl. Strzebielino, Obr. Boże Pole, L. Świetlino, o. 8d gm. Łęczyce	3,30
4	Torfowisko Zbiorowisko torfowiskowe i bagienne pow. 2,48 ha	Nr rej. 230 Woj. Pomorski Zarządzenie nr 163/99	Nadl. Strzebielino, Obr. Boże Pole, L. Świetlino, o. 8w gm. Łęczyce	2,53
5	Torfowisko Torfowisko przejściowe „Maluszek” pow. 1,60 ha	Nr rej. 239 Woj. Pomorski Zarządzenie nr 183/2000	Nadl. Choczewo, Obr. Młot, L. Brodnica, o. Wysokie, dz.164/4LP gm. Łęczyce	4,87
6	Torfowisko Torfowisko przejściowe „Wysokie” pow. 5,44 ha	Nr rej. 268 Woj. Pomorski Zarządzenie nr 2/2003	Nadl. Choczewo, Obr. Młot, L. Brodnica, o. Wysokie, dz.164/4cz gm. Łęczyce	4,66
7	Torfowisko Torfowisko przejściowe „Zolnica” pow. 2,98 ha	Nr rej. 240 Woj. Pomorski Zarządzenie nr 183/2000	Nadl. Strzebielino, Obr. Boże Pole, L. Wysokie, o. 2b, dz.2/1LP gm. Łęczyce	3,73
8	„Źródlika rzeki Redy” Zbiorowisko źródliskowe pow. 2,07 ha	Nr rej. 228 Woj. Pomorski Zarządzenie nr 163/99	Nadl. Strzebielino, Obr. Luzino, L. Strzebielino, o. 771 gm. Łęczyce	0,98
9	„Luziński Moczar” Zbiorowisko torfowiskowe i mszarne pow. 1,79 ha	Nr.rej 225 Woj. Pomorski Zarządzenie nr 163/99	Nadl. Strzebielino, Obr. Luzino, L. Luzino o 91 a	3,00
10	„Torfowisko w Zielonym Dworze” Torfowisko przejściowe pow. 1,09 ha	Nr.rej 224 Woj. Pomorski Zarządzenie nr 163/99	Nadl. Strzebielino, Obr. Luzino, L. Luzino o 90 d	3,27

Lp.	Użytek	Nr rejestru/ Zarządzenie	Lokalizacja	Odległość od proj. drogi [km]
11	„Robakowski Moczar” Torfowisko przejściowe pow. 2,01 ha	Nr.rej 223 Woj. Pomorski Zarządzenie nr 163/99	Nadl. Strzebielino, Obr. Luzino, L. Luzino o 88E 2n	3,26
12	„Oliwskie Nocki” Zimowisko nietoperzy pow. 0,07 ha	Nr.rej 251 Woj. Pomorski Zarządzenie nr 12/2001	Gdańsk, Obr. 10, dz. 313, ul. Podhalańska 13	4,29
13	„Przygielka koło Miszewka” Torfowisko wysokie pow. 1,24 ha	Nr.rej 270 Woj. Pomorski Zarządzenie nr 2/2003	Nadl. Kolbudy, Obr. Skrzeszewo, L. Borowiec, Obr. Miszewo gm. Żukowo	0,88
14	„Jar Swelini” Rozcięcie erozyjne pow. 1,48 ha	Nr.rej 270 Woj. Pomorski Zarządzenie nr 183/2000	Gdynia, dz.22/1, Sopot, dz.2/2;4/2;7/16;7/32 gm. Gdynia/Sopot	5,26
15	„Śmieszka w Bojanie” Śródpolne rozlewiska; Kolonia lęgowa mewy śmieszki; przy niej gnieźdzą się także; perkoz zausznik (jedynie stanowisko na Poj. Kaszubskim), błotniak stawowy, żuraw i mewa czarnogłowa (gatunki z Zał. 1 Dyrektywy Ptasiej). projektowany rez. przyrody „Śmieszka w Bojanie” pow. 7,31 ha	Nr rej. 269 Woj. Pomorski Rozporządzenie nr 2/2003	Bojano, Obr. 155 (część), 156, 157, 160 (część), 161 (część)	2,09
16	„Dąbrowa I” Dystroficzne torfowisko przejściowe mszarne (Zał. 1 Dyrektywy Siedliskowej) pow. 0,4 ha	Nr w uchw. 1 Rada M. Gdyni, Uchwała VIII/359/99	Gdynia Dąbrowa, KL 9, dz. 54, 53/5 (rejon Kolonii i G. Donas)	1,76
17	„Dąbrowa II” Łąka – wilgotne i mokre łąki ze stanowiskami storczyków pow. 0,4 ha	Nr w uchw. 2 Rada M. Gdyni, Uchwała VIII/359/99	Gdynia Dąbrowa, KL 9, dz. 58/1, 59/46	1,46
18	„Dąbrowa III” Wilgotne i mokre łąki, oczko wodne, stanowiska storczyków pow. 1,5 ha	Nr w uchw. 3 Rada M. Gdyni, Uchwała VIII/359/99	Gdynia Dąbrowa, KL9, dz. 59/25	1,30
19	„Dąbrowa IV” Roślinność wodna i szuwarowa, zarośla wierzbowe pow. 1,2 ha	Nr w uchw. 4 Rada M. Gdyni, Uchwała VIII/359/99	Gdynia Dąbrowa, KL 11, dz. 98/2 KL 9 dz. 59/25	1,24
20	„Dąbrowa V” roślinność wodna i szuwarowa pow. 1,0 ha	Nr w uchw. 5 Rada M. Gdyni Uchwała VIII/359/99	Gdynia Dąbrowa, ul. Miętowa KL 11, dz. 98/2	1,16
21	„Dąbrowa VI” Dystroficzne torfowisko przejściowe (Zał. 1 Dyrektywy Siedliskowej) z płatem brzeziny bagiennej, stanowisko rosiczki okrągłolistnej pow. 0,3 ha	Nr w uchw. 6 Rada M. Gdyni Uchwała VIII/359/99	Gdynia Dąbrowa, ul. Wawrzyna KL 11, dz. 102, 101/74	1,01
22	„Dąbrowa VII” Oczko wodne z torfowiskiem, stanowisko rosiczki pow. 1,2 ha	Nr w uchw. 7 Rada M. Gdyni Uchwała VIII/359/99	Gdynia Dąbrowa, ul. Truskawkowa, KL 11, dz. 110, 111/58, 111/59	1,74

PROJEKTOWANE UŻYTKI EKOLOGICZNE

Tabela 4 Zestawienie projektowanych użytków ekologicznych znajdujących się w pobliżu projektowanej drogi i w rejonie objętym opracowaniem

Lp.	Projektowany użytek ekologiczny	Propozycja	Odległość od proj. drogi [km]	Najbliższy wariant
1	Łęg nad Jeziorem Lubowidzkim Kompleks łągu i zbiorowisk źródłiskowych, z obecnością gatunków górskich.	gm. Łęczycze	1,7	II
2	Łęgi w Bożympolu Kompleks roślinności źródłiskowej i łągu oraz skarpa z fragmentem grądu i pomnikowymi dębami.	gm. Łęczycze	Kolizja w war. II 0,90 km od wariantu III	II III
3	Świetliński Moczar Torfowisko przejściowe, z dobrze zachowanymi płatami zbiorowisk torfowiskowych, z cenną florą i fauną.	Gniewino	2,7	II
4	Kębłowo	SUiKZP Luzino	3,8	III
5	Robakowo	SUiKZP Luzino	3,7	II i III
6	Łęgowisko koło Ustarbowa Łęgowisko ptaków wodno-błotnych.	plan TPK	4,7	II i III
7	Bór koło Lewic Łęgowisko ptaków wodno-błotnych.	plan TPK	6,2	II i III
8	Młaka koło Ustarbowa Torfowisko przejściowe	plan TPK	4,4	A i A1
9	Dolina Gościciny Leśny fragment doliny ciekłu, z obecnością wysięków i cenną florą (gatunki górskie i rzadsze leśne) oraz drzewami pomnikowymi	gm. Szemud	1,2	A i A1
10	Szemudzkie Storczyki Fragment skarpy bocznej dolinki od doliny Gościciny; na wysiękach ziołorośla z obfitą obecnością m.in. stoplamków (kukułek), głównie – szerokolistnego.	gm. Szemud	0,05	A i A1
			2,8	grupy B
11	Torfowisko/Rosiczki Piekielka Torfowisko z cennymi płatami roślinności torfowiskowej (z zał. 1 Dyrektywy Siedliskowej), z szeregiem rzadkich gatunków. Na uwagę zasługuje m.in. bardzo obfita populacja bagnicy torfowej	brak danych	0,6	grupy B
12	Torfowisko koło Łebna Dobrze zachowane płaty zespołów torfowiskowych (z zał. 1 Dyrektywy Siedliskowej), z licznymi rzadkimi gatunkami	gm. Szemud	0,5	grupy B
13	Torfowisko koło Sęszewa Zespoły torfowiskowe (z zał. 1 Dyrektywy Siedliskowej), z udziałem wielu rzadkich gatunków, jak m.in.: grązel drobny <i>Nuphar</i> cf. <i>pumila</i> , przygiełka biała, pływacz, rosiczka długolistna i okrągłolistna, wrzosiec bagienny, żurawina drobnoowocowa	brak danych	1,8	A i A1
			2,5	A i A1 oraz grupy B
14	Moczydło Torfowisko z oczkiem wodnym	gm. Szemud	1,3	A i A1
			3,1	grupy B i C
15	Stoplamek Obiekt mający chronić bogatą populację stoplamka (kukułki) szerokolistnego	brak danych	2,5	A i A1
			1,9	grupy B i C

Lp.	Projektowany użytek ekologiczny	Propozycja	Odległość od proj. drogi [km]	Najbliższy wariant
16	Jeziro Wycztok i Torfowisko Jeziro lobeliowe (z zał. 1 Dyrektywy Siedliskowej), z obecnością lobelii jeziornej, brzeżycy jednokwiatowej i poryblinu jeziornego – w bardzo obfitych populacjach. Na ochronę zasługuje też przylegające torfowisko, z obecnością m.in.: turzycy skąpokwiatowej <i>Carex pauciflora</i> , jedno z dwóch współczesnych stanowisk w regionie, przygielki białej, a także trzech gatunków rosiczek Jest tu stanowisko żmii zygzakowatej, w tym odmiany melanistycznej tego gatunku. Ze względu na rozwój zabudowy lotniskowej w otoczeniu zbiornika, powinien on zostać szybko objęty ochroną.	Szemud	1,6	A1
			0,2	grupy B i C
17	Okoniewko Torfowisko śródleśne	plan TPK	0,5	A i A1
18	Cudne Torfowisko śródleśne z cenną florą	gm. Szemud	0,8	A i A1
19	Torfowisko koło Kamienia Kwaśne torfowisko przejściowe	plan TPK	0,42	A i A1
20	Trzy Łąki w oddz. 288d, l, 289i,j, 290	brak danych	0,9	A i A1
21	Skrajne Śródleśne torfowisko i jeziorko z cenną florą	gm. Szemud	1,7	A i A1
22	Łochyniowy Bór Kolistę zagłębienie z borem bagiennym	gm. Szemud	1,3	A i A1
23	Lęgowisko koło Koleczkowa Torfowisko z jeziorkiem – lęgowisko ptaków wodno-błotnych	plan TPK	1,8	A1
24	Źródlika koło Bojana i Koleczkowa Teren leśny z niszami źródłiskowymi, z których woda spływa strumykami, zajęty przez zbiorowiska źródłiskowe oraz towarzyszące im szuwały i ziołorośla, m.in. z rzeżuchą gorzką <i>Cardamine Amara</i> .	gm. Szemud	0,59	A i A1
25	Torfowiska koło Bieszkowic Dwa torfowiska z borem bagiennym	plan TPK	2,8	A i A1
26	Łąka w oddz. 294 leśn. Piekiełko	brak danych	3	A i A1
27	Łąka w oddz. 281 h, o leśn. Piekiełko	brak danych	3	A i A1
28	Torfy Głodawa Torfowisko z oczkami wodnymi i borem bagiennym (z zał. 1 Dyrektywy Siedliskowej), z cenną florą – m.in.: bagnica torfowa, rosiczka okrągłolistna, turzycza bagienna	gm. Szemud	2,3	A i A1
29	Potorfia Bojana Dwa fragmenty potorfii, z bogatą florą, rosną tu m.in.: przygielka biała, rosiczka okrągłolistna, turzycza bagienna, turzycza dwupienna, na obrzeżach stoplamki	gm. Szemud	1,1	A1
30	Dąbrówka w Dąbrowie Śródpolna kępa lasu z cennym zestawem gatunków, zwłaszcza typowych dla świetlistych dąbrów, m.in. bukwicy zwyczajnej, turzycy pagórkowej, olszewnika kminkolistnego	gm. Szemud	0,18	A
31	Leśny Jar koło Kielna	gm. Szemud	0,5	A
32	Rynna Kielna Dwa rozcięcia erozyjne w zboczu rynny, z ciekami oraz grądem (z zał. 1 Dyrektywy Siedliskowej) na zboczach. We florze m.in. gatunki górskie: kozłek bżowy, przetacznik górski, tojeść gajowa.	gm. Szemud	1,8	A1

Lp.	Projektowany użytek ekologiczny	Propozycja	Odległość od proj. drogi [km]	Najbliższy wariant
33	Torfowiskowe oczka Dobrzewina Małe śródleśne torfowiska mszarne (z zał. 1 Dyrektywy Siedliskowej), z dobrze zachowanymi zespołami oraz bogatym zestawem gatunków, w tym m.in. bagnicą torfową, rosiczką okrągłolistną; miejsce gniazdowania żurawia.	gm. Szemud	0,25	A
34	Łąki nad Jeziorem Wysockim Północna część rynny Jeziora Wysockiego na zapleczu Lasów Oliwskich, zajęta przez wilgotne i podmokłe łąki ekstensywnie użytkowane (z zał. 1 Dyrektywy Siedliskowej) lub porzucone i zarastające krzewami, z bogatą florą naczyniową.	brak danych	2	A i A1
			2,7	C1/B1/B3
35	Torfowisko w oddz. 28 c o. Oliwa	brak danych	2,5	A i A1
36	Torfowisko w oddz. 28 d	plan TPK	2,5	A i A1
37	Torfowisko w oddz. 41 h o. Oliwa	brak danych	2,5	A i A1
38	Bagno przy rozstaju Małe, nieodwodnione torfowisko przejściowe (z zał. 1 Dyrektywy Siedliskowej), w oddz. 27f, obr. Oliwa, m.in. z bagnem zwyczajnym <i>Ledum palustre</i> , czermienią błotną <i>Calla palustris</i> i borówką bagienną <i>Vaccinium uliginosum</i> .	plan TPK	2,5	A i A1
39	Brzezina bagienna i torfowisko w oddz. 28b, obr. Oliwa. Torfiaste zabagnienie, miejscami z torfowcami, porośnięte brzozą oraz kruszyną pospolitą <i>Frangula alnus</i> .	brak danych	2,5	A i A1
40	Łąka śródleśna w oddz. 27 b,f o. Oliwa	brak danych	2,5	A i A1
41	Torfowisko 26 d obr. Oliwa. Małe, nieodwodnione torfowisko przejściowe (z zał. 1 Dyrektywy Siedliskowej) z łanem czermieni błotnej i kozuchem torfowców; ostoja płazów	plan TPK	3,0	A i A1
42	Kocie Bagno Torfowisko przejściowe z płatem boru bagiennego (z zał. 1 Dyrektywy Siedliskowej) oraz stanowiskami m.in. modrzewnicy pospolitej <i>Andromeda polifolia</i> i bagna zwyczajnego, widłaka jałowcowatego <i>Lycopodium annotinum</i> i wełnianki pochwowatej <i>Eriophorum vaginatum</i> .	plan TPK	2,5	A
43	Końskie Łąki Kompleks mokrych łąk ostrożeńiowych z interesującą entomofauną, reprezentowaną tu m.in. przez żądłówki: <i>Crossocerus cetratus</i> i <i>Polistes nimpha</i> jedno z trzech stanowisk w północnej Polsce) oraz muchówki: <i>Didea alneti</i> , <i>Ischyrosyrphus laternarius</i> (częstszy w górach), <i>Myolepta luteola</i> , <i>Melangyna umbellatarum</i> i <i>Sericomyia silentis</i>	plan TPK	1,5	A
44	Zarosle Łąki Podmokła, częściowo zatorfiona łąka ostrożeńiowa w oddziale 16c, obrębu Oliwa; w bogatej, zróżnicowanej florze obecny jest m.in. storczyk stoplamek plamisty i wełnianka pochwowa, wśród bezkręgowców – m.in. chrząszcz pętlak pstrokaty i pająk kołosz wielobarwny <i>Aculepeira ceropegia</i> .	plan TPK	1,8	A
45	Młaka przy Źródle Marii Kompleks młak, z dominacją turzycy nitkowatej <i>Carex lasiocarpa</i> , oraz mokrych łąk, z jedynym w centrum metropolii stanowiskiem kosaćca syberyjskiego <i>Iris sibirica</i> i liczną populacją storczyka – stoplamek szerokolistnego.	plan TPK	1,8	A
46	Łąki w Kacku Wyjątkowo rzadka, w Trójmiejskim Parku Krajobrazowym (TPK) i jego sąsiedztwie, wilgotna łąka, o stosunkowo dobrze zachowanym składzie florystycznym. Wymaga włączenia do TPK.	brak danych	1,7	A

Lp.	Projektowany użytek ekologiczny	Propozycja	Odległość od proj. drogi [km]	Najbliższy wariant
47	Bursztynnik Dolina strumienia Trzy Rzeki z płatami cennej roślinności z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej – świeżych łąk, łągu i łągu gwiazdnicowego. We florze m.in. tojad dzióbaty (gatunek górski) oraz pełnik europejski	brak danych	2,5	C2/B4/B2
48	Kukułkowa Młaczka Niewielki fragment skłonu z wysiękami, ze zbiorowiskiem łąkowo-ziołoroślowym i obfitą populacją (ponad 100 okazów) stoplamka (kukułki) <i>Dactylorhiza</i> spp.	brak danych	2,9	C1/B1/B3
49	Rynny Dobrzelina Trzy rozcięcia erozyjne z ciekami, w zboczu rozległej rynny – cenne enklawy lasu w rolniczym krajobrazie, z łągiem i łągiem z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej oraz florą, z udziałem licznych interesujących gatunków, w tym górskich.	brak danych	2,6	C1/B1/B3
50	Kczewskie Turzycy Rozszerzenie rynny dolinnej bezimiennego cieku – dopływu strumienia Trzy Rzeki. Obejmuje wilgotne łąki ekstensywnie użytkowane (z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej), zarośla wierzbowe i zbocza doliny porośnięte lasami liściastymi. Stwierdzono tu stanowisko turzycy strunowej i wątlaka błotnego <i>Hammarbya paludosa</i>	brak danych	1,8	grupy B i C
51	Turzycy w Załężu Torfowisko z liczną populacją turzycy skapokwiatowej (jedno z dwóch współczesnych stanowisk w regionie)	brak danych	3,8	grupy B i C
52	Torfowisko w Załężu Potorfia i zdegradowane torfowisko.	brak danych	3,5	grupy B i C
53	Klukowskie Oczko Niewielki zbiornik (wyrobisko) przy ul. Azymutowej w dzielnicy Gdańsk-Klukowo, stanowiący ważne miejsce rozrodu płazów – traszki zwyczajnej, a zwłaszcza rzadkich na terenie Trójmiasta: kumaka nizinnego <i>Bombina bombina</i> i ropuchy paskówki	brak danych	0,2	grupy C
54	Smęgorzyńskie Bagno Nieckowate zagłębienie terenu, otoczone łagodnymi zboczami zajmuje częściowo zbiornik wodny i częściowo nachodzące na niego torfowisko, z obrzeżem z szuwarów i roślinności bagiennej. Z gatunków rzadszych w aglomeracji rosną tu np. trzcinnik lancetowaty <i>Calamagrostis canescens</i> , czermień błotna, turzycy brzegowa <i>Carex riparia</i> , tojeść bukietowa <i>Lysimachia thysiflora</i>	brak danych	3,7	grupy C
55	Torfowisko w oddz. 135g o. Oliwa Torfowisko mszarne z luźną brzezina i potorfiami; we florze m.in. rosiczka okrągłolistna i pływacz <i>Utricularia</i> sp.	brak danych	0,3	grupy C
56	Dolina Radości Celem jego utworzenia byłaby ochrona łąkowo-źródłiskowego dna doliny dopływu Potoku Oliwskiego przy Drodze Węglowej. Na podmokłych, zarastających łąkach egzystuje populacja pełnika europejskiego <i>Trollius europaeus</i> (jedyne stanowisko w TPK), o znacznej liczebności (kilkaset osobników) oraz egzemplarze wielosiła błękitnego, nasięźrzała pospolitego <i>Ophioglossum vulgatum</i> , a także storczyków: stoplamka płamistego i stoplamka szerokolistnego. Mykoflorę reprezentuje m.in. purchawica olbrzymia <i>Langermannia gigantea</i> . Z drobnych ssaków należy wymienić badylarkę <i>Micromys minutus</i> .	brak danych	1,3	grupy C

Lp.	Projektowany użytek ekologiczny	Propozycja	Odległość od proj. drogi [km]	Najbliższy wariant
57	Skarpy nad Strzyżą Strome skarpy doliny Strzyży, posiadające różnicowaną szatę roślinną oraz towarzyszący jej świat zwierząt i grzybów. Jest tu m.in. stanowisko jarzębu szwedzkiego, prawdopodobnie spontaniczne, gdyż stąd właśnie był podawany około sto lat temu, a po wojnie potwierdzono jego obecność. W płatach żarnowczysk i muraw obecne są m.in.: zawciąg pospolity <i>Armeria maritima</i> , chondrilla sztywna <i>Chondrilla juncea</i> .	brak danych	3,4	grupy C
58	Morena Śródmiejska enklawa leśna (drzewostan mieszany z dominacją sosny zwyczajnej) z niewielką, piaszczysto-gliniastą skarpą. Miejsce gromadnego występowania ciepłolubnego gatunku grzyba – napastrniczki czeskiej <i>Verpa bohemica</i> (jedyne znane stanowisko na Pomorzu Gdańskim)	brak danych	3,4	grupy C
59	Dolina czystej Wody Boczne odgałęzienie Doliny Radości, o wyjątkowych walorach krajobrazowych i przyrodniczych; m.in. unikatowy w skali kraju i Pomorza zespół <i>Juncetum subnodulosi</i> o charakterze subatlantyckim, osiagający w Polsce wschodnią granicę zasięgu. Jest to aktualnie najdalej na wschód wysunięte, znane miejsce występowania tego zespołu i jedyne w Gdańsku stanowisko budującego je gatunku – situ tępokwiatowego. Cenne są również obecne tu płaty szuwarów i ziólorośli, a także zespoły leśne – łęgowe, grądowe i buczyny (siedlisko z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej). Mokre łąki stanowią siedlisko licznych storczyków. Cennym elementem flory obiektu jest grupa gatunków górskich, jak np. manna gajowa, tojeść gajowa, przetacznik górski, a także wiechlina sudecka.	brak danych	2,5	grupy B
60	Salwinia w Owczarni Niewielkie śródleśne oczko wodne (oddz. 71d, obr. Oliwa), z liczną populacją wodnej paproci – salwinii pływającej <i>Salvinia natans</i>	brak danych	2,0	grupy B
61	Jezioro Jelonek Nieduże jezioro lobeliowe (z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej), z gatunkami typowymi dla tych cennych, ginących zbiorników (Lenartowicz mat. niepubl.) oraz stanowisko interesujących gatunków wazek: <i>Sympetrum striolatum</i> (gatunek śródziemnomorski), <i>Lestes virens</i> i <i>Leucorrhinia dubia</i> . Proponowane do objęcia ochroną ze względu na intensywny rozwój zabudowy lotniskowej, położonej w otoczeniu użytku.	brak danych	0,45	grupy B i C
62	Torfowisko Jeleńskiej Huty („Otałyńko”) Torfowisko, w przeszłości eksploatowane, obecnie posiadające interesującą roślinność i florę, z udziałem m.in. bagna zwyczajnego, modrzewnicy pospolitej, rosiczki okrągłolistnej i obficie – żurawiny drobnoowocowej <i>Oxycoccus</i> cfr. <i>microcarpus</i>	brak danych	0,25	grupy B i C
63	Rosiczki Piekielek Obiekt obejmuje oczko dystroficzne, otoczone pasem pła mszarnego oraz bór bagienny z potorfiami. Występują tu m.in.: turzyca bagienna, bagnica torfowa oraz trzy gatunki rosiczek – okrągłolistna, długolistna i pośrednia	brak danych	0,10	grupy B i C
64	Jezioro Białe Dystroficzny zbiornik otoczony płem torfowym (z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej), z obecnością cennej flory.	brak danych	4,0	A/B/C
65	Wyszeciński Wąwóz Rozcięcie erozyjne zbocza doliny Bolszewki z wysiękami; dobrze zachowany płat grądu oraz roślinność źródłiskowa.	brak danych	2,3	A
66	Jar do Lipiek Zalesione, malownicze rozcięcie erozyjne, z płatami grądu (z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej), o starym drzewostanie grabowo-bukowym. We florze m.in. paprotka zwyczajna	brak danych	1,9	A

Lp.	Projektowany użytek ekologiczny	Propozycja	Odległość od proj. drogi [km]	Najbliższy wariant
67	Wrońcowi Jar Rozcięcie erozyjne, z meandrującym ciekim, m.in. z dobrze zachowanymi płatami grądu i bogatą florą leśną, w tym m.in.: wrońcem widlastym (gatunek górski), dąbrówką piramidalną, fiołkiem przedziwnym oraz obfitym udziałem bluszczu pospolitego	brak danych	1,7	grupy B i C
68	Kamlotowy Jar Rozcięcie erozyjne, wyróżniające się m.in. nagromadzeniem głazów wypłukanych z polodowcowego materiału oraz dobrze zachowanymi płatami grądu gwiazdnicowego, z bogatą florą leśną	brak danych	2,0	grupy B i C
69	Grądowe Widelki Dwa łączące się rozcięcia erozyjne, zajęte przez płaty grądu, z bogatą florą leśną, m.in. bluszczem pospolitym, przytulią wonną i tojeścią gajową – górskim gatunkiem	brak danych	2,5	grupy B i C
70	Bagnowy Moczar Fragment zatorfionego dna doliny, z borem bagiennym oraz cennymi mszarami – stanowisko wełnianeczki darniowej, a także m. in.: rosiczki okrągłolistnej, modrzewnicy pospolitej, narecznicy grzebieniastej <i>Dryopteris cristata</i> .	brak danych	2,8	grupy B i C
71	Wielosił Fragment dna doliny z wysiękami wód, zajętyymi m.in. przez ziołorośla o cennej florze (np. z wielosiłem błękitnym)	brak danych	3,1	grupy B i C
72	Głodowa Struga Dolinka erozyjna z ciekim, wyróżnia się płatami grądu na skarpach, z bogatą florą leśną, w tym m.in. bluszczem pospolitym, paprotką zwyczajną	brak danych	2,5	grupy B i C
73	Potorfia Głodowa Torfowisko eksploatowane w przeszłości, z regenerującymi potorfiami (z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej) i cennymi gatunkami, jak np. bogatą populacją widłaczka torfowego <i>Lycopodiella inundata</i> , pływaczami <i>Utricularia</i> spp., jeżogłówką najmniejszą <i>Sparganium minimum</i>	brak danych	1,4	grupy B i C
74	Torfowisko Łebieńskiej Huty Cenne torfowisko mszarne (z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej) z dobrze zachowanymi zespołami, oraz obfitymi populacjami takich gatunków, jak rosiczka okrągłolistna, przygielka biała, bagno zwyczajne i bażyna czarna	brak danych	2,1	grupy B i C

* **Młaka** - powierzchniowy, nieskupiony wyciek wód podziemnych, także wokół źródła, zwykle zatorfiony lub zabagniony wskutek utrudnionego odpływu wody. Często porośnięty roślinnością bagienną. Młaki pojawiają się z reguły tam, gdzie następuje zatamowanie swobodnego odpływu na powierzchni, a więc na odcinkach terenu płaskich lub słabo nachylonych. Woda, która nie może swobodnie odpłynąć, nasycza warstwę przypowierzchniową lub zwietrzelinę powodując zabagnienie terenu i rozwoju roślinności hydrofilnej. Początkowo woda z młaki odpływa powoli w postaci jednej lub kilku strug. Jest to *młaka odpływowa*. W miarę rozwoju roślinności tworzy się zwarty jej kożuch uniemożliwiający odpływ. W tym momencie młaka przechodzi w typ *ewaporacyjny*. Młaki zajmują powierzchnię o różnej wielkości, od kilkunastu do kilku tysięcy metrów kwadratowych. Bardzo duże młaki tworzą *поля mlaczne*.

Młaką określa się również typ łąki występującej na terenach o wysokim poziomie wód gruntowych i utrudnionym odpływie (młaki, wysięki, źródlika itp.). Tworzą ją głównie mchy, turzyce, sitowate, wełnianki i in. [Źródło: "<http://pl.wikipedia.org/>"]

ZESPOŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne. (art. 43 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - Dz. U. nr 92, poz. 880 ze zm.).

„Dolina Potoku Oruńskiego”

- Lokalizacja: obejmuje obszar Doliny Potoku Oruńskiego z zabytkowym parkiem - Gdańsk - Orunia
- Wielkość: 82,83 ha
- Główne walory przyrodnicze
Został utworzony w celu zachowania unikatowego charakteru przyrodniczo - krajobrazowego doliny erozyjnej w strefie krawędziowej Wysoczyzny Gdańskiej, a zwłaszcza zachowanie w niezmienionej formie takich jej elementów, jak ciek, sterasowane zbocza po dawnej uprawie rolniczej i specyficzna szata roślinna.

„Dolina Strzyży”

- Lokalizacja: obejmuje obszar Doliny Strzyży w Gdańsku, w otulinie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, sięgający do obwodnicy Trójmiasta, ograniczony od strony południowej nasypem kolejowym do Kokoszek
- Wielkość: 381 ha.
- Główne walory przyrodnicze
Został utworzony w celu zachowania wyjątkowych walorów krajobrazowych terenu oraz bogatej szaty roślinnej przy jednoczesnym wdrażaniu zasady budowania ciągłości struktur przyrodniczych.

PROJEKTOWANE ZESPOŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE

„Sosnowa Góra”

- Lokalizacja: rejon Przetoczyna
- Wielkość: 173,5 ha.
- Główne walory przyrodnicze: bogata rzeźba terenu, przełomowego odcinka Gościciny, liczne wzgórza, wąwozy, lasy sosnowe;; Sosnowa Góra ze zboczami opadającymi z trzech stron do dna doliny rzeki.

[Informacja o projektowanym zespole przyrodniczo-krajobrazowym od Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody].

„Martenki”

- Lokalizacja: rejon miejscowości Martenki
- Wielkość: 40,55 ha
- Główne walory przyrodnicze: Dolina strumienia ze stromymi zboczami i płatami kwaśnej buczyny niżowej (z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej).

„Rynna Jeziora Orzechowskiego”

- Lokalizacja: rejon miejscowości Tuchom
- Powierzchnia: 188 ha
- Główne walory przyrodnicze: obszar rynny jeziora polodowcowego. Obszar w części zajęty przez istniejące jezioro Orzechowskie i tereny rolnicze.

„Rynna Kczewsko – Tuchomska”

- Lokalizacja: rejon miejscowości Tuchom
- Powierzchnia:
- Główne walory przyrodnicze: obszar rynny jeziora polodowcowego. Obszar w dużej części zajęty przez istniejące jezioro Tuchomskie i Las Tuchomski. W Lesie Tuchomskim zlokalizowane są stanowiska płazów, nietoperzy i siedliska starorzeczy i eutroficznych zbiorników wodnych (3150).

PLATY I KORYTARZE EKOLOGICZNE

„**Korytarz Ekologiczny**” to „obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów” (art. 5, pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - Dz. U. nr 92, poz. 880 ze zm).

Korytarz ekologiczny – przestrzennie ciągly, nieprzerwany infrastrukturą techniczną fragment środowiska przyrodniczego z zachowanymi cechami naturalnymi i funkcjonalnymi, umożliwiającymi przemieszczanie się materii i energii w środowisku oraz migrację organizmów żywych (np. pas lasu, dolina rzeczna)

Korytarze ekologiczne zapewniają wielu gatunkom możliwość dyspersji, a w przypadku taksonów osiagających tu granicę zasięgu, warunkują utrzymanie ich obecności w regionie (w znacznym stopniu niestabilnej), poprzez zasilanie lokalnych puli genowych przez osobniki z centralnych części ich zasięgu. Umożliwiają również wielu zwierzętom długodystansowe sezonowe wędrówki, związane z rozrodem lub zimowaniem. Przynajmniej te ostatnie mają znaczenie międzynarodowe, ponieważ trasy, np. migracji ptaków czy nietoperzy, osiagają wiele tysięcy kilometrów, wykraczając poza granice obszaru metropolitalnego, województwa, kraju, a nawet Wspólnoty Europejskiej. Jednak zachowanie nawet lokalnych korytarzy migracyjnych i przestrzeni wolnych od barier infrastrukturalnych ma fundamentalne znaczenie dla środowiska. Wiele bowiem gatunków posiada wpisane w swe zachowania naturalne przemieszczanie się w celach poszukiwania nowego terytorium dla życia lub schronienia (w tym wędrówki codzienne i sezonowe) lub w celach rozrodczych, czy pokarmowych. Liczne gatunki żyjące w obszarze metropolitalnym i jego otoczeniu posiadają terytoria o wielkości od 1 i kilku km² (np. kuny *Martes* spp., lisy *Vulpes vulpes*, sarny *Capreolus capreolus*, zające *Lepus europaeus*) do 30 km² (jelenie *Cervus elaphus*), a ich migracje sięgają od kilku do ponad 200 km odległości („Zwierzęta a drogi” Jędrzejewski i in. 2005). Wraz z płatami ekologicznymi (zwartymi i ciągłymi przestrzennie fragmentami środowiska przyrodniczego stanowiącymi obszary bytowania i migracji organizmów żywych – np. duże kompleksy leśne) korytarze tworzą łączny przestrzennie i przenikający się układ, umożliwiający migrację gatunków i zmniejszający ich izolację. W warunkach regionalnych i lokalnych dążenie do zachowania powiązań ekologicznych wymaga współdziałania wszystkich instytucji odpowiedzialnych za gospodarowanie w przestrzeni. Jest to szczególnie ważne w obszarach wielkomiejskich i ich otoczeniu, gdzie zachowanie terenów naturalnych oraz ich spójności jest skrajnie zagrożone.

Plat ekologiczny – zwarty i ciągły przestrzennie fragment środowiska przyrodniczego z zachowanymi cechami naturalnymi i funkcjonalnymi oraz wewnętrzną strukturą użytkowania nieograniczającą przemieszczania się materii i energii w środowisku oraz migracji organizmów żywych (np. duży kompleks leśny)

Podstawowe ustalenia polityki przestrzennej województwa pomorskiego zgodnie Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego to:

1. Ochrona obszarów o dużej różnorodności biologicznej i wysokim stopniu zachowania zasobów przyrodniczych - **płatów ekologicznych**:
 - o randze ponadregionalnej: Pobrzeże Słowińskie (ze Słowińskim Parkiem Narodowym i jeziorami przybrzeżnymi), Równina Charzykowska i Bory Tucholskie (z Parkiem Narodowym Bory Tucholskie i parkami krajobrazowymi Wdzydzkim, Zaborskim i Tucholskim)
 - o randze regionalnej - **platy ekologiczne: Oliwsko - Darżlubski, na południe od Lęborka**, górnej Słupi i Łupawy, kępicko - bytowski, mirachowski, stężyczko - kartuski, zaborsko - kościerski, środkowo - tucholski, szczecinecko - koczalski, sianowsko - miasteczki
2. Wzmocnienie powiązań ww. obszarów przez **korytarze ekologiczne**:
 - o randze ponadregionalnej: południowo - bałtycki, doliny Wisły
 - o randze regionalnej: przymorski północny, przymorski wschodni, Wieprzy i Studnicy, Słupi, Łupawy, **pradoliny Redy - Łeby**, Gwdy, Brdy, Wdy, Wisły, Wierzycy, Raduni, Liwy, Nogatu, Szkarpawy

Platy ekologiczne:

1. **Lasów oliwsko-darżlubskich** – obejmujący stosunkowo zwarte kompleksy leśne rozciągające się od okolic Stażyna i Mechowa na północy po południowy kraniec Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego w granicach Gdańska. Obszar rozdzielany jest trasami komunikacyjnymi (m.in. Reda – Lębork,

obwodowa Trójmiasta, drogi wojewódzkie nr 218, 220, 224 oraz drogi powiatowe) na odrębne płyty o ograniczonej wzajemnej łączności przestrzennej. Ranga płatu – regionalna

2. **Lasów na południe od Lęborka** – rozciągający się na południe od drogi krajowej nr 6 i Lęborka, od miejscowości Wargowo i Mikorowo na zachodzie po Luzino na wschodzie, rozdzielony w centralnej części pasem drogowym drogi wojewódzkiej nr 212, zachowujący w kierunku zachodnim łączność z kompleksami leśnymi w dolinach Łupawy i Słupi. Ranga płatu – regionalna
3. **płat ekologiczny kompleksu leśnego strefy krawędziowej Pojezierza Kaszubskiego** (najważniejszy obok strefy brzegowej element osnowy ekologicznej Trójmiasta, wchodzący w skład rozległej struktury przyrodniczej rozciągającej się od Gdańska poprzez Gdynię i Wejherowo aż do Lęborka, objęty ochroną w ramach Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego).

Korytarze ekologiczne:

1. **Pradoliny Redy-Łeby (ranga regionalna)** – rozciąga się od kompleksu łąk nadmorskich w ujściu rzeki Redy do Zatoki Puckiej (Moście Błota), krętą formą pradoliny pomiędzy Pobrzeżem i Pojezierzem Kaszubskim, przez północne otoczenie miasta Wejherowo w kierunku zachodnim ku źródłom rzeki Redy, dalej przez niski dział wodny w kierunku pn.-zach. doliną Łeby, przez miasto Lębork do jez. Łebsko. Łączy obszar metropolii i otoczenie Zatoki Gdańskiej z Pobrzeżem Słowińskim. Lasy strefy krawędziowej na południowym obrzeżu Pradoliny umożliwiają (za pośrednictwem doliny Gościcinki) jedyny kontakt populacji zwierząt leśnych, zasiedlających silnie izolowany, północny kompleks Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego z lasami na południe od Lęborka i kompleksem Lasów Mirachowskich. Zachowanie jego ciągłości jest więc priorytetowe dla ochrony puli genowych populacji fauny Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Podobną rolę spełniają lasy na północnym zboczu doliny dla fauny Puszczy Darżlubskiej, utrzymuje ona również kontakt z korytarzem ekologicznym Wybrzeża Bałtyku. Rzeki Reda i Łeba stanowią trasy migracji tarliskowych troci wędrownych, niewykluczone, że również innych ryb anadromicznych.
2. **Doliny Raduni (ranga regionalna)** – rozciąga się od Jeziora Ostrzyckiego, położonego w płacie ekologicznym ostrzycko-kartuskim, po krawędź Żuław Gdańskich w Pruszczu Gdańskim, gdzie wpływa w silnie zainwestowane obszary miejskie, niwelujące praktycznie rolę korytarza ekologicznego. Podobnie jak korytarz rzeki Wierzycy, dolina Raduni przedzielana jest obszarami zainwestowania miejskiego na odcinku o osłabionych wzajemnych powiązaniach. Największe ośrodki osadnicze w dolinie rzeki to: Goręczyno, Somonino, Żukowo, Kolbudy i Straszyn. W środkowym biegu dolina rzeki posiada unikatowy charakter przełomu przez wysoczyznę morenową Pojezierza Kaszubskiego, objęty ochroną w postaci rezerwatu przyrody. W przeważającej części rzeka pełni rolę korytarza rzeczynego, ograniczonego funkcjonalnie licznymi barierami technicznymi – w tym progami zbiorników wodnych i urządzeń hydrotechnicznych. W niewielkim stopniu, poprzez zabiegi ochronne i restytucyjne, można zachować i lokalnie odtworzyć funkcjonowanie korytarza lądowego doliny.
3. **strefa brzegowa morza** (przybrzeżny akwen morski, plaże oraz nadmorskie kompleksy Leśne), będąca rejonem bezpośredniego oddziaływania morza na ląd i stanowiącą część ciągu ekologicznego wybrzeża Zatoki Gdańskiej,
4. korytarz ekologiczny w rejonie Góry Donas, obejmujący zespół terenów podmokłych i kompleksów leśnych, łączący Trójmiejski Park Krajobrazowy z częścią Pojezierza Kaszubskiego
5. **Doliny Gościcinki i Bolszewki (ranga subregionalna)** – łączące północny kompleks Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego i Pradolinę Redy-Łeby z lasami na południe od Lęborka i Lasami Mirachowskimi.
6. **Dolina Strzelenki (o randze łącznika lokalnego)** – stanowiąca łącznik między Rynną Kczewsko-Tuchomską a korytarzem ekologicznym doliny Raduni.

Korytarze ekologiczne, doliny rzeczne, obszary wodno-błotne, obszary węzłowe w rejonie aglomeracji Trójmiejskiej:

7. korytarze ekologiczne **doliny rzeki Kaczej, Potoku Kolibkowskiego i rzeki Sweliny** wraz z ich otoczeniem, łączące lasy strefy krawędziowej Pojezierza Kaszubskiego ze strefą przybrzeżną Zatoki Gdańskiej,

8. korytarze ekologiczne **górnego odcinka doliny rzeki Kaczej, części doliny Potoku źródło Marii oraz doliny Potoku Wiczlinskiego**, pełniące te funkcje w odniesieniu do poszczególnych elementów części wierzchowinowej wysoczyzny morenowej Pojezierza Kaszubskiego;
9. **mikroplaty ekologiczne**
 - a. **oczek wodnych wraz z ich bezpośrednim otoczeniem** skupione na obszarze Wiczlina, Dąbrowy i Wielkiego Kacka,
 - b. torfowiska, szuwały i inne zbiorowiska obszarów podmokłych, występujące przede wszystkim na obszarze Wielkiego Kacka, Wiczlina, Dąbrowy i Cisowej,
 - c. tereny zieleni miejskiej, zadrzewienia i zakrzewienia o charakterze rozproszonym (grupy drzew i krzewów).

Południowa część Gdyni (z korytarzami ekologicznymi doliny rzeki Kaczej, doliny Potoku Kolibkowskiego i doliny rzeki Sweliny) stanowi jedyny obszar otwarty łączący Trójmiejski Park Krajobrazowy z Zatoką Gdańską w całej aglomeracji Trójmiasta. Tereny hydrogeniczne obejmują głównie obszary szuwarów, torfowisk oraz wilgotnych łąk i pastwisk. Najbardziej wartościowe ekosystemy terenów podmokłych w postaci torfowisk występują na obszarach niezalesionych, w zachodniej części Gdyni, w rejonie Wiczlina i Bojana. Siedliska Wilgotne i bagienne zachowały się jeszcze w dnie Pradoliny Kaszubskiej. Dominują tu Zbiorowiska wilgotnych łąk i pastwisk, powstałe po obniżeniu poziomu wód gruntowych. Fragmentami Spotkać tu można fitocenozy torfowiskowe i szuwarowe.

Istotnym problemem istnienia powiązań ekologicznych jest niemal całkowita izolacja wielu cennych przyrodniczo obszarów Lasów Oliwskich i Gdyńskich, które są oddzielone od kompleksów leśnych Pojezierza Kaszubskiego obwodnicą trójmiejską i dynamicznie rozrastającą się zabudową peryferyjnych dzielnic Gdańska i Gdyni. Następuje również ich fragmentacja na niewielkie płyty leśne, na skutek rozbudowy sieci dróg. Północny i południowy kompleks Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego coraz silniej izoluje od siebie oś osadniczo-komunikacyjna Gdynia-Chwaszczyno. Potencjalne korytarze ekologiczne, prowadzące z Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego na Pojezierze Kaszubskie (dolina Kaczej, dolina Strzyży, rynna Jeziora Wysockiego i dolina Strzelenki, rynna Jeziora Tuchomskiego), spełniają swoją funkcję w ograniczonym stopniu, ale zachowanie powiązań lokalnych stanowi ostatnią szansę utrzymania życia wielu populacji i osobników, a nawet trwałości biocenoz.

Dla gatunków rzecznych istotnym warunkiem migracji jest przestrzenna ciągłość cieków, pozbawiona elementów zagospodarowania stanowiących przegrody i przeszkody migracyjne, jak np. progi spiętrzające, jazy, stopnie, zapory, młyny, obiekty transportowe itp. Najważniejszymi korytarzami rzeczными są ciekami, którymi prowadzą drogi migracji gatunków tarliskowych z wód morskich w głąb lądu. Budowa przepławek jest tylko częściowym rozwiązaniem problemu migracji, ogranicza bowiem (wg niektórych źródeł nawet do 90%) możliwość wędrówki gatunków. Dlatego niezwykle ważne jest zachowanie istniejących jeszcze niezagospodarowanych cieków lub przywracanie im drożności w miejscach powstania przeszkód migracyjnych. Ważnymi korytarzami migracji tarliskowych ryb morskich lub wędrówki śródlądowej, jak np. Łeba, Reda, Reknica. Rzeki te wymagają zarówno ochrony pod względem sanitarnym, jak i utrzymania i przywrócenia im ciągłości biologicznej i drożności dla organizmów. Opracowany w tym celu *Program ochrony wód i zasobów wody w woj. pomorskim*. [4].

Bibliografia:

1. **Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody** (Dz. U. Nr 92, poz. 880; z późn. zm.)
2. Rozporządzenie Nr 5/05 Wojewody Pomorskiego z dnia 24 marca 2005 roku w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim
3. **Studia Przyrodniczo-Krajobrazowe Województwa Pomorskiego** pod redakcją Jarosława Czochańskiego Mariusza Kistowskiego; Pomorskie Studia Regionalne Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego; Gdańsk, 2006
4. **Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego do planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego** pod redakcją Jarosława Czochańskiego i Joanny Lemańczyk; Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego w Słupsku Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego; Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego; Słupsk – Gdańsk, 2007.
5. **Zwierzęta a drogi.** Metody ograniczania negatywnego wpływu dróg na populacje dzikich zwierząt. Jędrzejewski W. i in.; II wydanie, poprawione. ZBS Białowieża 2005
6. **Ostoje ptaków o znaczeniu europejskim w Polsce** Paweł O. Sidło, Bogumiła Błaszowska, Przemysław Chylarecki, OTOP, 2005
7. www.mos.gov.pl
8. www.ib-pan.krakow.pl/ipa/